

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1994

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured covers/
Couverture de couleur
- Covers damaged/
Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distorsion le long de la marge intérieure
- Blank leaves added during restoration may appear
within the text. Whenever possible, these have
been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.

- Coloured pages/
Pages de couleur
- Pages damaged/
Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached/
Pages détachées
- Showthrough/
Transparence
- Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- Continuous pagination/
Pagination continue
- Includes index(es)/
Comprend un (des) index

Title on header taken from: /
Le titre de l'en-tête provient:

- Title page of issue/
Page de titre de la livraison
- Caption of issue/
Titre de départ de la livraison
- Masthead/
Générique (périodiques) de la livraison

- Additional comments: /
Commentaires supplémentaires:

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	12X	14X	16X	18X	20X	22X	24X	26X	28X	30X	32X
					✓						

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

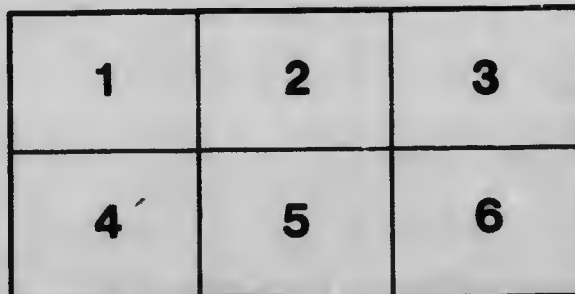
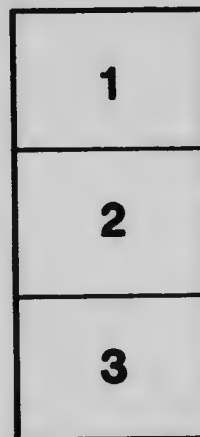
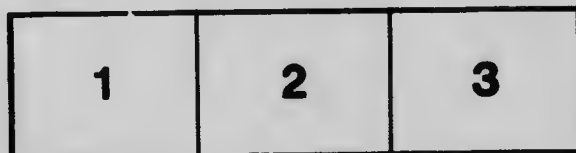
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

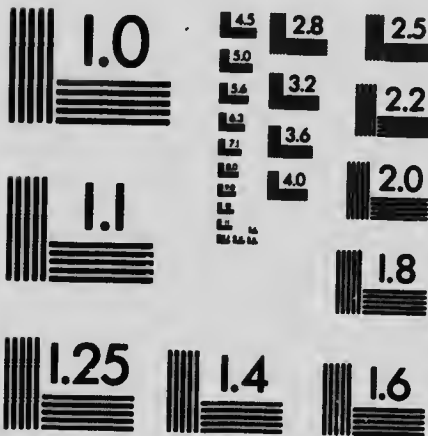
Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street 14609 USA
Rochester, New York
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

ПАПА, ЧИ ХРИСТОС

Зладив і власним коштом видав

Ілія М. Глова

Проповідник укр. пресв. церкви.

Ціна 65 центів

BX 1765

645

Жовтня, 1917.

Черенками: „ЮНІОН ПРЕС”

Вінніпег, Ман.

ПАПА, ЧИ ХРИСТОС

НИКРДУР

Владив і власним коштом видав

Ілія М. Глова

Проповідник укр. пресв. церкви.

Жовтня, 1917.

Черенками: „ЮНІОН ПРЕС”

Вінніпег, Ман.

BX1765

G45

NOTORAK III. JIAT

ЗМІСТ

	Стр.
1. Віблія	7.
Рим закауе і потуляє Віблію	12.
Як римська церква відносилаь до Віблії в давних і модерних часах	15.
Прогнаво учительку за читане Віблії	17.
Христос поручае Віблію	20.
2. Лютер і Реформа	24.
3. Сьвяте Причастіе або Евхаристія	42.
Історичні докази	43.
Віблія говорить проти трансуб.	48.
Причастіе під одним видом	66.
4. Спасене через Марію	71.
Цариця Милосердія	72.
Марія посередником	75.
Марія заступницею	79.
Марія як дорога, двері спасеня	81.
Спасене через Марію	82.
5. Піст	94.
6. Чистилице	100.
7. Сьвяті Тайни	120.
8. Покаяне чи Покута	142.
Сповідь	143.
9. Непомильність папи	150.
Віблія заперечуе непомильність	166.
10. Шкаплір	196.
11. Почитане образів	206.
12. Спасене, яке проловідував Христос	215.

Три : Билл

За „Вступ“

Кудаж мені писати „вступне слово“, коли я з гори сказав собі, говорити в сій книжці від себе як найменше?

Хай говорять уста Христа!

Хай говорять історія!

Во чиж сі два авторітети не вистарчають? Чи замало поваги і пошани вони у світі мають? Ні, перед ними клонить ся всяке коліно. Вони і говорять самі за себе.

— Зі своєї праці не підношу, ані нею не хвалюсь — зробив, що міг. І згоря заявляю, що числю не на „лавр“ літературного здобутку, а на моральну користь Вп. Читачів, котрим ся книжочка попадєсь.

За правопись рівнож не відповідаю. У нас пишуть, як хто хоче: „інакше“ і „інакше“, „Марія“ і „Марія“. А друкарських похибок — хто їх встережєсь?

Се для скрупулярного критика.

А для кожного, хто интересуєсь церковним питанням в українським народі я маю лиш слова Спасителя:

„Прослідіть писаня, бо в них ви ду
маєте найти спасене!“

Читай, Брате — Сестро і сліди за
правдою! Знайди її, а „вона визволити
Тебе“. Ставши вольним, визволяй других,
щоб ціла наша Україна стала вільною
дочкою одного Посередника між Богом а
людьми — Ісус - Христа.

I. M. I.

ви ду-

ди за
олить
ругих,
ьною
гом а

Біблія.

„Біблія, се книжка вірувань, книжка засад релігійних, книжка моралі, книжка рептії, яку Бог об'явив сьвітови особливим способом; се рівнож книжка, що при-способлює чоловіка до єго індивідуальної відвічальности перед Богом, підносить до гідности достойної чоловіка і учить рівности в ближніми.“ (Данило Вебстер.)

„Самих себе розбирайте, чи ви в вірі; самих себе вивідайте. Чи тож не знаєте себе самих, що Ісус Христос у вас єсть? Хиба тільки, що ви недостойні.“ (ІІ, Кор. 13, 5.)

Ви римо, чи греко-католики зветесь християнами. Кажете, що лиш ваша віра є правдива і що лиш ви підете до неба. Тому, що другі церкви не так роблять і не так учать як римска, тому, кажете, они не наслідять царства небесного. Най Господь буде милостивим для ваших душ, коли стануть они до обрахунку судного дня і най простиць вашу невіжу Єго Волі об'явленої в св. Письмі і приміру, який подав нам Христос. Не тому, що ви всі не єсьте теологами; але то-

му, що девятьдесять девять з вас на сто, не мають жадного понятя про Біблію. Оно вчисти ваша вина, а вчисти вина вашої релігії — вина вірувань і науки ваших попів.

Що? Так! Сором римській релігії! Згадайте свої села в Галичині. Кілько е в селі Біблій? Одно лиш Евангеліе і то замкнене у церкві, а в цілім селі, яке числить тисячу до десяти тисяч газдів — нікто не має, в жадній хаті нема св. Письма! Думайте, ще раз думайте!

Католицька церква не хоче, щоб люди читали Біблію. Она каже, що звичайний чоловік не потребує, ані не годен витолкувати собі то, що казав Христос, та що попи е одинокими учителями і переводчиками св. Письма. А чому оно так, чому? Бо римська церква з своєю наукою і політикою не може дозволити своїм членам читати св. Письма. Она знає, що і сама не жне і не вчить других того чого учить Христос у Біблії — з відси ваше невіжество. Римська церква е лицеміром в проповіді. Голосить, що она е правдивою церквою, а відкинула найважнійше свідощтво про Христа і Эго Волю — Біблію. Церква, що забороняє своїм послідувателям, чи вірним читати Біблію, не е хрестияньскою церквою.

Розпічни від себе. Запитай себе, а зобачиш, що не інакше маєть ся справа в біль-

постигю католиків. По перше маєш ти Біблію? Друге: чи прочитавесь цілий Новий Завіт від початку до кінця? І чи ти прочитавши лишив ся на дальше католиком? Ні, ти не можеш ним бути! Бо наука Риму не годить ся з наукою Христа:

1. Христос каже „читайте св. Письмо, а Рим наказує,

2. Христос буде своєю церкву на вірі, а Рим на Петрі.

3. Біблія доказує, що Петро був помилним, а Рим учить, що був непомильним.

4. Христос учить, що Він є дорогою і дверми спасеня, а Рим каже, що ні, що і Марія тоже може спасти, що шкарплярі також приеднують спасене.

5. Христос учить, що Він є одним посередником між Богом, а людьми, а Рим каже, що не лиш Христос, але Марія і святі тоже посередничать.

6. Христос постановив Господню Вечеру на хлібі і вині, а Рим відмовляє вино вірним.

7. Біблія поручає попам женитись, а Рим силою впровадив безженність.

8. Біблія учить, що душі вірних ідуть впрост до Бога, а Рим саджає їх всіх перше до видуманого чистилища.

9. Христос каже, що Это тіло і кров в

Господній Вечері є духові, а Рим учить, що вони є ними фізично.

Селіні кілька примірів, а таких є багато більше. Ся студія розгляне головніші і важніші точки католицької науки, в якій она учить впрот противно від того, що учив Христос після сьвідоцтва Біблії. Не дивись, любий читачу, на сі стрічки як слова якоїсь одної особи — чоловіка, а дивись на слова Христові і порівнай їх з наукою католицької церкви і скажи, чи може Рим по-рукач своїм вірним читати Біблію? Сей труд, се твій обовязок. Ти повинен знати за ким ідеш, в що віруеш, хто твоя пристань і спасене.

Колись кат. церква явно заказувала читати Біблію. Нині она з тим заказом скриваєсь, щоб не наразитись на критику сьвіта. І приміром, в Мексико кат. попи навіть замикають до криміналу за читане Біблії, але в Америці они дивлять ся на сю справу крізь пальці, бо тут они сили не мають. І хоч з одної сторони они не мають права поналити всіх біблій, то з другої сторони они уживають всіх старань, щоби читане Біблії ограничити, або заступити чимсь другим. Повної, друкованої Біблії католицький цпц не продасть, бо єї они не мають і не хочуть мати. Протестанскої Біблії він не радо бачить у вас, та відмовляє вам єї тим, що у

ній нема печатки єпископа. Ви можете мати Біблію. Колиж хочете бути католиком, то не маєте права читати її, бо кат. піп учить вас, що до спасеня вистарчає вам те, що учить вас піп. Чи католицькі попи мають такий звичай, щоби люди сходились до церкви на читанє Біблії? — ні! Чи катехизм, се Біблія? — ні! Чи читаючи катехизм маєш право заглянути в Біблію і переконатись о правді? Чи роблять так люди? — ні! Чи ви виховані в читаню Біблії? — ні! Не Русини, не католики! Релігією для вас є церква і її піп і ви робите те, що розкаже піп. Рим лиш сего хоче, „щоб ви піддались ему.“ В тім ріжниця між романізмом а протестантизмом. Протестанти з кожною душевною справою удають ся до: Біблії. Кождий їх член шанує Біблію як Слова Христові для добра людий. Там він знаходить собі обітницї Христа, поміч в душевних хвилях і спасенє. Біблія є для него дорогосказом в кожній хвилинді єго житя. Католик знова бідний думає, що він не годен відгадати Волі Христа у Біблії, бо так нашептали єму попи. А немогучи порадити собі, той чоловік віддаєсь попови до повної єго розпорядимости. Він сердега вірить, що все добре, що говорить піп. Ні, не все добре. Христос на те учив, терпів і приніс собою жертву спасеня, щоби кождий чоло-

вик не лиш знав, що те спасене вже є, а щоб самий, особисто старав ся досягнути те спасене. Тут в Америці є право, яке каже, що: „незнане закона—права не зменшує вини злочину.“ О скількож більше певним є, що невіжество релігійне, незнання законів Божих не зменшить вини грішника перед Богом. Чи ж прийме Господь пока за вашого адвоката суднього дня? Незнане Біблі є провиною перед християнством і перед Богом.

Рим заважає і потуляє Біблію.

Найважнішою річю для кожного чоловіка в теперішніх часах є шкільне виховане. У протестантів існує так званий систем публичних шкіл. В публичній школі учать сьвітських наук. Релігії учить ся дитина від своїх родичів чиганем Біблії і в церкві, де проповідь ведуть відповідні до того лекції звані „недільні школи“. Так в школі, як дома, як рівнож і в церквах підставою, жерелом релігійного знання є Біблія. І всякий молодий протестант читає Біблію, бо се є его релігійним вихованем.

На перекир сим школам буде і ведат. церква сепаратні—віроісповідні школи. У сих школах они учать не Біблії, але

найбільшу вагу кладуть на „католицке виховане“. Они призвичаюють дітей до практик католицької церкви, до корунок, шквалів, підучують католицького катехизма. І так виховують они людину поза Біблією, бо знають, що яким характером накіпить людина в молодім віку, таким відтак жити буде.

Задля біблійного вихованя дітей, римська церква з великим завзятем накидаєсь на публичні школи Америки.

„Ми мусимо брати участь в політиці, мусимо цілою силою ударяти на ту партію, яка обіцяєсь піддержувати систем „Публичної Школи“ — казав кардинал McCloskey.

„Католицькі власти мусять дістати в свої руки контролю над школами хочби ціною війни і кровопролитя“ — часопись Catholic World.

„Най систем Публичних Шкіл піде собі звідки прийшов—до чорта“ — Freeman's Journal (катол).

„Та вонюча зараза, звана Публичною Школою, се лиш смердячий божок“ — Colorado Catholic.

„Загальний шкільний систем Америки е найпоганійшик на сьвіті“ — кардинал Manning.

„Ми воліємо, щоб наші діти виховува-

лись не знаючи ні одної букви, чим вихо-
вувати їх в не-католицькій школі" — *Catho-
lic Quarterly Review*.

Чому се так, чому? Тому, що протес-
танти дозволяють дітям читати Віблію.
Се причина, що католицькі попи проклина-
ють публичну школу. Се причина, що они
будують школи сестричні. Се на те, щоби
дитину відтягнути від Віблії. Чому відтяг-
нути? Тому, що кат. попи знають, що по-
зволити чоловікови читати Віблію е то са-
ме, що дозволити контролювати римські
догми, значить, дозволити чоловікови не
бути католиком.

Слово „протестант“ надала сама рим-
ска церква всім тим людям, які за часів
Лютра великою громадою запротестували
проти науки католицької церкви. Стати
протестантом значить: „приймати Віблію
як неомильний дорогосказ життя, а тим са-
мим не іти дорогами римських попів, які
заперечують Віблію на те, щоб поставити
за її місци свої погляди і догми“. Рим не-
навидить протестантів тому, що они від-
кривають блуди римської церкви. Она знає,
що девотрі її догми е не-християнськими і
що Віблія противить ся їх науці, тому они
старають ся всіми силами здавити протес-
тантів і заперечити читане Віблії.
„Ми ненавидимо протестантизм, ми

бридимось ним цілим серцем і душею“ — писав Catholic Visitor.

„Протестантизм, чомуб ні; миб брали его, та четвертували, та вішалиб те воро-
няче стерво, миб кліщами рвали, та горя-
чим желізом припікали, Миб накормили его
розтопленим оловом, та кинулиб в пеколь-
ний огонь сто миль глибше“ — казав ксьондз
Phelan, редактор час. Western Watchman.

Такою страшною ненавистію горіють
они до протестантів — любимців Біблії.

Як римска церков відносилась до Біблії в давних і модерних часах.

Columbia Cyclopedia, книжка, що скла-
давсь в 32 томів е всесвітнім авторитетом
правди. А в четвертім томі тої книжки під
наголовком „Біблія і заборона читати єї“
написано таке: „Нема найменьшого сліду,
щоби заборонювано, вірним перших часів
християнства читати Біблію. А противно
Хризостом і Августин завсїгди наминали
своїх вірних, щоби ті понри публичні бого-
служеня читали приватно також і Біблію“.

Бачите, яка е різниця між давними
отцями церкви, а церквою римскою? Давні
отці церкви поручали вірним читати Біб-
лію, так як читають єї нині протестанти, а
католицизм заказував і нині забороняє чи-

тати еї і робить се впрот проти науки перших учителів церкви і впрот проти волі самого Христа.

Що римска церква забороняла читати Біблію недавно по Августині, наводить та сама Columbia Cyclopedia таке: „Інокентій III. заборонив в році 1199 приватне посідане і читане Біблії, (в виімкою брєвяра і псалтири) хіба за позволенем і під наглядом попа. Сю заборону потвердила римокатолицка церква на соборі в Тюлюс (1229) в Безир (1233) і підчас розправи в Викліфом на соборі в Оксфорд (1383). На синоді в Таррабона, около року 1234 оголосила римска церква еретиком кожного, хто маючи перевід св. Письма важив би ся до 8 днів не віддати такої Біблії попови, якого обовязком було сі Біблії палити. Подібні нові розпорядженя видав був тоже папа Пії VII. (1816) а потім і Лев XII. потвердив попередні розпорядженя, сплючи рівночасно небесні погроми проти Бриттійско-го біблійного товариства в 1824 році“.

Гідним нашої уваги є і таке:
 „Прокляті ті хитрі і негідні товариства, що звуть себе „Біблійним Товариством“ та подають Біблію недосьвідченому поколіню“ — сказав папа Пії IX.
 Оден з католицких съвятих, що належав до єпископа О'регана в Чікаго

роздавав своїм парохіянам Біблію, а навіть разом з ними перепроваджував студіюване єї, бо він вірив, що живе слово Христа зробить кращі висліди між єго вірними, чим єго проповіді. Який був вислід? Єпископ той закликав попа до себе і сказав єму що роздавати людям Біблію се є чистий протестантизм, та розказав єму залишити се сейчас, кажучи: „Твоім обов'язком є учити людей догмів римської церкви, а не роздавати Біблію“ — і так з погрозами відправив єго.

А кілька літ тому арештовано в Мексиці і посаджено до криміналу сьвященник Франца Пензотті. Защо? Лиш вате, що розповсюджував між вірними Біблію.

В Понтіак, Мічіган, видалено професорку зі школи за те, що прочитувала дітям що динни уступ зі св. Письма. Про єю справу писав журнал з Детроїт ось як:

ПРОГНАНО УЧИТЕЛЬКУ ЗА ЧИТАННЄ ВІВЛІ.

Понтіак, Міч., дня 9 грудня 1908. — Special. — „За те, що професорка Miss Mildred Crill в Понтіак прочитувала дітям уступ зі св. Письма і відтак проводила дітям Господню молитву перед наукою, повідомлено недавно єї, щоб она краще

зрезигнувала з посади учительки. Директор тої школи Вільям Донаю, католик, сказав учительці, що она не сьміє вводити в школі релігійних практик, але она не переставала читаня Біблії. Три тижні ще учила она в тій школі. Тоді вібралась шкільна старшина на раду і ухвалили учительку видалити зі школи.“

Таким є римо-католицизм і до нині. Гипокрити. Християнство без Христа. Вони зивають себе християнами підчас коли вони відкидають Христові слова, Біблію, не лише заперечують дітям, але всім.

Як ви можете бути християнином і не знати Христа? І ви не годні вмовити в себе, що знаєте Его, або стерпіти сего, що не прочитати дорогосказу, який Він лишив для сьвітови т. е. Біблію. Чи думаєте, що Христос буде судити вас як християни коли ви відкидаєте Его слова, коли кажете, що людина не повинна читати св. Письма? Ви не годні жити християнським життям, коли не знаєте як властиво повинен християнин жити. І як довго не похваляете читаня Біблії, так довго ви не з Христом — ви ждете стільки ждете поза Ним, о скільки віддаєтеся під розпорядимість церкви, про яку чували, що она правдива, але певно не знаєте чи она добра. Чи кат. церква дала вам якусь сьвяту правду, по якій-би ви пізнали

до ви правий? Яку? Жадну.

1. Католик є католиком, бо родичі і церква присилювали его навчити ся кат. катехизму і вірити в кат. церкву як одигоко правдиву.

2. В католицькім катехизмі для дітей трактуєсь правила віри без підстав взятих зі св. Письма. Там не подаєсь доказів з Євангелія, що папа є справді непомильним, що римська церква є правдивою церквою і пр. Там зовсім не наводить ся свідочств з Біблії. Се заповіді людські, а не Божі, се дороги світа, які Христос потупляє. „Та марно они поклоняють ся мені, навчаючи наук заповідей чоловічих.“ Мат. 15, 9. Чим же більшим є догми кат. церкви, як не заповідями людськими потвердженими папою? Они не є словом Біблії „Христової догми,“ але наукою поза нею — они заміняли Біблію за науку чоловіка. Церква учить вірити так чи інакше, а Христос приказує „провірити писане“ і там шукати дорого-скаву життя.

3. Молитвенники кат. церкви підпорядковані рівнож наукам тоїж церкви і рівнож не оперті они на словах Біблії. Они зладжені так, щоб чоловік не питав ся за правдою, але щоб вірив. Іх підготовляєсь до сего в дитинячім віку, они ростуть і живуть з молитвословом, не здаючи собі спра-

ви, чи сей молитвослов є волею Бога, практикою людских наук.

4. Римська церква учить, що все, лиші потребує католик знати зі св. Письма, всего навчить сьвященик, що чоловік — толик не потребує мати Біблії, бо сьвященик є его проводирем, а церква переводком Біблії. І що дістаєте від попа? Замість Біблії, піп приходить зі своїм молитвословом. А в тім молитвослові є уступи зі св. Письма; але тих уступів, які говорять проти науки Риму, тих нема. Но про те говорять, що она є одиноко правдива церква.

5. У католиків не скликають старшин людей, щоб спільно читати Біблію, ніхто нікого не заохочує до такого читаня, а протинивно „свїдцким“ людям не дозволяється читати.

Се галекє право що до Біблії і що до людей. А понизші уступи вказуть на підставі самих слів Христа що таке право є протинвне і самій науці Христа, як рівнож протинвне і науці апостолів.

Христос поручає нам св. Письмо.

Новий Завіт обнимає чотири Євангелій — історія І. Христа і Эго наука. Дїянія апостолів — се історія молоденької Христової церкви. Послання апостолів — се письма до церковних громад, тай по-

днєвих людей. В кінці є ще откровенє ап. Івана до сімох церков. Всі ті письма писані змічайною мовою тих, до кого відносились. До Римлян: „Усім вам, що єсте в Римі, любленим від Бога, покликаним сьвятим“ (Сьвятими уважали тих, що живуть в благодати Бога, є християнами.)

До Коринтіян „церкві Вожій в Коринті, осьвяченим в Ісусі Христі, покликаним сьвятим, в усіма, котрі призивають імя Господа нашого Ісуса Христа, на всякому місці, у них і в нас.“

До Ефесян: „до сьвятих у Ефесі і до вірних у Христі Ісусі.“

Перший лист ап. Петра писаний: „вибраним захожанам розсіяння по Понту, Галатії, Кападокії, Азії і Вітнії.“

Юда: „покликаним від отця Бога осьвяченим, а Ісусом Христом охороненим.“

Если сі всі книги були писані і відносились до християн, чи захожан, які доперва учились християнства, або заледви щойно чули про Христа, то чи тим-більше не відносять ся они до нас, що кажемо ми родились християнами? Если сі письма були зрозумілі Грекам, які покланялись божкам. Зевесови, Апольови, Посейдонови, то они повинні бути зрозумілими нам, що родились і виховались за часів і в краях християнського сьвіта.

Але слова св. Письма доказують, що Христос і его ученики мали на гадці: кожного чоловіка з'осібна і що кожний чоловік має досвідчати себе мірилом св. Письма, а не лишати сю працю комусь другому.

Лука 11-12: „Горе вам законники, що ви взяли ключ розуміння; самі не ввійшли, й тим, що входять, заборонили.“

Христос сказав у Івана 5, 39: „Прослідіть писаня; бо ви думаете в них житте вічне мати; й ті свідкують про мене.“

Римлян 15, 4: „Скільки бо перше написано, нам на науку написано, щоб через терпінє (в) писаня мати надію.“

II. Кор. 4-3: „Колиж і закрите благовісте (Євангеліє) наше, то у погибающих є закрите; в котрих Бог віку сего осліпив думки їх, невірних, щоб не засіяло їм світло благовістя слави Христа, котрий єсть образ Бога.“

II. Кор. 11, 3: „Вою ся-ж, щоб як змії Еву обманив лукавством своїм, так не посувались думки ваші, (отвернувши) від простоти в Христі.“

II. Кор. 13, 5: „Самих себе розбирайте, чи ви в вірі; самих себе вивідайте. Чи тож не знаєте самих себе, що Ісус Христос є у вас? Хиба тільки, що ви недостойні.“

I. Солун. 5, 21: „Всього досліджуйте, доброго держітесь.“

I. Солун. 5, 27: „Заклинаю вас Господом, прочитати се посланне перед усім браттєм.“

II. Тимон 3. 15: „і що з малку сьвяте писанне знаеш, котре може тебе вмудрити на спасене в раю в Христа Ісуса.“

16 верш: Всяке писанне богодухновенне і корисне до науки, до докору, до направи, до наказу по правді.“

17 верш: „Щоб звершений був Божий чоловік до всякого доброго діла готовий.“

I. Івана 4-1: „Любі, не всякому духові віруйте. а досьвідчайте духів, чи від Бога они; бо многі лже пророки вийшли у сьвіт.“

І кому ж борше треба повірити, чи папі, котрий голосить, що Біблії не повинен читати звичайний чоловік, чи Христови треба вірити, котрий і самий і через своїх учеників приказує нам досьвідчати себе через писаня чи ми на добрій дорозі, чи ні? Кому ж? Христос кличе до людей: прослідіть писаня, а папа кричить: не рухай св. Письма. Котре ж добре, котре християнське? Эсли ви вірите в Христа, то ви не можете вірити в непомильність папи, бо наука папи зовсім противна науці Христа. Эсли вірите папі, то ви Христову науку відкидаєте, ви не узнаете Христа своїм Спасителем; коли ставите папу висше і ему більше вірите, то Христос для вас є ложним

учителем — чи за такого Эго хочете уважити? Одно, або друге; двом панам служити не можете!

Лютер і реформа.

Кілько разів римська церква і її попи говорять про Лютра, то за причину его реформації ставлять завжди сю обставину, що мовляв Лютер хотів оженити ся, а церква не хотіла ему дозволити, тай тому він зломив обіти — монаші присяги, оженив ся, а відтак з однодумцями заложив незалежну церкву в котрій взяли свій початок всі протестанські церкви. Сю річ говорили кат. попи колись і се повторяють і нині.

Однак справа реформації і протестантизму має ся зовсім інакше. Протестантом назвала сама римська церква кожного і всіх тих, що протестували, чи нині протестують проти Риму. А такі протестанти існують ще від тоді, коли то римська церква по раз перший оголосила претенсіяльну науку, що лиш она є правдивовою Христовою церквою. Люди протестували проти Риму кілько разів він додавав якусь блудну догму до своїх наук, противну науці Евангелія.

Такими протестантами були грецька і всі східні церкви, що не uznали римського першєства — старшованя. Они всі від-

лучались від Риму і всі они в повнім значі-
ню того слова є протестантами.

Що протестантів перед Лютром не бу-
ло вносять католики з того, що, перше:
реформа перевелась в модерних — постано-
вих часах, а друге, що сей рух реформи ро-
зійшов ся по цілім світі найширше і ви-
слід Лютрової реформації так на поли ре-
лігійнім як і політичнім був одним з най-
більших в історії людства. Але реформа
Лютра не була початком протестантизму —
она була лиш продовженем того протесту,
який виривав серед народів в давнині;
тільки, що сим разом сей протест був за-
гальнійшим, виразнійшим і вслід за сим
страшнійшим для римської церкви. Річ пев-
на, що модернізм того часу посприяв ре-
формації чимало — се річ природна і зав-
сігди корисна.

Проти-євангельські науки, які вводила
римська церква як догми, надужитя духовень-
ства серед населеня всіх народів, та немо-
ральне жите римских попів були рівнож тою
самою причиною реформації якої домагались
Чехи, послідувателі Івана Гуса щойно на
пару років перед Лютром. Але щоб з тих
причин роздути огонь, треба було сильній-
шого чоловіка і безпосередної причини.
Людскість часами довго терпить, але всі
річи як і надужитя мають свої певні гра-

ниці. Ся границя закроїлась тоді, коли т Рим, щоб узбирати доволі гроша на побуд ване величавої церкви св. Петра в Римі, оголосив і продавав відпусти наче як товар в величезного магазину за знижену не знижену ціну. Се був за грубий абсурд — блуд і народи були вже досить просвічені, щоб не датись явно ошукувати. Чувство обурення і протесту проти надужиття проявились в такій силі, особливо в Німеччині, що они під проводом Лютра оголосили римську церкву, як не-християнську, а папу уважали Антихристом.

Говорити, що Лютер тому виступив з римської церкви, щоб оженити ся, значить, бути так фалшивим як самий диявол. Лютер полишив римо-католицьку церкву і розпочав реформацію о много борше, чим оженив ся. Оженившись Лютер зломив обіти, але він давно перед тим переконав ся, що вложені обіти не були річю евангельскою, бо Евангеліє поручає проповідникам оженити ся, а Рим присилує їх до стану безженности впрост проти науки Христа і практики апостолів і перших християн. Рим не має морального права держати своє духовенство в целібаті, а Лютер не був морально зобовязаний зиповнити вложенних обітів.

Понизше наводить ся головні події з

жия Лютра, котрий таку важну ролю відіграв в історії реформації. Сі псдї ясно вказуть, що Лютер не тому виступив з римо-католицької церкви, щоб оженити ся; не тому виступив, щоб її погубити, але щоб помочи їй зреформуватись; і не тому, щоб зробити себе славним в історії реформації церкви, але тому, що сего домагались обставини, які не були під его контролею.

Мартин Лютер родив ся 10. листопада 1483. року в Айслебен, осередочнім місті Німеччини. Охрещений таки другої днини в церкві св. Петра і названий Мартином, бо саме тої днини обходить церква пам'ять св. Мартина. Він був сином селянина, подібно як і многі здібні люди, що вийшли з бідної селяньської родини.

Десь оного двадцятого року жия став Лютер малянхедіком і дуже побожним. Він вічно молив ся, ходив до церкви, постив, та мучив своє тіло думаючи в сей спосіб з'єднати собі ласку у Бога. Але чим довше він молив ся і умертвляв своє тіло постом, тяжкою працею, невгодами, тим більше спановував его якийсь страх, так що з кожним роком его тягар душевний ставав тяжшим. Это непевність що він має робити, щоб спасти ся, ніколи не була задоволена. Те, що діставав він від церкви не вдоволяло его; він все чув якийсь брак. Він відчував, що не ро-

бить те, що повинен робити щоб бути спсєним. Був се час коли він нечаяно побав латиньску біблію в бібліотеці в Эрфурт. І можна сьміло зазначити, що зміна переконань Лютра зайшла того самого 1503 року коли він віднайшов ту біблію. Ся обставина була першою хвилиною нового періоду егєжитя. Біблії він ніколи перед тим в руках не мав. А знайшовши єї, він побачив як много більше подає Біблія від того, що дають римські попи.

В році 1505. вступив Лютер до монастира. В 1507. висьвятив ся на попа, а в році 1512. дістав степенъ доктора теології і тоді постановив собі боронити Біблію оскільки его сил і нагоди і жити після правд евангельских ціле жите.

Церква учила вже й тоді, що вину гріха прощає шіп розгрішенем, яке увільняє душу від кари вічної, але кару дочасну мусить чоловік відпокутувати в сїм житю молитвою, постом, умертвленями, милостями, та жертвами. А хто не вспів вирівнати свого рахунку, для таких було чистилище. А хто вже не удостоїв ся розгрішення ішов до пекла. Лютер виповняв найтяжші покути і жив точно після вимог і прав церкви, а все таки той неспокій совісти не лишав его, а противно все більше і більше мучив его духа. Він вивчив ся права, дог-

ри римської церкви, право церковне що до системи шкіл, а все те не давало ему такої опоруки, як слова ап. Павла, котрий ка-
е, що спасене дістаєсь вірою, а не діла-
н.

Саме в тім часі і в таким розположеню духа запізнав ся Лютер з генеральним віка-
рем Іваном фон Штавніц. Був се чоловік
чений, глибокої думки і дуже добре знав
св. Письмо. Лютер вибрав его навіть за
свого сповідника. І сей доперва сказав Лю-
трови, що ті покути тілесні які робить Лю-
тер, все оно не е те, чого хоче Господь, а-
е, що після св. Письма треба Лютрови
внутрішного власного відродження, яке має
йти з любови до Бога і що він не пови-
ен числити на власні діла які ніколи не
принесуть ні вдоволення, ні задосить—діла-
ть законам Божим, але, що ему треба тер-
пеливо уповати на Воже милосердіє і доба-
увати в Христі не страшного, строгого су-
дію, але любячого Спасителя, котрий від-
дав себе раз за всіх, щоб всі, що увірять,
спаслгьсь. Се батьківське поучене, як рів-
нож і цікавість до читаня Біблії — се пода-
о Лютрови підставу до цілої науки, з я-
кою виступив в пізнійших роках. Самі об-
ставини силою відвернули Лютра від наук
церкви, а заохотили читати св. Письмо і в
кождим днем він знаходив все те, чим ріж-

нить ся римска церква від науки Евангелія і де і в чім треба їй реформи. Таким був Лютра 1506. рік.

Самий Лютер говорить обширно слова св. ап. Павла до Римлян гл. 1. „Правда бо Божа в йому відкривається віри в віру, якож написано: Праведником рою жив буде.“ Розважаючи сі слова за стола, пробував Лютер погодити церкву зі справедливістю Бога в карі грішників. Но він прийшов до переконання що спасене дає Господь даром кождо хто вірує в завіт благодати.

Закон Августинів довіряв Лютрови в році 1511. післав его до Риму, щоб залагодити суперечку, яка виринула між декотрими монашими законами щоденної. При тій нагоді перебув Лютер в Римі цілих чотири тижні і добре оглянув всі найбільшійші відносини і чуда. Він подивлявся на все, гарне уряджене, цілу команду, якої придержуєсь, але его душею потрясло живого, коли він побачив страшну руїну морального і релігійного життя в тім великому, світовім осередку християнства. Під дерев'ям, коли чув в якою насмішкою згадує імена святих, як бай дужно обходяться там зі всіми святищами, та як свобідно і отверто висказують духовники своє неввіровство. Лютер каже, що ніхто не год

повірити які страшні і безвстидні річи діють ся там між духовенсьвом, хіба той, що бачив все власними очима. Згадує рівночасно за помершого папу Александра, за его розпустне жите, за діти, за те як він замордував брата та за другі тяжкі злочини. Новий папа Юліян розпочав був тоді щойно будову церкви св. Петра. Саме на ту будову видано було пізнійше і розпродувано відпусти, шой було безпосередною причиною 95. тез Лютрової реформи.

Костлін в книжці „Жите Лютра“ каже виразно, що: „Першою причиною розділу християньского сьвіта була будова церкви св. Петра в Римі, на котру видано було і розпродувано відпусти.“ „Лютер стремів до того, щоб свій осуд про ті відпусти розширити як найширше, щоб спонукати загал народа до думаня. В тій ціли він злагодив 95. тез, та дав їх загалови до диспути.

Оскоро поставлено Лютра доктором теології, віддано ему посаду професора теології на університеті в Віттенбергу. Він рівнож проповідував в церкві в тій місті. Він часами проповідував що дня, а в великій піст навіть два рази денно, помимо викладів в університеті. І замість уникати наук Євангелія, як се водилось між тодішнім духовенсьтвом, Лютер проповідував і давав лекції в університеті впрост в Біблії.

Він розпочав від псалмів і посланій до
 млян і вказав різницю між законом
 вангелієм. Придержуючись правд еванг
 ских він вказав багато блудів церкви
 школи. Пять років був він професором і
 реє ділх тих пять років проповідував
 на підставі Эвангелія, та все і всюди го
 сив що спасене осягаєсь вірою, а не діла
 як сего учить кат. церква. В тих пропо
 дях і університетских викладах знаход
 ся ділий змість его понять, яких він відт
 в борбі з церквою хоробро боронив. Оди
 тоді ще він не знав, що сей спосіб его на
 ки доведе до розділу церкви таї реформи
 Він проповідував, бо знав, що він на доб
 дорозі, бо в его руках була Біблія — Сло
 Боже. З відтам він черпав свою науку і Б
 блією сьвідчив ся. Ціла его наука кружля
 головно около питання, чим чоловікови спа
 стись? — і доказує, що спасеня не мож с
 сягнути мученем тіла, звнішною покутою
 бо се е лиш карою тіла. Спасене треба ося
 гнути внутрішним відродженем душі чоло
 віка — вірою, якою чоловік лучить ся
 з Сотворителем, стає перед Ним відновле
 ним. Слова ап. Павла до Эфесян гл. 2, 8.
 „Благодатю бо ви спасені через віру і се не
 від вас, се Божий дар.“ Верш 9: „не від
 діл, щоб ніхто не хвалив ся“ — се клич ці
 лої Лютрової науки і на сій основі, каже

він, мусять християньска церква устояти. Лютер обговорює страсти Христа і доказує, що се та жертва якою привернено сьвітови мир і знов відкладаючи на бік догми і практики римської церкви він учив нарід тої щоденної релігії, яку ширив і проповідував Христос.

Аж до року 1517. Лютер ніколи не думав зривати, чи покидати церкву. Він бажав лиш помочи церкві зреформуватись та відкинути надужитя, які закрались в єї систем. І коли незадовго був він присилуваний доказати свої твердження, аж до часу, коли его виклято, він не хотів зривати з церквою — він хотів лиш, щоб церква ваяла гід розвагу Евангеліє, та щоб переконалась про правдиву підставу его науки і про саме спасене. Але римські представителі уникали его доказів і в диспуті через славного Каєтана відмовились відповідати. Вкінци бачучи, що церква не відповідає на его поклики і не думає поправитись, Лютер обстає при Евангелію і при своїх переконанях і зриває з церквою всякі зносини.

А першою і найважнішою нагодою розділу церкви була будова церкви св. Петра в Римі. Она коштувала міліони, а гроші стягано продажию відпустів. Що се були сі відпусти? Кажучи коротко — се було відпущене гріхів за гроші. В ширшій

значіню ся справа мала ся ось як: Відпущене гріхів одержувано покутою, до якої входила сповідь перед попом і розгрішене. Покутуючий сповідав ся перед попом і був звільнений від вічної кари в пеклі. Але хоч він діставав розгрішене від вічної кари, тільки лишалась йому ще кара дочасна, яку накладе церква. І сли чоловік не успів задосити учинити Богу за сю кару, то хоч він розгрішений від вічної вини, то ішов на покуту до чистилища. Ось тут найшлась нагода дістати небесне царство за гроші. Попи розголосили людям, що за сяку, чи таку суму грошей можна одержати тільки, а тільки днів відпусту, значить, що тільки там днів менше буде покутував чоловік в чистилищи. І в одній мінуті чоловік мав ніби нагоду увільнитись від нещасливих мук, які требаб було ему терпіти хочби місяці, чи навіть роки. Треба було лиш висповідатись і купити собі відпуст. Не було встидно папі збирати в сей спосіб величезні гроші, та уживати їх навіть на свої власні потреби. Він з'організував цілий ряд ліцитації, та продажі відпустів, та означив в який спосіб треба доводити людям, щоб повірили, що сим дістають справді відпущене гріхів. Почав ся цілий, формальний торг, надужиття. Духовенство всякого крою, хабарники, та монахи, без

ріжниці яке було їх грішне гяте — всі они стали проповідувати, що відпусть, а зглядно гроші, за які дістаєсь відпусть, се певна дорога до неба.

А папска булля грозила виклятем кождому, хтоб поважив ся зупинити продаж відпустів. Однак Лютер, вірний слуга Бога, сильний духом не вважаючи на себе самого наче сильний мур став в обороні своїх сусідів і співгорожан, яких папа почав так немилосердно рабувати. Цілою силою почав Лютер поборювати продаж відпустів, показуючи людям не-християнські сіги в які вмотує їх Рим. Він писав до духовників та благав, щоб заперестали сю торговлю; проповідував проти відпустів; відтак в обороні проти сих відпустів, він прибив на дверях церкви в Віттенбергу свої 95 тез (твердження—точки науки) 31 жовтня 1517. року і завізвав до диспути кождого хтоб ним не був.

Хоч Лютер не був першим, що критикував продаж відпустів, то однак ніхто не був так сильного духа, щоб виступити проти духовенства, бо кождий знав, що така борба на ті часи була небезпечна. Надужитя доходили до крайности, обурене у народі було доволі велике, бракувало лиш чоловіка, який заговоривби в імени цілого загалу. І тому не дивно, що коли виступив

Лютер з проповіддю і тезами проти відпустів, сейчас розбудив ся народ, розділив на два табори, а в протягу двох неділь надруковано Лютрові тези і розкинено адо Нїмеччиною. Шляхта і духовенство ступили по сторонї церкви, а середні, та нижші верстви народа, як рівнож і студенство стануло по сторонї Лютра.

Загальна буря критики відпустів бушувала в цілім краю. Загальною темою бесїди народа був Лютер, его тези і відпусти. Головний проводир продажі відпустів Тецелгрозиб Лютрови всякими погрозами, очернював его; до сеї борби прилучив ся Прїорій повірник папи; Лютра проголошено еретиком, схизматиком — але нікто з них не поважив перечити Лютрови.

Мая 30. року 1518 заслав Лютер до папи письмо, в яким виказував всі надужитя церкви, та завїзав, щоб папа скликав собор, таї полагодив спір. Лютер подав всі докази своїх тверджень упорядкувавши їх в персональну розмову з папою і зазначив. що „Давайте мені жите, чи смерть, прийміть се, або відкиньте, як вам подобаєсь, але від своїх тверджень я не відступлю.“ Папа однак відповідних заходів не зробив.

А за той час будив ся нарід — так низшої, як і вищої верстви. Нарід перестав вірити в непомильність папи, а підвишка

всіх датків на попів, та всікі другі зди-
ства довели до сего, що 1518 року, на сой-
мі в Авгсбургу проголосились Німці грома-
дно і публично проти Риму. Папу посу-
джено за здиство під всякими претенсія-
ми; за надуживане церковного права в Ні-
меччині, за нарушуване привилеїв; за не-
моральне жите духовенства і пр. І знов
Рим не зробив жадних заходів до реформи,
а противно назвав членів сойму брехунами,
зłodіями і пр. Таке поведене ще гірше обу-
рило народ і утвердило в незалежности.
Полумінь розділу розгарував ся перше в
розговорах, за сим слідував розділ, а там і
явна боротьба з Римом зазначила початок і-
сторії великої реформації,

В роках 1518-1521 Лютер ще наклику-
вав до уміркованя, бо вірив ще в спільну
згоду. Зате Меляхтон строго осуджував
кат. церкву за Причастіє, яке римска цер-
ква подає лиш під одним видом хліба —
він-же доказував з св. Письма, що Прича-
стіє треба приймати під двома видами хлі-
ба і вина. Лютер писав в тім часі про целе-
бат римських попів, тай доказував, що папа
не має права силувати духовенство до без-
женности, бо Христос благословив супру-
жество так духовників як і мірян. Лютер
завзивав духовників до женячи, щоб сим
покласти кінець всяким неморальним ділам

духовенства. Рівнож критикував тоді Лютер і другі тайни, які римська церква ввела в християнство на перекір науді Христоподобних апостолів.

В 1521 розпочав Лютер переводити Біблію на німецьку мову. Знаючи добре мови латинську, грецьку, єврейську та й свою матірну німецьку він опрацював як найдокладніший перевід св. Письма. Мая 10. року 1522. вийшов перший зошит сеї праці, вже в септембрі була готова до друку ціла книжка. Перший наклад Біблії розхопився так скоро, що таки в грудни того самого року видано вже другий наклад Біблії.

В 1523. році незалежна реформована церква була вже так сильною, що постановлено зірвати з Римом всі переговори і стояти самостійно.

Аж тепер слідує справа женячки Лютера. Тай ще листопада 30. року 1524. пишучи Лютер до Спалатина каже: „Щісля успособлення мого серця ніколи мені не прийдесть мати жінку.“ До 1524. року Лютер не мав жадного наміру женитись. І хоч проповідував, що духовники винні женитись, то самий мабуть і не мав часу подумати за себе.

Аж на весні 1525. року запізнав ся Лютер з Катериною фон Бора. Сильна, гарного серця і характеру жінчина припала е-

му до вподоби і сподіючись, що она стане для него вірною товаришкою его життя, оженив ся з нею червня 13. 1525. року.

Багато є ще других доказів і фактів, які докладно пояснюють, що не тому Лютер виступив проти католицької церкви, щоб оженитись, ані що причиною реформації є самий Лютер — як се толкує кат. церква, тай люди, що не ознакомлені як слід зі справою реформації.

Тому завважити треба ріжницю часу і коли яка подія сталась після порядку, який подає історія:

1. В 1503. році Лютер дістав перший раз Віблію і ся поділа перша на реформу его самого.

2. До читаня Віблї заохотив его Штампіц, сповідник Лютра в 1506. році.

3. Лютер їде до Риму 1511 року і там бачить немораль і розпасаність тамошного духовенства.

4. Від року 1512 до 1517. Лютер проповідує і дає свої виклади на підставі Віблї і рівнож проповідує, що спасене осягаєсь вірою, а не ділами.

5. В 1517. атакує римські надужитя і продаж відпустів.

6. Листопада 28. 1518 року він завзиває церкву до собору, но коли не діждавсь результатів — зриває з Римом на завсїгди.

7. 1521. року розпочав Лютер перекладати Біблію в оригіналів на німецьку мову.

8. В 1524. Лютер ще не мав наміру ожени́тись.

9. Оженив ся доперва в році 1525.

Двадцять і два роки минуло відколи Лютер почав читати Біблію та реформувати її, між тим, коли оженив ся. Сім років вже не був він в жадній звязи з Римом, коли оженив ся. Сі історичні факта усувають фалшиву гадку, що ніби Лютер тому виступив з реформою, щоб ожени́тись. Ні, тому — а тому виступив Лютер проти католицької церкви, що совість і Евангеліє переконали его, що Рим е на злій дорозі, він був на стільки сильного характеру, що радше волів би був умерти, чим піддатись римському тираньству; реформа розпочалась давно перед Лютром, тільки що вона потребувала сильного вождя, а сего вождя послав Господь тоді, коли хотів, щоб люди обстали за правдою Евангелія. Лютер був тим, що зломив римські пута і увільнив народи від душевної неволі та вказав що треба служити Богу духом і правдою після вимог Евангелія, а не відпущати і грішми.

Продаване і куповане відпустів за гроші підпадає тому самому засудови, який видав ап. Петро на того Симона, про котрого говорять ся в Діяніях гл. 8, 18. „Видів-

шиж Симон, що положенем рук апостольських дасть ся Дух святий, приніс їм гроший, говорячи; дайте й мені власть таку, щоб на кого я положу руки, прийняв Духа святаго. Петро же рече до него: Нехай срібло твое з тобою буде на погибель, бо дар Божий думав еси за гроші здобути. Нема для тебе частини, ані долі в речі сій, серце бо твое неправе перед Богом“.

Прощене, се тоже дар Божий. Эсли думаеш, що ти годен купити собі прощене гріхів за гроші, в таким разі твое серце неправе і ти рівнож не можеш мати „частини ані долі“ в сій благодати. Эсли вірив ти відпустам, то дивись — ось тобі евангельска пересторога!

Святе Причастіє або Евхаристія

П'ятий уступ постанов папи Пія поясняє науку кат. церкви що до тайни причастія, кажучи:

„Визнаю, що в Службі Божій приймається ся правдива, властива і спасаюча життя так для живих, як і померших. Та що до св'ятій тайни Евхаристії є правдиве, субстанціяльне тіло і кров з душею і божеством Спасителя нашого Ісуса Христа; що хліб цілий своїй субстанції змінюється в тіло, вино в кров; котру то переміну зове кат. церква трансубстанцією. Рівнож визнаю, що причащаючись лиш під одним, чи другим видом приймаєсь Христа в повній правдивій тайні“ . (Ordo Administrandi Sacramenti p. 67. London 1840).

Так виглядає догма катол. церкви передана і теперішньому поколінню, бо і нині католики удержують що до Евхаристії та саму віру, як було 1840 року. І се вважається непомильною наукою церкви про Службу, освячене і причастіє навіть під одним видом.

Щоб надати сій догмі більше значіння сили, Собор Трентийський додав таке: „Канон І. Єслиб хто небудь поважив ся заперечити, що найсвятійша Тайна Евхаристії не є правдивим, субстанціяльним тілом і

кров ю І. Христа разом з душею і божеством, що не є она Христом; а скаже, що Він є там як ознака, під видом, чи душевно — най буде проклятий“.

Отже дісталисьмо від католицької церкви не лиш догму, але zarazом і засуд — прокляти на кожного, хтоб поважив ся заперечити сю науку основної переміни хліба в тіло, а вина в кров разом з душею і божеством І. Христа. Рим голосить, що ся переміна хліба і вина є правдивою і основною в Тайні Евхаристії, або Прочастію.

Історичні докази проти трансубстанції.

Справа Евхаристії важна. Важна тому, що се тайна і збочити з правливого поняття дуже легко. Тому розважаючи єї треба конечно оглядатись на те, як про сю справу говорили, як єї розуміли ті, що жили в перших віках християнства; порівнюючи гадки треба докладати і дару розуміння яким Господь наділив людину на те, щоб відрізняв праве від фалшу, справедливе від ошукства. В кінци треба порівнати гадку людей зі словами св. Письма, як одиноким жерелом правди — лиш в сей спосіб дістанемо правдиве поняття про Евхаристию.

Що говорить історія про трансубстанцію (освячене)? Дуже мало католиків знають, що початкова християнська цер-

ква не вірила в трансубстанцію, та ушанувала причастіє під обома видами хліба і вина.

Папа Гелязій в 492. році говорив в своїм посланію так: „Тайна тіла і крови нашого Спасителя, яку приймаємо, се божественне діло, бо стаємось учасниками божої природи. Хоч однак субстанція і природа хліба і вина не зміняєсь, то без сумніву обнімає ся тайна образ і подобиє тіла і крови Христа“.

Папа Гелязій виразно зазначає, що субстанція хліба і вина не зміняєсь. А Папа Піій IV. виразно зазначає, що зміняєсь. Хтож з них говорить правду? Котрий з них непомильний?

Папа Гелязій каже, що в тайні Евхаристії обходить ся образ і подобиє тіла і крови Христа. Папа Піій IV. знова оголосив, що в Службі Вожій переміняєсь хліб і вино в правдиве тіло і кров Христа і що на престолі є Христос субстанціяльно, значить і тілом, кровію, душею і божеством. Хтож з них правий? Котрий помильний, котрий непомильний? Хто правий, чи давня Христова церква, чи теперішня, модерна римська? Чи папська непомильність, се не комедія?

А ось ще кілька примірів, як різнились між собою непомильні, що до самої

тайни Евхаристії. Константиський Собор, се була перша законодавча сила, який в червні, року 1415. установив, що міряни мають приймати причастіє лиш під одним видом хліба япрост проти науки Христа, котрий як у Мат. 26. 27. скавано: „І взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте з неї всі; а 26. 28: се бо есть кров моя нового завіту, що за многих проливаеть ся на оставленне гріхів“. Христос отже виразно зазначив, що чаша крови, причастіє під видом вина належить ся всім.

А знов папа Лев Великий в своїх проповідях, які знаходять ся в кожній бібліотеці, де лиш переходуєть ся письмо св. отців, каже: „Они (що не приймають чаші) причащають ся Христового тіла недостойними устами, та цурають ся пити крови нашого спасеня; тому духовні власти повинні їх виключити з громади святих“. Сей папа називає „приймає причастія під одним видом“ Маніхейскою ересью.

Знов папа Паскаль писав в 1118. році до ігумена в Клон такий пастирський лист: „Ми знаємо, що Христос подавав осібно хліб, а осібно вино і сей звичай ми хочемо проповідувати і удержати на завсїгди в святій церкві, хиба в таким случаю, коли малі діти або дуже слабї люди не годні пролігнути самого хліба“.

Папа Гелазій в листі до єпископа М
оріка і Івана (Cogr. Jug. Can. Decret
11, 12) каже: „Ми довідали ся, що де
люди причастили ся лиш тіла самого, ух
ляючись від чаші. Най же ті люди або пр
ймають повне причастіє, або треба їм відм
вити зовсім причастія, бо розділити одн
ту саму тайну без сьвятотатства годі“.

Орігін називає хліб Евхаристії „обр
зом тіла“. Ефрем каже: „Він бере хліб в р
ки, благословить і ломить для подоби Є
непорочного тіла“. Макарій (Проповід
XXII) каже: „Хліб і вино жертвуєсь дл
образу тіла і крови Христа. Ті, що берут
участь споживаючи хліб і вино, душевн
причащають ся тіла Христа. Теодорет (д
діяльозі проти Євтихія) каже: „Спасител
обдарив сі наглядні види іменем свого тіл
і крови, не змінюючи їх натурв, але дода
ючи ласку до натурв“. Св. Августин обго
ворюючи заповіт Христа „їжте мое тіло
пийте мою кров“ каже: „Оно виглядає на
чоб Христос приказував злочин. Се форма,
якої ми маємо бути очевидцями Христових
страстий, скріпляючи в нашій пам'яті роз
п'яте і смерть Єго тіла де наше спасене раз
довершене і користне для всіх“.

Царгородський Собор узнав, що хліб є
лиш образом Христа. Bellorium de Eucha-
ristia (lib. I.) зазначає, що 600 років ніхто

не чув про блуд що до тайни Евхаристії. Архиепископ з Толостон каже: „Через 600 років ніхто не чув про науку трансубстанції“. Архиепископ Менц в 847. році в цілою силою боров ся проти науки трансубстанції. Гавриїл Вель (в своїх письмах про Сл. Б.) каже: „Ми не знаходимо в Біблії яким способом знаходять ся там тіло Христа. Се постанова церкви і єї святих, хоч розумом сего годі доказати“. Епископ Фішер пишучи перед Трентийским Собором, каже: Нема ні словечка в св. Письмі, яким можнаби доказати дійсну присутність тіла і крови Ісуса Христа“.

Так говорять сі давні отці самої римської церкви, які переважно жили вже в шестім століттю по Христі. Сотки подібних примірів можнаб навести, та остаточно що з сего? Студіуйте історію самі. Досліджуйте, беріть безсторонну, не-сектаньську історію, яка як найдокладнійше обговорює історію трансубстанції, так історію старинну як і новійшу, а переконаєтесь, що те, що ми твердимо є правдиве, іменно, що римська католицька церква в перших шістьох століттях сама не uznавала і не вірила, що в Евхаристії є правдиве тіло і кров разом з душею і божеством Христа і до того часу причащались всі люди під обома видами хліба і вина. Почавши від се-

ного століття пропаговано сі дві догми, не офіційально. І наука про трансубстанцію не була наукою церкви аж до року 1215 до Собору Лятеринського. А науку, що міряни мають причаститись лиш під одним видом прийнято доперва на Констанському Соборі 1415 року. А в наслідок коломбійська розгорілась в самій римській церкві причина тої трансубстанції скликано Собор в Тренті, який видав клятву на когочого, хто поважив би ся невірити в сю догму.

Така є історія що до трансубстанції тої догми, що приказує мірянам причаститись лиш під одним видом. І так римо-католицька церква змінює свої догми та клятвами загрожує всіх, що не схотілиб увірувати науді противній Євангелію. Але темні католики вірять, тай дозволяють держатись себе в темноті і в блуді, а се лиш тому, що вони рівночасно вірять в непомильність своєї церкви. Отворіть очи, дорогі брати — отворіть і читайте. Перше, читайте Віблію. Друге, читайте історію і переконайте ся питайте себе, чи будете на дальше католиками — темними послідувателями Риму.

Віблія говорить проти трансубстанції.

В попереднім уступі було вказано історично, що римо-католицька церква впрова-

гми, але
 бстанцію
 ку 1215,
 ; що мі-
 д одним
 танским
 логнечі,
 еркви з
 но Со-
 а кож-
 сю дог-

санції і
 ичасти-
 мо-ка-
 клять-
 увіру-
 темні
 ержати
 му, що
 гь сво-
 ати —
 іблїю.
 е ся і
 толи-
 му.

нциї.
 істо-
 рова-

ила догму трансубстанції впрост против-
 но, як вірували і удержували перші отці
 церкви; що введено сю догму між вірних
 під напором клятьби; що хочай вірні пер-
 ших християнських, навіть і католицьких
 насів причастились під обома видами, а Рим
 навів догму причастія під одним видом; що
 мимокатолицька церква мимо того, що ого-
 лошує себе непомильною церквою, сама
 своєю історією перечить собі, бо справді
 вона помилялась і її наука ніколи не була і
 не є тою самою. А тепер най говорить за
 себе Біблія. Она вкаже, що наука про тран-
 субстанцію і що вірні малиб причаститись
 лиш під одним видом — ся наука є зовсім
 противною засаді св. Письма і науці самого
 нашого Спасителя Ісуса Христа.

Найперше пригадуємо ті уступи св.
 Письма, де Христос установляє Евхари-
 стію. Христос і Ученики сьвяткували праз-
 ник пасхи так як тоді був звичай. Опісля,
 при кінци пасхи, Він взяв хліб і вино і по-
 благословив їх, як сказано у Матея 26, 21.
 „І як вони їли, рече: Істияно глаголю вам,
 що один з вас зрадить мене“. За сим сліду-
 вали запити одні других, хтоб то властиво
 був, що мав би зрадити, а вкінци. Мат. 26,
 25, коли Юда запитав Христа, чи то він,
 що зрадить єго, Христос відповідає, що
 так. Значить ся, Христос і апостоли їли

перед тим ще нім обговорювано про Іли і тоді, коли перепитували одні д хто зрадить і коли Христос вкиньци хто зрадник, що мусить іти і зробити задумав — тоді Христос доперва уо лає Евхаристию, про що говорять Э листи як слідує:

Мат. 26, 26. „Чкже вони Іли, ва Ісус хліб і поблагословивши, ламав і ученикам і рече: Прийміть, іжте: се е ло мое”.

Мат. 26, 27. „І, взявши чашу, й о ши хвалу, подав їм, глаголючи: Прийт всі”.

Мат. 26, 28. „се бо есть кров моя го завіту, що за многих проливаеть о оставленне гріхів”.

Марко, 14, 22. „Як же Іли вони, ши Ісус хліб і поблагословивши, ла і давав їм і рече: Прийміть іжте: се е ло мое”.

Марко 14, 23. „І, взявши чашу, й о ши хвалу, подав їм і пили з неї всі”.

Марк. 14, 24. „І рече їм: Се есть моя нового завіту, що за многих прол ьєть ся”.

Лука 22, 19. „І, взявши хліб, та од ши хвалу, переломив, і дав їм, глаголю Се есть тіло мое, що за вас даєть ся. Се нїть на мій спомин”.

Лука 22, 20. „Так само й чашу після вечері, глаголючи: Ся чаша новий завіт крові моїй, що за вас пролита буде”.

Павло 1. Кор. 11, 24. „і, хвалу оддавши, переломив і рече: Прийміть, їжте, се єсть тіло мое, що за вас ломлене; се робіть на мій спомин”.

Павло 1. Кор. 11, 25. „Так само і чашу в вечері глаголючи: Ся чаша новий завіт крові моїй; се робіть, скільки раз пете, на мій спомин.”

Павло 1. Кор. 11, 26. „Скільки бо раз пете хліб сей і чашу сю пете, смерть Господню звіщаєте, доки (Віс) прийде”.

Сі євангельські слова взяті є з римо-католицької Віблїї (Douay) і тому ніхто не сьміє сказати, що сі євангельські реченя підроплені, або перемінені, хоч в протестанських Віблїях они є ті самі і марковані тими самими числами. Отже наука і змісл сих речень є все тою самою наукою Христового Євангелїя.

В чім жеж годить ся, чи не годить ся римо-католицька наука про Евхаристию або трансубстанцію з наукою Христа?

1. Католицька церква приказує своїм членим постити і то цілковито постити від ранішнього дня до пізнього вечора, а не тільки вівночи перед тим днем, коли маєсь приймати причастіє, аж до по-причастію.

Ісус Христос даючи перший примір

цілому світові справляв празник па-
аж при кіньци празнованя, або як
Павло I. кор. 11, 25, „по вечері“ зна-
коли всі попоїли, — тоді перевів т
Євхаристії, благословляючи хліб і ви-
роздаючи ученикам.

Котраж наука правдива? Чи пр
Христа, що вказав світові, як треба о-
дити — справляти сю тайну Євхарис-
чи наука попів, які приказують пост-
перед причастієм, місто празнувати і
чащатись так, як Христос установив?

Кому повіриш, за ким підеш? Годі
рити обом наукам, бо они обі собі зор-
противні. Тут е лиш одно і дуже ясне
тане: Чи Христос помильний, чи Папа?
хтось з них конечно помильний. Є-
Христос помильний, тоді Він не був би
гом, тоді Він не від Духа святаго, тоді
ле християнство було б нічим. Але ко-
Христос правий, тоді Папа е помильний
наука папів е не правдивою, не — хрис-
янською — злою.

У Мат. 15, 9. сказав Христос: „Та ма-
но вони поклоняють ся мені, навчаючи н
ук заповідей чоловічих“. Наука, що пер-
причастієм треба постити, се постано-
католицької церкви, тому вони марно покл-
няють ся Христу навчаючи науку проти-
ну науці Христа.

Римо-католики ідуть рівнож проти прав природного права всесвіта. Бог е в цілій природі, а они старають ся робити наперекір природі. Чоловік після прав природи мусть відживлятися приймаючи їду пересічено три рази денно. Цілковитий піст перед причастіем не нарушить прав природи в так великий мірі тих людей, що мешкають близько церкви. Але озьмім примір иньшій. Фармер, що мешкає 15. миль від церкви мусть встати рано, щоб обійти, зудобу, напоїти, злагодити коні і їхати 15. миль до церкви. Він повечеряв минувшого вечера і напрацювавшись вже цілий ранок він змучений і голодний їде до причастія. Нім скіньчить ся богослужене і нім він запричащаєсь миная полудень. Десь з полудня він вертає домів і за 15. миль їзди він не борше стає на своїм подвірю як о 3. годині. В такім часі, а може і пізнійше і дуже часто по многих других невігодах як дощ, зимова буря, він приймає сніданок мало що не в добу від послідного їдженя. Если се чоловік сильний, то ему приходить се не так прикро. Но коли се трафить ся чоловікови нервовому, слабому, то такий чоловік мучить свое тіло, іде проти домагань природи, що домагаєсь покріплення сил, а чоловік відмовляєсь, він тим робить кривду здоровлю. Примірів можнаб навести

дуже багато — бувають приміри, що ждучи довго на причастіє умлівають прямо в перемученя тай голоду. Хр сего посту ніколи і нігде не приказу ніколи і нігде не приказував робити річній, котрі ішлиб проти закону при

2. Эслибя слова Эвангелія треба розуміти буквально, тоді Христос нам істи свое Тіло і Кров кажучи сло „Се е тіло мое, яке дасть ся вам; а се кров, котра прольеть ся за всі. І тут леть ся друга фізична номожливість, бо і те саме фізичне тіло не може знахо ся в тім самім часі в двох віддальних цях. А се власне малоб бути, бо учин Христа спожили Тіло і Кров, яке незад мало розіпнятись на хресті.

А коли Христос взяв в руки хліб, благословив і сказав „се е тіло мое“ там, при установлюваню Євхаристні б присутні два тіла Христа? Після на Риму, то при установлюваню Євхарист було двое тіла — Христос був там св Тілом і Кровію, а відтак держав в ру хліб і вино і їх благословив. Отже — Христос держав в своїх руках тіло Христе Він рівнож брав і чашу і благословив—ч Христос держав тоді в своїх руках чашу Эго Кровію яка доперва мала проляти на Хресті?

І знов, колиб треба розуміти слова
 Євангелія от так буквально, то ученики
 Христа Іли Это тіло і пили Это Кров, підчас
 коли Він сядів коло учеників в цілій своїй
 чоловічій (фізичний) особі і говорив до них
 проповідував, та пророкував що в будуччи-
 ні наступить. Таке природне явище немож-
 ливе перед нашим природним розумом,
 перед цілим знанем про природу — оно
 неможливе зі згляду на права природи, які
 Творець прецінь зволив людському розумо-
 ви розуміти. Господь дав чоловікови очі,
 щоб бачив те, що природне і розум, щоб
 розумів — требаж сі дари уживати не скри-
 ляючи ні певять про Бога, ані прав при-
 роди.

3. Як розумів свої слова Христос, коли
 сказав нам Істи Своє тіло і пити Свою кров?
 Чи розумів Він сі слова буквально, чи фігу-
 ративно? Щоб дістати достойну відповідь
 треба отворити Євангеліє і най ся Книга
 правда сама пояснить. Ми повинні прослі-
 джувати св. Письмо після слів самого Хри-
 ста, Іван. 5, 39. „Прослідіть писаня; бо ви
 думаете в них жите вічне мати; й ті свід-
 кують про мене“. Нам отже треба знати,
 як Христос говорив і як слова свої розумів.
 Христос дуже часто проповідував свою на-
 уку порівнянями, притчами, та примірами.
 Тому треба прочитувати Євангеліє і при-

глянутись, як Христос зник був проти до людей, треба прочитувати под науку і в той спосіб вишукувати і ро слова правди. Євангеліє, се книжка списана за Эго часів і так, як він зник говорити.

Нам приміром, ходить о се, щоб кати, що Христос говорив фігурат коли казав (Мат. 26, 26) „Верить і і Се е тіло мое“ — вказуючи на хліб, а „Пийти з неї всі, се есть кров моя н завіту“ — вказуючи на вино.

Ніхто з християн не заперечує Христос е присутний в причастії хлі вина, але християни — протестанти ві що Христос е присутний в євхаристі ховним способом, а не природним, а прибираючи на себе вид того хліба і ви

Такого образкового способа говор який уживав Христос, уживають також люди на сьвітї. Для приміру наведім т примір з нашої мови. Кажемо що той той чоловік „був стовпом церкви“. треба се розуміти буквально і твердити той чоловік мусів бути якраз мурова або деревляним стовпом церкви? Ні, се образковий (фігуральний) спосіб говор Той чоловік не був справдішним мур ним, чи деревляним стовпом церкви, сей вираз, порівняне вказує лиш, що він

рний церкві, дбав про добробут і розвій
 церкви, працював для неї, був моральним
 стовпом, але не фізичним. Але кажучи, що
 стовпик той був стовпом, ми борше дорозу-
 ваємось про его прикмети порівнюючи їх
 тим, чим для будинку є стовп. Такий
 спосіб виражування гадок є приступнійший
 для розуміння, образкова мова наче привя-
 жує ум до теми. Такий образковий спосіб
 бесіди уживав Христос завсїгди, коли хо-
 тів, щоб якась голошена правда більше
 окорвинилась у памяти Эго послїдувателїв
 або як аргумент, щоб словам надати більше
 ваги і пр. О много борше запам'ятуємо такі
 оповїданя, чи слова, які прибрані в фігу-
 ративний спосіб. Христос був особлившим
 любимцем сего способу виражування гадок,
 як впрочім покажуть понизші уступи
 Євангелїя.

В четвортій головї від св. Івана сказа-
 но, що Христос прийшов до Якової керни-
 ці і змучений сїв коло неї, щоб відпочити.
 Ученики пішли в місто за купном. В тім
 часї надходить щоб жінка зачернути води.
 Христос просить, щоб она дала єму води
 напити ся. На се завважує жінка (в. 9) „Як
 се Ти, Жидовин бувши, пити просиш від
 мене, жінки Самарянки? Во Жиди не схо-
 дять ся з Самарянами“. Христос відповїв
 (в. 10) „Колиб ти знала дар Божий і хто

говорить тобі: Дай мені пити, ти пр
 Його, й давши тобі води живої". Каж
 жінка (в. 11) „Добродію і черпака не
 і колодязь глибокий; звідкіляж маєш
 живу?" Христос відповів їй і сказав
 „Всякий, хто не воду сю забажає
 хтож напється ся води, що я дам йому
 в йому жерелом води, що тече в житт
 не". Бач, як гарно і в приступний
 відкриває Христос свою науку сій
 жінці. Він говорить про воду і про пи
 те, щоб представити їй силу спасеня
 св. Духа. Безперечно, що ніхто не
 брати сеї живої води от так дословно
 скаже, що се е та вода, яку ми ужив
 щоб угасити спрагу тіла. Сю воду ро
 кождий християнин фігуративно, як
 духовний нашого спасеня який одерж
 вірою в Христа, а та віра е жерелом
 що Він може нас спасти і приймати, з
 ти достойними Єго царства. Христос
 говорив про воду душевну, а не матері
 ну, Він говорив про ню способом фіг
 тивним, а не буквально і се потверд
 сейчас в верші 23 і 24 в тій же самій гла
 „Та прийде час, і вже есть, що прав
 поклонники поклоняють ся Отцеві духо
 правдою; Отець бо таких шукає поклон
 чих ся Йому... Дух — Бог, і хто поклон
 ься Йому духом і правдою мусить

и просила з'явитись". Що ще більше треба казати? Каже Йому Христос вказує тут, що коли служиш Богу, то служиш Йому духом, значить додаєш воду в хлібі і вині Бога — Духа, а на тілесне казав (в. 13) того, як сего вимагає Рим від своїх послідовників.

Йому, будучи живим, подав Христос Нікодимові (Ів. гл. 3) коли той прийшов до Христа і питав як досягнути жите вічне. Христос сказав йому (в. 3) „Коли хто не народиться зверху, не може видіти царства Божого“. Коли Нікодим ще не зрозумів сего добре, Христос додав (в. 5) „Коли хто не родиться з води й Духа, не може увійти в царство Боже“, бо (в. 6) „Рожене від тіла — плоть, а рожене від Духа — дух“. Тут говорить Христос фігуративним способом про відроджене, яке сповняєсь в першій місії хрещенем, а друге вірою в Христа. Чи можна в якийсь спосіб розуміти сю справу так дословно, буквально? Ні, тут бесіда про душевне відроджене, а не тілесне.

У Матея, гл. 5, каже Христос до своїх учеників (в. 13) „Ви сіль землі“. В. 14. „Ви світло світу“. Чи ж Христос мав би тим самим сказати, що єго ученики є тою собою, яку уживаємо до наших потрав, або таким світлом, яке уживаємо до освітлювання наших кімнат, свічкою, чи лампою? Чи радше розумів Він, що єго ученики ма-

ють показувати сьвітови примір хри-
ского життя так, щоб і ми бачили с-
гу? Ніхто не скаже, що Христос ро-
слова буквально, але віримо, що се
ративний спосіб бесіди.

Іван, 14-6, сказав Христос: „Я
й правда й життя“.

Іван, 15-5, говорив Христос: „Я
градина, ви віття“. Він називає себе
градиною, Отця Свого — виноградом,
нас виноградним віттем. Чи ж говорив
про той виноград, що росте собі десь
в саді, чи радше говорить Він про С-
наші відносини до Него і Бога-Отця.
Отже мусимо признати се друге, а
що Христос говорив про духовний
град і говорив про сю справу фігура-
а не буквально.

Іван, 10-9, читаємо: Я — двері;
коли хто ввійде, спасеть ся, і входить
й виходити-ме і знайде пашу“. В 10-1
пастир добрий“ і пр. Чи ж розумів с-
стос от так буквально, що Він є де-
ними дверми неба, які треба буде от-
щоб впустити до царства Его вибр-
Ні, ніколи, ніхто не може робити так
ключеня. Він знов говорить се в ф-
тивний спосіб і дає до розуміння, що
нем — смертию на хресті Він от-
царство.

Нема що подавати ще більше примірів; такими примірами прибране ціле Євангеліє. Приходимо отже до заключень, що: 1. Христос уживав фігуративного способу бесіди, щоб Божественну Науку зділати приступнішою для людей; 2. Сего способу бесіди уживав Христос в найважніших правдах Євангельских, як пр. про спасене з Никомею, коли то заявив, що кождий, що хоче бути в царстві, мусить відродитись, в плазеньствах і пр. 3. Того самого фігуративного способу ужив Христос і тоді, коли установив Евхаристию. Слова „Се є тіло мое“ відносять ся до хліба, який представляє духовне Тіло Христа, а „Се єсть кров моя“ відносять ся до вина, що представляє Кров.

Завважати треба ще, що Христос говорив фігуративно перед установленем Евхаристії, говорив так підчас Господньої Вечери і багато фігур вимови уживав Він і по Вечері. Іван гл. 12-36. Христос називає себе „світлом світа“, гл. 14-2, Він каже, що „у Отця мого є много кімнат“ гл. 14. 6. називає себе дорогою, правдою, житем, а ще дальше називає себе виноградом, а учеників віттем.

Перед Господньою Вечерею називає себе світлом „я є світло“, підчас Вечери каже „се єсть тіло мое“ — „се єсть моя

кров“, а зараз по вечері каже „я вин
Як отже може Рим твердити, що
Христові висказані перед і по Вечер
подній треба розуміти фігуративно, а
ні, ті що відносять ся до Евхаристії
розуміти буквально, колиж спосіб
ясний, кождому зрозумілий і всі знають
що Рим милить ся. Рим обстоює при
тому, що знає, що є люди, котрі вірять
непомилність папи.

А є ще один і то найважнійший дилема
який розв'язує ціле се питанє і заявляє
Христос мав на гадці не фізичне тіло,
але і що змісл Эго слів треба розуміти
ховно, а не матеріяльно, як се учить
ска церква, про субстанцію. В Іван
6-51. каже Христос: „Я хліб живий, який
неба зійшов. Коли хто їсть сей хліб, жити
ме по вік; а хліб, що я дам, се тіло мое
я дам за жите сьвіту. Верш 52. кажуть
ди: „Як може він дати нам тіло їсти“? —
каже Христос: „Як не їсте тіла Сина
вічного й не пете Його крові, не маєте
жити в собі“ — 58. „Се хліб, що з неба зійшов.
Не як батьки ваші їли манну тай поумирали;
хто їсть сей хліб, жити ме по вік. Верш
60 верш: „Многіж слухавши з учеників
го казали: Жорстоке се слово“ — а в
вершкку розв'язує Христос цілу тайну
сеї фігуративної бесіди і каже: „Се дух,

я виноград живляє; тіло не годить ся ні на що. Слова
и, що слово я глаголю вам, се дух і життя“!

Вечері Гос Жиди шемрали між собою за те, що
вно, а серед Христос назвав себе хлібом і житем, яке
истиї треб приходить з неба і думали, що се жерсто-
носіб бесід сть істи тіло і пити кров. Так шемравби
всі знаемо ждиди і так думалиб ми всі, колиб ми
е при свої мови Христа брались розуміти буквально,
і вірять к се толкує римска церква. Але Христос

ний доказ ав, що жиди беруть Эго слова буквально,
аявляє, що о они думають, що їм прийдець са їсти
тіло, а Ду хба фізичне тіло — м'ясо і кров — тому
уміти ду ан сейчас пояснив, що значіне Эго слів е
учить рим духовне, а слова треба розуміти фігуратив-
о. Матеріальне тіло не може дати життя

Івана; гл чного — „тіло фізичне не годить ся ні
вий, що що“ — „се дух, що оживляє“, духовно-
кхліб, жит о тіла причащаєм ся, тіла — корму душе-
о мое, що ного Христового, яке стаєсь у вас житем
жуть Жв е за порукою вічного спасеня — хліб і ви-
сти“? 53, о е лиш фігурою — образом — видом!

ина чоло же Эв. Іван, гл. 3—16. „Так бо полюбив
аєте жит ог сьвіт, що Сина свого єдинородного дав
а зійшов, доб кожен, віруючий в Нею, не погиб, а
повмира ав жите вічне“.

о вік. “ 10—16, писав: „Чаша благословення, кот-
ників Йо у благословляємо, хиба не єсть общенне
а в 63, причастіе) крови Христової? хліб, що пе-
айну сво еломлюємо, хиба не єсть общенне тіла
дух, що Христового?“ Чиж не означує Павло ви-

разно, що хліб є лиш причастієм тіла
 стового і вино, лиш причастієм Эго
 А в тій самій главі, стих 8 і 4 каже
 „і всі ту саму їжу духовну їли; і в
 самий напиток духовний пили; бо і
 духовної скелі (скали) що йшла за
 скеляж була Христос“. Тут знова
 уживає фігуративного способу мови і
 ває Христа скалою, і знов potwierджує
 тіло і кров (хліб і вино) треба роз
 не буквально, а фігуративно — роз
 треба тіло і кров не фізичне, матерія
 а духовне.

Христос казав „се есть тіло м
 есть кров моя“. Павло знов каже, що
 пили з духовної скелі, що йшла за
 скеляж була Христос“. Чи ж Христос
 буквальною скалою? А прецінь Рим у
 що коли піп виговорить слова освя
 то сейчас сходить Христос на вівтар і
 буває там разом зі своєю душею і с
 ством під видом хліба і вина і то пере
 так на однім, чи тисячу, чи десять т
 вівтарах в однім і тім самім часі! Чи
 домий чоловік годен се вірити? Ми м
 вірити так давнійше, бо так навчав
 а ми думали, що папа є справді непом
 ним, але чи гедні ми так вірити нині
 Эвангеліє не дає нам аж надто доказів
 Рим помилив ся — дуже помилив ся

ливо в догмі про трансубстанцію; що Рим е на блудній дорозі; що Рим пішов на супереч прав природи і зробив з хліба і вина видимого божка; що Рим закриває перед людьми Евангеліє тому, щоби присилувати людей вірити в трансубстанцію і в непомильність папи, хоч ті римські догми е основно противні науці Евангелія? Чому римська церква пішла такою дорогою, чому она се так робить, чому? Во коли Рим навчить вас вірити, що на престолі, підчас Служби Божої е присутній Христос тілесно, в душею і божеством (виж віруючи в непомильність папи не сьмієте прикладати свого розуму і слідити за правдою) і коли Рим призвичаїть вас вірити, що за таку прислугу ви одержуєте осібні ласки — відпусти — то тоді ви е певним стадом римської церкви тоді ви повірите, що ваш піп е заступником Христа, що піп е паном над Христом і Его скарбами, що піп справді дпрощає вам гріхи, тоді — тоді попи роблять вас справжніми невольниками з вашим послушеньством, а передовсім в вашою кишенею.

В тім лежить інтерес Риму, щоб задержати вас в добровільнім підданьстві попови, щоб ви вірили в его власть відпустити вам гріхи і що він запровадить вас до неба; Рим хоче, щоб ви стали зашитником обох, попа і цілої римської церкви.

Причастіє під одним видом.

Виравді Причастіє під одним видом (хліба) практикує Рим лиш між римо-католиками. Однак Рим вірить і стремить до того, щоб і східна (греко) католицька церква приймила всі практики західної католицької церкви — тому обговорюючи сю тайну лишасмо і сего звичаю, який практикує поки що лиш в римо-католицькій церкві.

Історія каже, що шість сот років приймали християни причастіє під обома видами, хліба і вина, приймали тим способом і священники і міряни. Дперва в шостім століттю по Христі відорвалася частинка церкви від вірувань і практик початкової церкви — від св. Отців і аж в 1415 році, в Констанському Соборі, римська церква напереч наущі Евангелія і проти волі єї міряних впровадила догму, що міряни мають причащатись лиш під одним видом.

А як говорить Евангеліє? Там тріє питання, бо Евангеліє є дорого-сказом християн. Эсли догма, що міряни мають причащатись лиш під одним видом — сли догма не годна устояти перед наукою Евангелія, то она є нехристияньською і блудною наукою. Мірянам вільно споживати хліб і вино. Отже ходить лиш о питанні, чи Рим робить слушно, коли закаує мірянам

но. Понизші слова наведені в римо-католицької Біблії (Донау) — значить, ніхто не може закидати, що они взяті в протестантської Біблії, чи з жерел не католицьких.

Мат. 26,—27. „І, взявши чашу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте в неї всі“.

Мат. 26—28. „Се бо есть кров моя нового завіту, що за многих проливаеть ся на оставленне гріхів“.

Марк. 14—23. „І, взявши часу, й оддавши хвалу, подав їм і пили з неї всі“.

Марк. 14—24. „І рече їм: Се есть кров моя нового завіту, що за многих проливаеть ся“.

Ів. 6—53. Речез їм Ісус: Істино, істино глаголю вам: Як не їсте тіла Сина чоловічого й не пете Його крові, на маєте життя в собі“.

1. Кор. 11—25. „Ся чаша есть новий завіт у крові мойї; се робить, скільки раз пете на мій спомин“.

Констанський Собор устанавляючи причастіє для мірян лиш під одним видом, казав: „Хотяй Христос установив Тайну Евхаристії під обома видами і хотяй перша церква практикувала звичай причастія під двома видами, то від тепер постановляеть ся як незмінний закон, що міряни

мають причащати ся лиш під одним хліба”.

Так сказала католицька церква, установляла сю догму. Колиж она сама вагала ся заявити, що перші християни приймали причастіє під обома видами Христос установив Евхаристию під обома видами, а она робить инакше — то хіба треба сеї справи обговорювати дальше? повинно бути ясним кождому думавшому чоловікови. А решту свідчать самі слова Христа: „Пийте з неї всі“ — „Се єсть мій Кров, що проливаєть ся за многих“. Не же Христос, що єго Кров проливаєть ся лиш за апостолів, чи лиш певної частини людей, але „за многих“ — значить, за всіх мирян, як і духовенство. Перші християни приймали причастіє під обома видами, що они були першою непосредною кривавою Христовою, проте їх звичай і їх наставленіє властивим апостольським звичаем і наставленієм Христа. І ці два факти не заперечує Констанський Собор. Колиж так, то всякий питає, яке право мав Констанський Собор змінити апостольський звичай? Рим однією устами хвалить ся, що кат. церква є апостольською, а другими устами ухваляють підставну догму противну апостольському звичаям і науці. Деж їх непемильність є помильна наука? Хто помиляєсь: папа

ним видом Христос? Оба помилялись не можуть.

Римська церква каже, що при Господній Вечері були лиш Апостоли, тому чаша не відносилась до мірян. Чисто езуїцка нахристиянська наука. Бо еслиб приймати сю науку, то і хліб не відносив ся до мірян, бо Христос подав Евхаристию під обома видами (хліба і вина) то при тій самій нагоді, в тих самих обставинах і тим самим апостолам. І в такім разі, після науки кат. церкви до вічного життя булиб покликані лиш апостоли? Ні, ніколи. Христос передав ключі вічного царства апостолам і приказав передати їх всім людем цілого сьвіта. Він установив тайну Господньої Вечери роздаючи апостолам хліб і вино і заявив їм, що те саме мають робити вони між вірними „на спомин“ єго смерти на хресті, якою спасаєсь сьвіт.

Ще одну причину подає кат. церква—она відмовляє вірним вино тому, ще дехто не зносить запаху вина. Мільони протестантів приймають вино і терплять его запах, лиш римо-католики відпекують ся, хочби від сего залежало вічне жите. А не вадить оно попови пити вино що днини, то чомуб християнин не мав приймати его раз на рік? А если споживане вина і хліба дає жите вічне (Ів. 6-55) то чи не повинен кожний християнин бодай раз в рік приймати

вино, хочби оно і не до вподоби єг
хови?

Ще одну причину ставить рим
ква, кажучи, що „подаючи кров Х
всім, можна дуже легко розіляти“. —
се їх наука. Христова кров раз прол
хресті за всіх. Як можуть попи знов
ливати єї? А сліб оно і справді так,
баж неможливо, щоб якась окруши
хліба не упала тай не затратилась? А
кажуть, що „вино псуєсь, тому не
єго для хорих передержувати“. Єсли
і вино переміняють ся в тіло і кров Х
то чи повинниб они псуватись? При
трохи, любий читачу, на сій точці і
новись тай подумай, чи можливо, ш
словами якогось там попа перемін
хліб в тіло, а вино в кров Христа, та
відтак сї річи псувались?

Ціла справа маєсь от так: Рим п
зав мірянам причащати ся лиш під с
видом хліба. Христос каже (Ів. 6, 56)
не пе Його крови, не має житя віч
Чи ж підеш за наукою римскої церкви
принявбись чаші хоч від неї залежить
вічне? Чи радше підеш за Христом
стоїш при Євангелію, тай приймеш ч
щоб жити вічно? „Хто їсть тіло мое
мою кров, має жите вічне і я воскресну
останнього дня“ (Ів. 6, 54).

Спасена через Марію.

Кардинал Гіббон сказав в своїй книжці „Віра наших батьків“ так: „Вправді протестанські церкви відмовляють ся почитати Сару, Ревеку, Рахиль, Мірію і Рут, Естеру і Юдиту — жінки Старого Завіта, Елисавету, Анну, Магдалину і Марту Нового Завіта, — то знов треба уважати, щоб імя Марії, Матери Ісуса було в повідній їй пошані, бо инакше дуже легко можна попасти в ідолопоклонство.“

А дальше стараєсь кардинал доказати, що римська церква не приносить Марії пошан, а лише почитає єї. Оба ті твердження неправі і не дають кредиту — не обожнюють кат. церкви. Що до першого твердження кат. церкви, то кардинал дає доказ, що він ніколи не був присутним на протестанських богослуженнях. Він дає явний доказ невіжества протестанських релігійних авторитетів, а при тім вірить, що такою сліпою несвідомою пошкодить їм, тому і лишає се факт. Но таке твердження кардинала є дуже шкідливим мильне. Протестанські церкви почитують жінки так Старого, як і Нового Завіта. Вони почитують кожду жінку чого характеру і чесних діл. Що більше, вони почитують Марію, матер Ісуса як найшанованішу між жінками, найщасливішу, як

таку, що удостоїлась подати І. людске тіло. І нема обави пересад шані, доки є бажане лиш почитати

Що до другого твердження, будьтолицька церква лиш почитає Марію приносить їй жертв, то треба зновати, що кардинал сей Гіббонс не слід практик самої католицької церкв хоч кардинал, як і ціла кат. церква боронять ся, що не приносять оні жертв, то таки з їх власних письм (можна навести багато примірів джень висказані католицькими доками. Но за примір най послужити би „Олава Марії,“ книжочка, якої велики, уважають як непомильну в почитанні Марії і відносин кат. церкви до Месії Ісуса. Сю книжочку написав св. Ігнатій Лігурі, а затверджена она дня 9. січня 1674 року через Кенріка, Філадельфійського єпископа. Сю книжку беремо як доказ, що толицька церква не лиш почитає Марію, а приносить їй жертви.

Цариця Милосердія.

Рим приносячи молитви до Матері, визнає її Царицею Милосердія і уважає її за жерело всякої благодати, а Самого Ісуса уважає Королем Справедливости. Ісус же, що слуби не заступництво Марії

ти І. Христос не був би так щедрим і менше милосердним в прощуванню гріхів. В книжочці "Слава Марії" каже кат. кардинал, стор. 78: „Царство Боже складаєсь зі справедливості і милосердія. Господь розділив его і держав собі право справедливості, а право милосердія поручив своїй Матері тоді, коли она прийняла і дала сьвітови вічне слово. Так отже, она стала „Царицею Милосердія,“ а єї син „Королем Справедливості.“ А знов на сторони 78. тойж книжочку пише кардинал ось так: „Іди і прибіжи до матери-милосердія; відкрий перед нею серце своєї душі, а Марія покаже свому синові груди, з котрої він діставав жите, а єї покорм розжене злість і усмирить его серце.“

Коли Бог дав Марії таку силу? В Біблії нема про щось подібне ані найменшої згадки. Дорогий читачу, пристань на хвилину і застановись і подумай: чи, коли-б Господь розділив своє царство і половину його віддав Марії, чи не повинна Біблія згадати про се? Що більше, чи не повинна Біблія — Слово всевідучого Бога величати Марію, єї милосердіє, та єї силу? А оно проовно Біблія ані одним словом не згадує про силу Марії. Чиж Біблія не є достаточним доказом, що Господь ніколи не давав Марії ніякої власті? А Христа представляють як

деспота влосного тай повново гніву
зі мною до Біблії і подиви і переко
ак страшно очернив Рим Христа,
повний є любови і милосердія.:

Марк. 10, 14: „Христос рече: Д
тям приходити до мене, й не борон
таких бо царство Боже.“

16. „І обнявши їх, положив р
них, і благословив їх.“

Лук. 11, 13. „Колиж ви, лихим
ши, знаєте добрі дари давати дітям
якже більш Отець із неба не дасть Д
тим, що просять у Него.“

Жид. 2, 17. „Звіделя мусів у
подобитись братам, щоб бути милосе
і вірним архивереєм у Вожому, щоб о
ти гріхи людські.“

18. „У чому бо сам пострадав,
шуваний бувши, може і тим, що спо
ють ся, допомгти“.

Жид. 8, 12. „Тим що милостив
на неправди їх, і гріхів їх не згадува
більше“.

Котреж праве? Чи Рим, що без д
Біблії ставить Марию на місце Хри
приписує їй право милосердія, а Х
уважає жорстоким суднею? Чи Біблія
тра не приписує Марії такого пра
Христа не вважає жорстоким суднею
описує єго як батька для діточок, що

гніву. Хочемо переконатися, чи не переконай нас...
 ста, котрий любить всіх, що дає більше, чим ми просимо,
 що став чоловіком, щоби заключити завіт
 милосердя? Котреж праве? Господь після
 Ісуса Христа свого Сина, щоби полюбить,
 щоби поміг, тай щоби спас. І деж є потреба
 більшого, чи иньшого милосердя? Чи ж
 Марія надасть більше краси любові Хри-
 ста і Єго милосердню коли возьемо єї при-
 мети від Него і припишимо їх Марії? Ні,
 сть Духа святаго.

Марія посередником між Богом, а людьми.

Католики навчаючи діточок молитви,
 віддають їм зарівно „Отче Наш“ як і „Бо-
 родице Діво“. І при звичають дітий ди-
 витись на Марію як на посередничку між
 Богом а людьми нарівні з Христом! При-
 звичаєне відбиваєсь в пізнійшим віці вже
 виразнійше. Церков практикує більше не-
 роженства до Марії, чим до Христа; тим і
 Марні удають ся до неї борше, чим до Са-
 мого Спасителя. Они вірять, що Марія ви-
 чує так само їх молитви, як і Христос і
 слід з їх молитви є той, що і до Христа.
 чи не так? Диви — ціла Русь кличе до Ма-
 рі „Пречистая Діво, Мати руського краю,
 спаси тебе величающих! Радуй ся Бога не-
 містимого вмістилище; Радуй ся двере
 спасенія; Радуй ся подательнице боже-

ствення благости! — а тимчасом та
 найбільшійша, обдерга, голодна, сто
 ярмі темноти і деспотизму! Відколи
 попалась в руки єзуїтів, відтоді проп
 доля, помімо того, що безнастанно м
 до Марії і величає: Радуйся вічного
 умоленіє! Глянь на другі краї, на Ір
 дию, на Італію, Іспанію, що знищен
 ведені до убожества тонуть в неморал
 колишні держави, що славились ку
 рою, еманципацією, надавали тон жи
 нині — нині молять ся до Марії і дум
 що їх молитва вислухана. Диви на Ф
 цю, доньку Риму: Колись она слави
 нияї дегенеруєсь. Люди оминули п
 дорогу а пішли бічною і думають, що
 „Отець велить сонцю сходити над ли
 й добрими і послає дощ на праведн
 неправедних“ (Мат. 5, 45) то єї благо
 одержують они від Марії, тай тому є
 дають їй молитву благодареня, дають
 тви, почитають єї на рівні з Христом.

Що римска церква уважає Марію
 середником між Богом, а людьми, сьвід
 понизші реченя, взяті в їх книжочки „
 ва Марії“:

Стор. 36. тої книжочки сказано: „Б
 мо переконані, що коли Марія зістала
 чаною як Цариця Благодати, то се на
 щоби і найбільший грішник міг прийт

неї як до посередника між Богом, а людьми”.

Стор. 70: „Я повинен усердно надіятись, що буду причислений до того множення щасливих, що спасені за твоїм посередництвом”.

Стор. 80: „Самий Спаситель дав їм за поруку сего, щоб зділати єї заступництво повним сили”.

Стор. 125: „Марії самій полишено спасти їх через єї заступництво повне сили”.

Стор. 156: „Посередництво Марії конечно для нас”.

Стор. 161: „Церква взагалі признає, що посередництво Матери Бога є не лиш потрібне, а конечно до спасеня”.

Стор. 172: Бог ніколи не спасе нас без посередництва Марії”.

Так твердять католики в книжці посвяченій набоженству Марії. Се їх наука. Рим виростить, що ми не можемо бути спасені без посередництва Марії і що Христос самий зділав єї посередничною між Богом, а людьми, даючи їй повну власть. Тяжко зрозуміти, як вірні римо-католики можуть приймати таку гіпокрицку науку. Се безжеречно дієсь лиш тому, що люди не знають Євангелія, а в сліпим підданьстві слухають наук попів і папи, які кожного

часу готові надужити річч, котрі належ
виключно до Бога.

Услівя в римській церкві є того ро
що чоловік прямо не знає, що одинок
посередником між Богом, а людьми є С
ситель Ісус Христос, а не Марія як сказа
до Римлян 8.34: „Хтож се, що осуджу
Тож Христос умер, бо й воскрес; Він і
правиці в Отця, Він і заступаєть ся за нас

А знов до Жидів 7,25: „Тимже і спас
може до кінця приходящих через Нього
Бога, будучи вічно жив, щоб посередник
вати за них“.

Рим учить, що ніхто не може спастись
без посередництва Марії, а Євангеліє н
згадує про се ні словечком, ані найменш
го сліду про се нема. А противно хочб
лиш сі два реченя, наведені з Біблії виш
вказують і свідчать, що Христос один
нашим посередником і що лиш Христос
треба спастись. Эслиж Рим правий і непо
мильний то Біблія і Христос помиляють
ся, бо сі два жерела учать про заступниц
тво перед Богом зовсім противно. В таким
случаю ціле християнство булоб комедією
і Рим остаточно лишивсь ся без підвалини.
Але если Євангеліє є правдою, то Рим гру
бо помилив ся, а за тим не є непомильним.

Марія як заступниця і посередниця.

Рим учить рівнож, що Марія є нашою заступницею і посередницею. В книжотці „Слава Марії“ зазначена ся наука зовсім ясно і виразно.

1. Як заступниця.

Сторона 184. „Э се в суги річи правдою, що жадне сотворіне не годно виблагати для бідного грішника стільки і так великих ласк як наша найласкавійша заступниця; бо Спаситель замало уважав єї як свою слугу, а більше почитав єї як свою матір“.

Стор. 191. „Матер Божа в своїй печальности є заступницею всіх“.

Стор. 192. Людство має лиш одного правдивого заступника в небі, Тебе, сьвята Діво і ми можемо сьміло назвати єї нашим одним посередником“.

2. Як посередниця.

Сторона 81. „Бог вивиснив Тебе до достоїнства Цариці на те, щоб Ти посередничила і введувала прощєня для роду людского“.

Стор. 124. „Марія посередниця спокую явилась на землю на те, щоб адержати руку Божу, та щоб улагодити єго гнів“.

Рим не може подати ані одного доказу з св. Письма в відки Марія дістала власть як заступниця і посередниця. Не може

навести ані слів самого Христа ані Эго ані столів. Во власть заступництва і посередництва дані лиш Христови, лиш Эму самому і велику образу наносить Рим Христос коли без найменьшого управосилена від нас має сю власть від Христа змагаючиься прописати єї Марії.

Св. Письмо говорить:

І. Івана 2, 1. „Діточки мої, се пишу вам, щоб не грішили, а коли хто згрішить заступника маємо перед Отцем, Ісуса Христа праведника“.

І. Тим. 2, 5. „Один бо Бог і один посередник між Богом, а людьми чоловік Ісус Христос“.

Жидів 9, 15. „І задля того Він посередник нового завіту“.

Сі евангельські реченя свідчать про гіпокрицтво Риму, який учить що Марія наша і то одинокою заступничкою і посередничкою. Св. Письмо виразно каже, що лиш Христос є заступником і посередником між Богом, а людьми, а се свідощте Евангелія виключає всяки претенсії Марії чи якогобудь другого посередника і потверджує одини факт, що лиш Христос є нашим посередником перед Отцем небесним.

Марія як дорога, двері, надія і прибіжище.

Ще одно фалшиве становище приписує їй, коли споглядаючи на неї, уважає її за дорогу, двері, надію і прибіжище грішників.

— „Слава Марії“ на

Стороні 85. „Всяка благодать, яку лиш держуємо, іде через руки Марії“.

Стор. 110. „Марія є нацією всіх дітей адама“.

Стор. 121. „Марія є твоїм містом прибіжища, одинокою твоєю надією.“

Стор. 35. Рим вкладає в уста Марії відуючі слова (ніби Марія сама говорить): Я є радостію справедливости і брамою — вери, якими переходять грішники до Бога“.

Стор. 159. „Марію називаємо також небесною брамою, бо ніхто не входить до її домівки як лиш через неї“.

Приписуючи сі прикмети Марії, Рим повсім призабув Христа і Біблію, де знов празно сказано, що лиш Христос є дорогою, а не Марія.

Іван 14,6: „Рече йому Ісус: Я дорога правда, й життя: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною“.

Жидів 6, 18 до 20: „Ісус є нагачем вті-

шенем, нашим прибіжищем і надією.
 Колиж Христос є дверми, д
 правдою, життям і проче, то не мо
 самим бути і Марія.

Спасенє через Марію.

Рим не лиш учить, що Марія є
 заступницею і посередничкою, ал
 дить ще, що Марія має таку саму си
 сеня як і Христос. Що більше, Рим
 що ніхто без Марії не може спастись.
 наукою понижає Рим понятє про с
 Христа о стілько, о скілько вивисп
 сяду у Марії і цілий плян спасеня
 де Рим на бік. Се докаже св. Пись
 перше перебираємо в книжочки „Сла
 рий“ єї реченя, котрі свідчать, що Р
 лять ся до Марії як до Спасительки
 Христови.

Стор. 29. „Она є панею, не на то
 карала грішників, а помилувала і проп

Стор. 32. „Як тіло без повітря, т
 ша не годна жити, не прибігаючи до М

Стор. 92. „Уповай на Марію, а н
 деш в розпуку; іди за нею, а не збу
 позволь, щоб єї рука хоронила тебе,
 будеш мав чого боятись і т. д. Роби с
 деш жити“.

Стор. 171. „Спасене всіх людши
 покрові Марії“.

надією“.

и, дорого

е може с

ію.

рія є наш

о, але тв

му силу с

Рим наз

тись. Тако

ро спасе

висшає с

сеня від

Письмо. В

„Слава М

що Рим м

льки рівн

на те, що

і прощала

ря, так д

до Марії

, а не ви

зблудит

тебе, а в

оби се, бу

людий є

Стор. 267. „О солодка, О щаслива —
смерть тих, котрим Господь призначив спа-
сіння і дозволив в останній хвили життя
змовити всеспасаюче ім'я Марії“.

Не треба Римови ниньших слів, якіби
внійше вказували, що вірні римські като-
лики молять ся до Марії, як до спаситель-
ного сили сьвіта. В догмі про чистилище учить
Римська церква, що деякі грішники не мо-
жуть бути спасеними, бо гріхи їх завеликі.
Тут ні. Марія спасає хочби число гріхів
як великі були — се доказ су-
щності єї наук.

А дальше римська церква уважає Марію
рівну Христові, навіть висше; се по-
свідчують слідуєчі реченя:

Стор. 85. „Щоб здобути жите благода-
ти, потрібно нам душевної сили, якаб дала
нам спромогу устояти перед всякими на-
падами ворогів; а сю силу одержуємо лиш
від Марії“.

Молитва — Стор. 96. „Я не потребую
більше вже боятись ані гріхів, бо ти їх очи-
стиш; ані диявола, бо ти сильнійша, навіть
від пекла, сильнійша від твого сина (Хрис-
тос), коли він справедливо обурить ся, бо
твоє слово успокоює єго“.

Стор. 237. „Леон бачив раз в захваті
дві драбини. Одну червону, а на верху тої
драбини був Ісус Христос. Другу драбину

білу, а на верху неї бачив він Марію. Вона вважала, що багато людей пробували першою драбиною. Вступивши кілька разів, вони падали. Знов пробували і знов падали і ніколи не дістались до вершка. А голос сказав їм, щоб пробували лізти другою драбиною. Вони незадовго дійшли до гори а рука Марії допомогла їм дістатись на вершок драбини“.

Стор. 238. „Той, за кого втавляється Християнин, може бути певним свого спасення, якщо тільки він вже був в небі. Але ті, що не вірують, або недбають за єї поміч, пропадають на віки. Бо она є каче містком спасення який Господь приготував для нас, щоб безпечно перейти через всі води життя“.

Коли ми маємо дивитись на Марію, на одного спасителя після науки Ісуса який учить, що ніхто не може спасти себе; коли ми маємо молитись до неї як до такої, що подає прощене гріхів, якомога довше одержати навіть від самого Бога; коли маємо уважати єї як вищу від Христа, котрого Бог послав спасти сьвіт; коли ми маємо сказати, що в такім разі пощо було Христови сходити на сей сьвіт і жити тут, знаючи, що вже в сьвіті був на землі оден спаситель (Мати Его), котра остаточно могла спасти Христе в спасеню сьвіта так, як в

Марію. Ві
ували літ
кілька щед
али літти
сь до вер
пробува
задовго п
помогла

вляесь М
асеня та
що заве
ч, пропаш
м спасен
с, щоб ни
ди нашог

Марію я
уки Риму
настись б
неї як д
якого в
ого Бога,
від Хрис
сьвіт —
ходить в
вже пере
ль (Марі
а заступ
як засту

має. Эго місце нині після науки Риму? На-
субаєсь питанє, пощо Господь послав
двох спасителів, коли сьвітови потрібно
було і нині потрібно лиш одного? Ми зове-
мось християнами, послідувателями Хрис-
та, а Евангеліє є Духом натхнена наука
Христа через его апостолів — тому прина-
ймаючи Біблію як наш одинокий дорожосказ,
вернім ся до него а довідаємо ся, чи
Господь давав нам двох спасителів; поба-
чимо, чи Марія має рівну власть з Христом;
побачимо чи не власне Христос і лиш
Христос є нашим Спасителем.

Еф. 3, 9. „І з'ясувати всім, що се за
спільність тайни, закритої від віків у Божі,
що сотворив усе Ісусом Христом“.

Верш 10., щоб обявилась тепер князів-
ствам і силам на небесах через церкву уся-
ка премудрість Божя“.

В. 11. „по вічному установленю, котре
зробив у Ісусі Христі, Господі нашому“.

Кол. 1, 15. „(Христос) котрий єсть об-
раз невидимого Бога, перворідень усякого
творива“.

В. 16. „Бо ним сотворене все, що на
небесах і що на землі, видиме й невидиме,
чи престоли, чи паньства, чи князівства,
чи власті — все Ним і для Него сотворене“.

В. 17. „Він єсть перш усього і все в
Ньому стоїть“.

В. 18. „І Він голова тілу і церкви початок, перворідень з мертвих, що всьому Йому передувати“.

В. 19. „Во зволив (Отець) щоб у Нї вселилась уся повня“.

З повисше наведених стихів виходить, що Господь сотворив сьвіт не для Матері, але для самого Христа, через котрого стоїть, котрий має всьому передувати. Ньому має перебувати уся повня. Слїди те Господь сотворив сьвіт для Христа, котрому перебуває вся повня, то Марія може і не має частини того, що сотворено виключно для Христа. Тому Рим ображає і понижає Христа коли намагаєсь відняти сю власть від Христа і приписати Матері, що Господь призначив лиш Эму самому. В сїм случаю Рим є анти-Христом і дуже помильним.

Ів. 14, 6. „Рече йому Ісус: Я дорога правда й житте: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною“.

Ів. 3, 35. „Отець любить Сина, і дав у руки Йому“.

Св. Петро сказав про Христа, Діян. 4, 12: „І нема ні в кому другому спасеня, бо й нема иншого імени під небом, даного людям, щоб ним спасти нас“.

I. Тим. 2, 5. „Один бо Бог і один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос“.

II. Іван 1, 9. „Кожен, хто переступає, а не перебуває в науці Христовій, не має Бога“.

Повніші речення і цілі дозени подібних доказують, що світ створений і відданий Христови і нема другого імени під небом, на котрого можна покладати надію спасення — є лиш одно імя, Ісус Христос!

Колосс. 2, 12. „Погрібшись із Ним крещенням і в котрому і встали вірою в силу Бога, котрий воскресив Його з мертвих“.

Іван 14, 2. „В дому Отця мого осель багато. Колиб ні, сказавби вам: Іду наготовити місце вам“.

- Верш 3. „І, як пійду та наготовлю вам місце, знов прийду і прийму вас до себе, щоб де я і ви були“.

Рим. 5, 15. „Та не так і дар, як прогрішення одного многи померли, то много більше благодать Божа і дар благолаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих недостаткували“.

Іван 3, 16. „Так бо полюбив Бог світ, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожен, віруючий в Него, не погіб, а мав життє вічне“.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

4.5

5.0

5.6

6.3

7.1

8.0

9.0

10

11.2

12.5

14.0

16.0

18.0

20

22.5

25

28

31.5

36

40

45

50

56

63

71

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

Верш 17. „Во не післав Бог Синяго на сьвіт, щоб осудив сьвіт, а спас ся Ним сьвіт“.

Дян. 2, 38. „Петр же рече до них кайтесь, і нехай охрестить ся кожен в імя Ісуса Христа на оставленне гріхів; і приймайте дар сьвятого Духа“.

І. Петр. 1, 18. „Знаючи, що не тліли сріблом або золотом викунились від маїнаго жита вашого, від отців переданого“

Верш 19. „Но дорогоцінною кровію Христа, як непорочного і чистого агнця“

Коли ми хрестились в Христа, і смерть Эго хрестились і воскресене і дарили жите вічне з Ним в царстві Божім. Він приготував місце для нас, щоб де і ми були там з Ним. Розуміємо, що Адам віддав сьвіт гріхови, так Христос зискав сьвіт для благодати своєю смертю на хресті. Господь жерствував Эго, що через Него, ми, покаявшись і охрестившись, одержали Духа сьвятого; гріхи наші змирили. Эго дорогоцінною кровію. А про Матір Матір Ісуса, якаб відгравала таку, чи дібну ролю в спасеню людства, — Ева ні одним словом не згадує.

Що більше, самий апостол Петро, якого римска церква уважає прецінь не милним, каже, що нема другого імени в небом, даного людям, котримби мо

спастись, та що самий Христос один умер за наші гріхи. Всі другі апостоли учать згідно, що спасене одержуєсь лиш через Спасителя Христа.

Евангеліє говорить дуже часто і в богато місцях, що Христос є нашим Спасителем; але щоб такою спасителькою була Марія, римська церква не годна подати з Евангелія ані одного реченя. Марії дав Господь достоїнство бути матерію Ісуса і на сім кінчить ся єї роля. І ми почитаємо єї як Діву, котра удостоїлась подати Христови тіло, але Спасителем сьвіта є Ісус Христос. На доказ того стоїть цілий Новий Завіт, в яким римська церква не знайде ні одного реченя, щоб доказати, що спасеня можна одержати також від, чи через Марію. Бо чиж Божий плян спасеня не обявлений сьвітові ясно? А противно, римська церква закриваєсь тайнами, т. є. річами недоказаними, неправдивими. Она робить се на те, щоби в той спосіб відчужинити народи від розуміння правд Божих, які сьвідчать і говорять проти догм римської церкви. Її тайна спасительки-Марії закрита перед сьвітом, ся тайна закрита перед твоїм розумом любий читачу. Бо чиж годен ти узнати Марію своїм спасителем, коли ти ще не довідав ся і не довідаєш ся, щоб Марія дала розп'ятись на хресті за твої гріхи? Лиш Христос став

жертвою за гріх, лиш Він є нашим Си-
телем — сего придержують ся і в
протестанські церкві на підставі св. Пис-

Колиб Марія була скарбником не-
них благ, колиб она була царицею не-
колиб у неї була сила відпустити грі-
кови гріхи, колиб она справді була на-
на особними дарами, чим звичайні люди
чиж бувби Христос призабув згадати с-
прикмети у своїх проповідях до наро-
І чи міг Христос перед народом закрити
єї достоїнство, єї силу? А ось як ка-
Христос:

Марко 3, 31. Приходять тоді брати
мати Його, й стоячи на дворі, післали
Него, кличучи Його“.

„І сидів народ круг Него; кажуть
Йому: Ось мати Твоя і брати Твої на дворі
шукають Тебе“.

„І озвавшись до них, рече: Хто се
ти моя, або брати мої?“

„І позирнувши кругом по тих, що
діли коло Него, рече: Оце мати моя і брати
мої“!

„Хто бо чинити ме волю Божу, т
брат мені, й сестра моя, і мати“.

Лука 2, 48: „І, побачивши Його, зд-
увались вони, й сказала мати Його
Него: Дитино, що се зробив еси з нами
ось батько Твій і я, боліючи шукали Тебе“.

„І рече Він до них: Чогож шукали мене? хибаж не знали, що в тому, що єсть Отця мого, треба бути мені?“

Лука 11, 27: „Стало ся ж, як промовив Він се, піднявши одна жінка з між народу голос, каже Йому: Блаженна утроба, що носила Тебе, й соски, що ссав сси“,

„Він же рече: Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже, тай хоронять його“.

Іван 2, 3: „І як не ставало вина, каже мати Ієусова до Него: Вина не мають“.

„Рече їй Ієус: Що мені й тобі, жено? Це не прийшла година моя“.

„Каже Його мати слугам: Що вам скаже, робіть“.

Чи є в сих словах Євангелія хоч тїнь того, що учить Рим? Чи є тут сказано, що Марія є вшним єством від звичайного християнина, що чинить волю Божу, що Марія є Спасителькою грішних? Ні. Противно, всі три євангелісти описують, що Христос уважав свою матір, як одну з поміж всіх тих, що слухають Эго науки, що сповняють волю Божу. Марко пише, що Христос уважав Марію, по сповненю єї материнських обовязків, як одну, котра що до Бога знаходить ся в тїм самім відношеню, що всі християни. Лука знов наводить слова Христа, де Спаситель віддає пошану всім обовязкам і трудам матери,

але рівночасно звертає увагу на обовязки яким підлягає і Марія на прочими блаженними християнами. гелю Івана, Марія не знає ще, що і тому удає ся до Христа. Христос за наперед і звертає своїй матері ува не треба було їй з сею справою уда до Него, бо ще не прийшов час. Се була та хвиля, коли Він мав зділати яке-здїлав пізнійше.

І як тут можна признати Марію телькою? Колиж: 1. Христос не ува за спасительку, ані апостоли. 2. Эвангеліе не вказує, щоб Марія була спаскою. 3. Эвангеліе не подає ані одного яке зробилаби Марія, не наводить ані душі, яку спаслаб она, ані нема с що Марія умерла, або кров свою за грїхи грїшників. 4. Эвангеліе учи Христос терпів і умер на хреснім д лиш Він принїс жертву за грїхи свїт Він спас. лиш Христос один є нашим сителем. І до чогож придає ся наука противна науці Христа і Эго апост Наука Римської церкви є свїдоцтво Рим не є правдивою християнською. Самий кардинал Гїббонс за що кожда церква, що проповідує науку від тої, що подано в Эвангеліє церква не є правдивою церквою.

на духовне
ія нарівні
ами. В Еван
що стане с
тос знає во
і увагу, щ
о удаватис
е. Се ще в
їлати чудо

Марію спаса
не уважає
2. Евангелі
а спасител
одного чуда
ить ані одно
ма сказано
ою проліт
е учить, щ
ім дереві
світа, ли
нашим Спа
наука Рим
апостолів
оцтвом, ш
нською цер
с зазначит
ідує иньш
нгелію, та
ою. Коли

чим учить инакше, чим учив Христос і
го апостоли, то Рим не є правдивою хри
стіянською церквою — свідомством Еван
гелія, папа є помилний — порівнай науку
Евангелія з наукою папи. Котреж потрібне
тобі, любий читачу, до твого спасеня, Хри
стова наука, чи наука папи? Хто твій Спа
ситель, Христос, чи Марія? Кому будеш
служити Евангелію, чи папі? — обом годі
служити.

Щіст.

Марко 7, 18: „І рече до них: Ті нерозумливі? Не зрозуміли, що осторонь ї входить у чоловіка, а його опоганити“.

Верш 19: „Бо не входить йому а в живіт в одхідник очищаючи вся“.

Чи їсти мяса, чи вздержатись, постити — одно і друге зовсім невинно не ходить о самий акт їдження, а х принцип — засаду, де римська церква рить, що постити, здержуватись мяса є правилом Христової церкви має щось спільного з релігією. Що як того чоловіка, що кулею прошиває це другого чоловіка, засуджують на так римська церква за зломане посту джує душу чоловіка на вічну погину то, що тіло покушало в заказані дні підчас коли Христос учив, що їжа вбиває чоловіка; підчас коли Біблія каже, що чоловік не має права судити свого чоловіка після того, що він каже противно, заявляє, що ті, котрі здержуватись від їди — постити, годяться неправду і відпали від віри.

Мабуть жадна догма римської церкви не стоїть на так хиткій підвалині, як закон. Э люди, що постять, бо вірять, що

постити, а є і такі, що їдять без огляду на
 их: Так і треба, чи не треба постити. Всіх тих
 що все, можна поділити на такі групи:

1. Дехто постить вірно, бо вірить, що
 цього залежить до певної міри его спа-
 йому в серці.

2. Дехто хоче постити, а їсть, бо забув,
 треба було постити.

3. Дехто знов не їсть мяса, а буде їсти
 а ходить смалець.

4. Дехто не ївби мяса, колиб знав, що
 викинуть з церкви.

5. Дехто знова буде їсти, чи се пісний,
 мясний день.

Всі ті люди, які живуть в католицькій
 кві і поповняють, хочби лиш часткові

посту засудження що до захованя посту, доходять до
 погибельного душевного клопоту. А колиб ті

ні дні мяса знали, що Євангеліє дозволяє чоло-
 їжа не попови їсти мясо і не ограничає днів, коли

Біблія свідчить, а коли ні, то люди позбулиб ся всіх
 судити др клопотів. Що більше, люди уникнули-

він їсть, мільйони гріхів, в які они по їх віри по-
 отрі кажуть, ають і відтак сповідають ся. Бо і ті, що

и, говорять, овувають піст, волілиби, щоб церков не
 а така строга і знеохочують ся, що че-

ської церкви іду грішять. Хто знов забуває постити,
 ні, як пісний, івнож грішить, бо церков учить, що

, що треба, ом є забувати про піст. Колиж чоловік
 жуєсь від мяса, а їст пр. смалець, то

простий розум говорить, що се не
що ошукувати Бога, чи себе. чи
Хто знова постить задля боязни
рою, то зломивши піст поповняє
після єго вірувань є каригідною.
числять ся з постами, знова є лк
роздорожу, бо если кат. церква є
вою церквою, то ті люди повинні
ватись їй. А сли не признають їй
до посту, то як можуть іти за нею
річах. В кождім разі, як довго чо
шаєсь католиком, то стрічаєсь з
з повисших трудностей, а веі он
чоловіка до гріха.

Но чиж мусить християнин з
тись в певні дні від мяса і чи рим
ква має якусь власть, Богом дану
зувати людям піст? Они приказу
хтуючи тим науку Христа і Євангелію
говорить ось як:

Христос говорить у Марка 7, 18
що осторонь і входить з чоловіка,
його опоганити, бо не входить йому
це, а в живіт“.

Рим. 14, 17: „Бо царство Божє
ні питте, а правда і впокій і радощі
святим“.

І. Кор. 8, 8: „Іжа ж нас не по
перед Богом; бо ані луччі ми, коли
гірші, коли не їмо“.

Колос. 2, 16: „Нехайже оце ніхто не судить вас за їжу або за напйток, або поглядом сьвят, або нового місяця, або суботи“.

І. Тим. 4, 1: „Дух же явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі від віри, слухаючи духів лестивих і наук бісовських“.

Верш 2: „в лицемірстві брехливих, запеклих у совісті своїй“.

Верш 3: „що боронять женитись і веллять вдержуватись від їжи, що Бог створив на Іду з подякою вірним і познавшим правду“.

Христос навчав, що те, що чоловік споживає, як пр. мясо, не поганить чоловіка і що їжа не входить перед Богом в радунок, чи єї споживаємо, чи постимо. А римська церква перекручує Христову науку і навчає, що коли їсте мясо в одні дні, то нема гріха, а покушаєте в иньші дні, то поповняєсь гріх.

Біблія каже: „нахай ніхто не судить вас за їжу“. А Рим відкидає се речене, поставляє себе судією і судить людей за їжу.

Біблія говорить, що: Дух явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі від віри і будуть учити наук бісовських, будуть вказували женитись, будуть приказували вдержуватись від їжи — постити. Чи се не

ясне? Дух говорив явно на те, щоб звернули на се увагу, тай щоб усі Церкви котра приказує здержуватися їжи мяса, відступила від віри і намок утук бісовских. Котраж церков се розглянь ся уважно, а переконаеш робить се римска католицка церква.

Рим стараєсь оправдати свою всіми можливими способами. Але дись, любий читачу і застановись над наукою біблії і над щоденною катол. церкви і чи не дійдеш до того заключеня, що: 1. Що до постів, навчає впрост противно від біблії. 2. ображає Бога коли ставить себе судіи, бо біблія каже, що жаден чоловік не має права осуджувати другого. 3. Рим відступив від віри, бо наказує попам, монахам, сестрицям і приказує людям здержуватись від мяса.

Так, ви скажете, що Христос жертвував себе за нас, то чиж не ми здержатись від мяса раз, чи два тижни і дати сим доказ, що і ми потерпіти, тай скріпити наші сили покусамі?

Христос жертвував Своє жите за цілого сьвіта і дарував жите вічне. Чия жертва хоч подібна до жертви Христової. Ніколи. Своєю жертвою не приноси

щоб люди не пили — пільги світови; ощаджуємо гроші, щоб уважали і не шкодимо тілови; а рівночасно можна об-
 куватись виїжджати в інші міста, як риби і пр. щоб
 і навчає нас, щоб ми не кушати мяса.

А що ж скажемо за піст деяких людей, котрі місто з'їсти кусок мяса, беруть кіль-
 ка оселедців і фляшку горівки і постять?..
 а попившись побють ся? Піст се справді
 ісовська наука, бо наука Божа веде чоло-
 віка до кращого, а не до гіршого.

А чи не краще се для скріплення духа, для
 для плекання чеснот, місто здержуватись
 від мяса, та рахувати мнимі заслуги, — чи
 не краще піти за приміром Христа і бути
 служним для других, милосердним, дати
 доказ любови ближнього, потішити друго-
 го? Відвідай хорого; прочитай ему Слово
 Боже; поговори з сусідами про царство Бо-
 же; попроси, щоб пішли з тобою до церкви;
 поможи каліді; споможи сліпого, нужден-
 ного; потім зажуреного; поможи потребую-
 чим — Господи, таких жертв е сотками
 навколо нас і ти кожної хвилі маєш нагоду
 приподобитись Христу, наслідувати Его
 примір, а сим принесеш користь світови і
 скріпиш свої душевні сили тисячу разів
 більше, чім безкорисним, церквою видума-
 ним законом посту.

Чистилище.

Чистилище. се чудовище като церкви не було знане за часів Христа, має жадної підстави св. Письма, хоч церква пробує доказати его „автентичність“.

Хто прочитував письма перших церкви, той рівнож знає, що сі дост не знали нічого про чистилище і не про него. В пізнійших часах почали церкви молитись за померших, а узнавали, що небіжчик е або в небі, клі, а молились за них тому, що д що справлять кращу приемність ти небі, а тим, що в пеклі улєкшуть Перший Тертуліян згадує про мол померших, але вже тоді, коли він пр ся до ереси званої Монтаїзмом. Відд лились люди за цісара Констант Августа і его матір Моніку, але они що сі славні небіщики пішли просто ба. Звичай, молитись за померших в християнство з тою хвилею, відн християнства приставали більшим мадами поганьскі невільники і наро той звичай мали у себе за часів стар лігії. Грецка церква і всхідні христ церкви, як рівнож і ціла нинішня славна церква ніколи не приймили с

ки, що чистилище існує. І римська церква через довгі часи мала дві партії, одних за, а других проти чистилища. Самий історик Ото, вже в дванадцятого століття пише, що лиш дехто в римській, або латинській церкві вірить в чистилище. Аж римські єпископи взяли сю справу за тему своїх диспут, а церква, на Фльорентійским Соборі 1438 року оголосила сю науку про чистилище як догму, а санкціонував папа Евгеній. Так увійшло в церкву чистилище і Служби за померших і практикуєсь се по нинішній день даючи духовенству найкращий дохід, а людей задержує в підданстві задля страховищ, якими страшують їх духи і творці чистилища.

А понизші стрічки докажуть, що чистилище не має жадної підстави в Евангелію є нехристиянською наукою.

Перш всього перебираємо дещо з католицького катехизму „Підстава кат. науки“ — а сеж прецінь доказ, як римська церква розуміє чистилище:

„Ми віримо, що є чистилище і що душі, які там перебувають користають з помочи вірних, значить: молитви, милостині, жертвованої за них, а передусім з жертви Служб Божих.

II: Що розуміємо під словом чистилище?

В: Розуміємо посередний стан які умирають в ласці Божій, на яких тяжить кара дочасна за повседневні гріхи. Однак що до місця, де чисти знаходиться і тортур, які ті душі тернічого церква не рішила.

П: Котрі християни ідуть до члища?

В: 1. До чистилища ідуть ті, що тяжить вина менших гріхів, так з повседневних; багато християнів умирають не відпокутувавши їх, або умирають несподіваною смертю і не спокут своїх повседневних гріхів.

2. Ідуть туди рівнож і ті, що спокутували достаточо дочасної ка тяжкі гріхи“.

Толкуючи от так свою науку р церков наводить приміри багато св які ніби були там і бачили муки і ро ли нам для нашої користи. Се вказу римска церква готова сказати хоч що, потвердити свої виводи. Як приміром мір про святу Христину. Белярмін (ІІ. Гл. 9.) каже, що Христина поли своє тіло і пішла перше до чистили відтак до пекла, а відтак знов душа е нула до тіла, щоб знов жити як і п Кілько католиків повірять се? І пов лиш тому, що сей примір походить з І

стан душ,
яких однак
невні, малі
чистилище
ні терплять

до чисти-

що на них

так званих

вмирають

ють нагло,

покутували

що ще не

ї кари за

ку римська

о святих,

і розказа-

вказує, що

ч що, щоби

іром, при-

іян (Книж.

полишила

стилица, а

уша еї вер-

і перше.

І повірити

ть з Риму?

А прецінь Рим уживає такі приміри, бо
знає, що найдуться ще люди, що дадуть
ся леда чим здурити. Біблія, се книжка, що
росказує все від сотворення світа аж до
Христа і ще пів сотні літ по Христі, а пре-
цінь нігде она не говорить про подібне міс-
це, як чистилище і не згадує, щоб якась
душа лишила своє тіло, пішла до чистили-
ща, чи пекла, а відтак до неба, тай щоб
вернувшись назад розказала світови про
муки пекла, або про радощі неба. Чоловік
може багато говорити, але саме говорене
без певних доказів ще не є доказом правди.
Тому, що хтось говорив би, що за горою не-
бо підперте слупами, то ще не мусить так
бути в дійсности.

Самого слова „чистилище“ не знайдеш
в цілій Біблії. А се доказ, що оно не було
знає Христови, ані Эго учиникам. Чи, як-
би справді чистилище було, то чиж не був-
би про се ясно сказав Христос, чи не булиб
проповідували его ученики Христа так, як
проповідували про царство Боже, або про
пекло, „де буде скрежет зубів“? Христос
ніколи про жадше посередне місце не зга-
дував і апостоли не проповідували чисти-
лища. А щоб нап'ятнувати всяку нову, ви-
думану науку поза Эвангелієм, Апостол
Павло в своїм листі до Галлат гл. 1, 8. ска-
вав: „Та колиб і ми, або ангел з неба про-

повідував вам більш того, що ми пр
дували вам, нехай буде анатема (п
тий)“. Ся клятва вповні відносить
римської, католицької церкви за вид
нових наук таких, як чистилище, ш
і прочі католицькі туманьства.

Щоб довести, що чистилище і
помає кардинал Гіббонс в своїй к
„Віра наших батьків“ три реченя с
сьма Но будь певний, дорогий чита
що колиби можна було от так перекр
ти змісл евангельских речень, то там
наб найти докази на всяку річ. про
евангельским правдам. Як на п
І. Тим. 5, 23: „Вже не пий води, а по
вина приймай, ради жолудка твого і
твоїх недугів“. Здавалоб ся на перш
гляд, що се речене дозволяє нам на
тись вином. Але коли прочитаеш р
які попереджують се речене, то пер
еш ся, що оно відносить ся лиш до
тея самого. Павло знав, що Тимотеї
і деякі річи ему шкодять, а деякі д
відповіднійші. Так думав Павло, що
теєви дїпше не уживати води, а нат
уживати потрохи вина. Оно було по
Тимотеєви, а не цілому родови люд
і Павло писав се Тимотеєви особисто
диктував тай не приказував сьвітови
ти води, а уживати зате вино. Богато

найшлиб собі подібні докази в св. Письмі, аби брати ті речення от так наосліп, не читаючи речень попередних, або тих, що сліднують, та аби не дошукувати, чи дане речення має такий зміст, який видається з першого погляду.

А ці докази кардинала Гіббонса, які уживає він, щоб довести істинність чистилища є власне такими реченнями, як те, що наведено про уживання вина.

Перший доказ істинності чистилища є речення взяті з II. книги Макавеїв 12, 43: „Він послав дванадцять тисяч драхм (грошей) сріблом до Єрусалима як жертву за гріхи померлих, відносячись до воскресення прихильно і релігійно“.

На сій і кінчать кардинал не подаючи найменшого пояснення, а прямо з сего речення висновує істинність чистилища теперішніх часів. Се є дуже гарний примір, який католики доказують правдивість своєї науки; се примір з двома лицами і як лиш трохи прикладеш уваги, той побачиш дійсне лице сего доказу. Тай ще вакидуєсь кардинал, що протестанти відкинули книги Макавеїв, бо там сказано, про чистилище. Треба згадати, що книга Макавеїв є чотирма і що протестанти уважають сї книги як книги історії, а не вчисляють їх до книг писаних при особливій допомозі Божого

Духа. Ані Христос, ані Апостоли не покликувались на книги Макавеїв. Автор тих книг не є знаний, навіть Римлянин, однак думає про сі книги Макавеїв. Ориген, в 200 років по Христі не числить Макавейских книг до книг св. Письма. Знову в двіста літ пізнійше, думає про ці книги так само, як Ориген. А в шесті століття по Христі, папа Григорій Великий відкидає зовсім всі чотири книги Макавеїв. А тепер римська церква каже, що дві книги Макавеїв натхнені св. Духом, а дві ні. Тоді дві долучає до своєї Біблії, а другі дві відкинула. Чи так може бути? Якщо „святі“ книги, то всі, а сли ні, то жодні. Отоб таке саме, як колиб хто сказав, що перший лист ап. Павла до Коринтян написаний при помочі Божій, а другий або Петрів один лист „святий“, а другий „грішний“. Если дочислювати сі книги, то треба всі чотири, а сли ні, то жодні. Чи попередне речення взяте з книги Макавеїв, натхнене Духом Божим, чи ні, то не має ся ось як. У жидів був звичай від Адама, приносити Богу жертви за грішні ласки, за побіду над ворогами, за перемоги, але се були жертви, які палено, як кішки, кращі вівці з череди, телята з худоби, і се вповні годилось з законом, який давав жидам.

Сей закон і звичай тривав аж до Христа. Отже після того закона післав і Юда свою жертву до Єрусалима, щоб подякувати Богу за побіди, які відніс він над своїми сусідами і за гріхи тих воїнів, що погинули підчас воєн, які він провадив. Се було законним на ті часи, але коли прийшов Христос, то ті жертви змінились. Місто жертв цілопалення, приніс Христос жертву совершенну своєю смертю на хресті. Жид. 9, 26: „А нині раз у конці віків явив ся на знівечене гріха жертвою своєю“. А верш 28: „Так і Христос, один раз принесений, щоб понести гріхи многих, удруге без гріха явить ся ждучим Його на спасене“. І хочби речене взяте з книги Макавеїв, навіть мало якусь тїнь чистилища, то оно булоб знищене жертвою Христа, що ьєю заступив Він всі жертви цілопалення і прощає гріхи цілопалення світа, если тільки віруємо в Него.

Другим ніби доказом, що чистилище існує, є речене Мат. 12, 32: „І хто скаже слово проти Сина чоловічого простить ся йому; а хто скаже слово проти Духа святаго, не простить ся йому, ні в сьому віку, ні в будучому“.

Щоб вказати силу правди, висказаної в сїм реченю, що гріх проти святаго Духа не буде прощений ніколи і що тут зовсім не говорить ся про чистилище, то треба

навести отсі понизші реченя, паралеле попередним, що і говорять про ту саму

Марк. 3, 28; „Істино глаголю ва всі гріхи відпустять ся синам чоловічули, якими б вони ні хулили;

верш 29: „хтож хулити ме на сьвятого, не має прощення во віки, а вічного осуду“.

Лук. 12, 10: „І всякий, хто скаж во на Сина чоловічого, простить ся хтож на сьвятого Духа хулив, не пр ся“.

Що тут говорить ся про чисти Тут говорить Христос, що всі гріхи с прощені, крім гріха проти св. Духа. Христос простив нам гріхи і прийп сьвіт і своєю жертвою окупив всі ка гріх і жертва Эго совершенна, то не бути другої дороги ані прощевя гріх окупу від них — вірний християни може видумувати чистилища. Кол. „Котрий збавив нас від власти тьми і ніс у царство Сина любви своєї; в ко маємо викуп кровю Його і прощене гр

А трете речене, на яке покликун католики, щоб доказати істноване чи ца, се перше послане Павла до Кор —15: „Кожного діло буде явне; де (Господень) покаже, тим що в огні в еть ся і яка в кожного робота, огонь п

бує. (верш 14.) Коли робота встоїть, хто
вбудував — прийме нагороду. (верш 15)
Коли робота згорить, понесе шкоду, сам же
спасеться, тільки так, як через огонь“.

1. Прочитай речення які попереджують
сі три наведені речення, а побачиш, що тут
не говориться зовсім про чистилище, ані
подібне таке місце; але говорить Павло про
працю проповідників, як працьовників Бо-
жої будівлі. Верш 10. каже: положив я
основину, иньший же будує; верш 11.
Иньшої бо підвалини ніхто не може поло-
жити окрім тієї, що положена, котра єсть
Ісус Христос; верш 12: Колиж хто будує
на сій підвалині з золота, срібла, дорогого
камня, дерева, сіна, очерету — випробу-
ється.

2. Рим не може тих речень прикладати
до чистилища і навчати, що чистилище
„очищує“, бо в реченнях сих стоїть слово
„випробує“. Коли видержить пробу, то
буде нагороджене.

3. І знов не можуть сі речення відноси-
тись до чистилища, бо сказано, що „кож-
ного“ діло буде пробуване. Оно вказува-
ло, що всі мусять іти до чистилища, а Рим
вчить, що не всі ідуть до чистилища.

Гіббонс описує чистилище (стор. 247)
як „середнє місце кари на якийсь час,
приготоване для тих, що померли в гріхах

повседневних, або що ще не задосить
нили за гріхи, прощені їм". Тут ясна
ниця. Рим тручає до чистилища лиш ча
ну людей, а після наводжених речень
либ туди іти всі люди. Колиж знов рі
ця, бо Рим говорить про „людей“, а е
гельські реченя трактують про „діла“ б
вані на підвалині Ісус Христі.

Дальше говорить кардинал, що то
він лиш толкує в той спосіб, але щ
одноголосна думка всіх Отців. Видко,
сей кардинал не знав про думку Отців
інакше бувби завважав, що сі ріжнилис
ні від других в своїх думках.

Іван Золотоустий був того перекон
що наведені реченя відносять ся зовсім
земского житя. А знов Белярмін, оди
найбільших католицьких писателів ка
що: „Апостоли відріжняють зовсім я
роботу від робітника і кажуть, що в о
будуть випробовані роботи, а не робітни

Рим навчає про гріхи повсякденн
малі, які дуже легко можуть бути пров
і про гріхи тяжкі-смертельні; від дея
гріхів можна окупитись ще чистилищем
від иньших ні, треба іти до пекла. А Ві
такої ріжниці між гріхами не робить —
е гріхом, чи він малий, чи великий, чи
вседневний, чи смертельний і завсїгди
має одно і те саме пятно Рим. 6, 23: „І

вуть учи-
она ріж-
ш части-
чень ма-
в ріжни-
, а еван-
ла" будо-

до то не
але що се
идко, що
Отців, бо
ились од-

еконаня,
зовсім до
один
ів каже,
сім ясно
о в огні
бітники"
дневні —
прощені
д деяки
ищем.
А Віблї
ть — грї
й, чи по
їгди грї
23: „Пла-

а за грїх — смерть“., „Гал. 3, 10: Проклят,
то не встоїть у всьому написаному в книзі
закону, щоб робити те“. Якова 2, 10: „Кож-
ний бо, хто увесь закон заховає, та згрї-
шить в одному станеть ся у всьому вино-
ватий“. Проте, кожний грїх є тяжким грї-
ком перед лицем Бога і стягає кару смерти.
Але, що Ісус Христос умер на хресті і від-
купив сьві від смерти грїха, то спасений
кожний, хто вірує в Него.

Хто вірить в Христа і живе в стиянь-
ским житем, того Христос спасає від грїха,
як се описує ап. Павло:

Рим. 7, 21: „Одеж знаходжу закон, що
коли хочу робити добре, передо мною ле-
жить лихе“.

верш 22: „Бо я кохаюсь у законі Бо-
жому по нутрянному чоловікові,

верш 23: „бачу ж иньший закон у чле-
нах моїх, що воює проти закону ума мого,
підневолює мене законові грїха, що в
членах моїх“.

верш 24: „Окаянний я чоловік! Хто
мене збавить од тіла смерти сієї?

верш 25: „Дякую Богові через Ісуса
Христа, Господа нашого. Оде ж умом сам
я служу закону Божому, тілом же закону
грїховому“.

Римл. 6, 3: „Хиба не знаєте, що скїл
ся нас у Христа Ісуса охрестилось, у

смерть його охрестивсь?

Верш 10: „Бо що вмер, за гріх вмер раз; а що живе, Богові живе“.

Верш 11: „Так само й ви думайте, ви мертві вже гріху, живіж Богові у Христі Ісусі, Господі нашім“.

Всі ті речення вказують факт, що вік переживає гріх, робить гріх як час, що лежить в его природі, але охрестившись стає він частиною Христа, а перед смертю може бути хиба тоді, коли дивно і свідомо грішать на те, щоб бути щити. Тому, будучи мертвими для смертю Христа, християни не підлягають карі гріха, а ще менше такій як час ще. Подібно як батько прощає дитині вину без огляду як тяжкою онаб не так прощає протерпівший за нас Христ з більшою любовою всяку провину і який би він великий не був, коли ми прибігаєм до Него і о прощене просимо.

Наука про чистилище противиться зовсім науці Евангелія, яке говорить нам вповні очищені від гріха:

Римл. 8, 1: „Тим же то тепер ніякого осуду тим, що в Христі Ісусі тілу ходять, а по духу“.

Верш 33: „Хто буде винувати в нас Божих? Бог же, той, що оправдує нас“.

Верш 34: „Хто ж се, що осуджує нас“?

Христос умер і воскрес; Він і по правиді Отця, Він і заступаєть ся за нас!“

Ефес. 1, 7: „В котрому маємо спасене ровію Його й відпущене гріхів по богатству лагодати Його“.

Ефес. 4, 32: „Бувайте ж один до одного добрі, милосердні, прощаючи один одному, як і Бог у Христі простив вам“.

Колосе 2, 13: „І вас що були мертві в провинях і в необрізанню тіла вашого, ожив з Ним, простивши вам всі провини“.

Жид. 1, 3: „Зробивши собою очищене віхів наших“.

1. Івана 1, 7: „І кров Ісуса Христа, чина Його, очищає нас од усякого гріха“.

До чогож чистилище? Чи повнші евангельські реченя не затирають достаточню підів чистилища? Коли Христос очистив нас, то чи діло Христа не було повне — со-вершенне? Чи св. Письмо дає замало дока-в, що кров Христа очистила нас від „всіх віхів?“ Колиж кров Христа змила всі грі-и, цілого світа і змила так тяжкі як і по-седневні гріхи, то котрі гріхи зарезервова-і чистилищу? Ні! Христове діло спасеня е-вершенне і повне і коли Христос каже до простить всі гріхи, то певна річ, що до-ержить слова.

Наука про чистилище противить ся правді Божій, яка учить, що коли умирає-

мо, то переходимо на опочин у вічній щасливості. Наука, що по дорозі до вічної щасливості треба перейти всякі тортурні муки, загонить римського католика в страх перед смертю. А протестант, який читає Біблію уважає смерть лиш звичайним переходом з життя дочасного до життя, споккою і радости вічної після заповіту Христа.

Лук. 23, 43: „І рече йому Ісус: Істинно глаголю тобі: Сьогодні зо мною будеш раю“.

Фил. 1, 21: „Бо жите мені — Христос, а смерть — надбанне (користь)“.

І. Кор. 15, 51: „Ось тайну вам глаголю: Всі не впокоїмось, а всі перемінімось“.

верш 52: „У хвилину; у миг ока, з останньою трубою — бо затрубить і мертві повстають нетлінними, і ми поперемінємось“.

верш 53: „Треба бо тлінному сьому одягнутись у нетлінне, і смертному сьому одягнутись у безсмерте“.

Св. Ів. 5, 24: „Істино, істино глаголю вам: Що, хто слухає слово мое і вірує, по смерті не прийде, а перейде від смерті в житте“.

Коли хто вірить в чистилище, то не може мати сеї надії, що по смерті злучиться з Христом; у него все на гадці та пляма чистилища — він не вірить повному відку-

плею через Христа. Противно, хто слідує за словами і обітницями Христа не непокоїть ся подібними гадками, бо він вірить, що як Христос приобіцяв своїм послідувачам, так прийме і его безпосередно по смерті до свого царства. І чиж не краще, чиж не більше надії, чиж не з кращим спокоем умирає той, хто вірить Христови і слідує за его Евангелієм з повною надією на безпосередне спасене, — чим той, хто слухаючи видуманої науки Риму живе в вічній страсі і умирає в боязни, не знаючи котрі гріхи ему прощені, а котрі ні, кілько часу прийдець ся ему мучитись в чистилищи і чи будуть его кривні на стільки дбалими про его душу, щоб давали досить грошей до служби.

Тут треба навести оден образець, який вказує, як католицька церква понимає і учить про чистилище. Матей Паріс, монах закона Венедиктинів був в чистилищи — так кажуть католики — і він бачив всі тортури, провірив їх і відтак вернув знова на сей сьвіт і розказав ось як: „Безчисленне число муцин і женщин лежали обнажені на землі, прибиті червоними огняними цвяхами, з болю гризли землю під собою. Деяких парили чорти страшними батогами. Огняні смоки кусали жаріючими зубами. Декотрих печуть на рожнах, сма-

жуть на ринках, то знов припікають в печачах. А сїрчаний котел викидає декотри зі своєї полоніни і жару в повітре, а відта знов они падуть в горло кітла. Знов е такі міст, набитий цвяхами і торнем, і по ти цвяхах і терню мусять переходити покутуючі. Они переходять тим мостом босо голі. Пробують помочи собі руками тарачкують. Колиж колюшки обкروавляють ноги і руки, они кочають ся і так обкравлені від стіп до голови мучать ся та довго, доки не перейдуть міст; а перейшовши знов їх завертають чорти і присилують переходити колючий і міст і иньші та мукі“.

Страшні і диявольські се торттури чистилища, але ще більше диявольскою е та наука римської церкви про чистилище, яка видумала сю науку і муки впрост проти науки, відмінно від науки Христа і Эго науки — Біблії, відмінно від науки початкової християнської церкви, відмінно і впрост проти всяких доказів, що душі людий не ідуть до ніякого чистилища. Чому римська церква видумала таку диявольську науку і ввела еї між нарід — чому? Тому, що римська церква хотіла опанувати маси народу страхом! І той страх перед видуманими торттурами чистилища она впоїла в народ, а сейчас за сим страхом она підпхала на-

родови попа, як одинокого, що може спасти людину від чистилища. Вислідом сеї роботи були величезні суми грошей, які напливали і напливають з розпродажі відпустів за душі в чистилищи, за служби відправлявані за душі в чистилищи. Римська церква, се одинока церква, яка нагромаджує гроші під всякими претенсіями, а особливо торговлею душ в чистилищи.

Поглянь на помешкане католицкого попа, на уряджене, на его виставне житє; глянь на палати католицьких єпископів, кардиналів, на їх дорогі шати, корони, перстені; дивись, які величезні суми гроша видає папа, на удержане своїх палат, на службу, на вояків які стережуть его — а переконаеш ся і зрозуміеш, чому так католицькому духовенству потрібно завсїгда багато грошей. І доходи їх великі. З самих службів за душі в чистилищи, за продаж відпустів Рим числить собі річного доходу від сто до пятьсот мільонів. А хто платить Рямови сі кольосальні суми гроша? Сі гроші складають ті люди, які — чи они богаті, чи бідні — купують у попа службу за свого кривного в чистилищи боячись, щоб не призабули і за них їх кривняки, коли умираючи прийдець ся їм терпіти ті самі муки в чистилищи.

Погоня за грїшми при помочи чисти-

лища, се та сама історія, щої кроваві
ходи хрестоносців в 12 тім і 13 тім століттях.
Ті хрестоносні походи уряджували не
на те, щоб здобути Эрусалим і сьвяті місця,
і там завести відтан ярмарок — керувати
з якої плилиб гроші. Рим здобував Эру-
салим при помочи людскої крови, щоб від-
жити з народів, висисати соки з народів.
походи хрестоносні коштують християн
дуже дорого — солено. Поверх два міліона
до шість міліонів людей поклали жите-
лю справу. Кілько муки, горя, невинно-
каліцтва понесли християни тоді, найви-
ще описує історія. А все те, щоб Рим ста-
в сильним, богатим.

Жажда так духовної, як і політичної
власти вкорінена в римській церкві. Погана
за грішми, за маєтками, завсїгда та сама.
Римська церква не уряджує нині хрестонос-
них походів, бо стратила політичну силу.
Зате она нині торгує чистилищем. Тим самим
фанатизмом гнала римська церква міліони
они молодих жовнєрів здобувати Палестину
для Риму і тим самим фанатизмом загоняла
попи душі до чистилища на те, щоб обд-
рати живих з гроша і грошем збудувати
могучість Риму. Рим, се нині перша мілі-
ярдова компанія, найбогатший трост, мо-
нополісти царства небесного. Сі міліярд
гроша нагарбав Рим з народів фанатизмом

Чистилище, се перше жерело доходів.

Отсе є Рим. Кроваві історії середнові-
чних віків і нинішнє здирство під покриш-
кою ратованя душ в чистилищи, се при-
кмети тої церкви. Се той самий Рим, що
ставить свої догми на місце Христового
Євангелія, що зреформував початкову хри-
стіянську церкву на свій лад, що впрост
проти науки Христа видумав і в 1438 р. на
Фльорентійскім Соборі оголосив догму чи-
стилища, що торгує тим чудовищем, аби
лиш здобути гріш, власть і силу. Чи будеш
вірити Римові і его чистилищу, чи радше
привернеш ся до Христа і Его науки —
Євангелія? Двом панам служити годі.

оваві по-
 століттю.
 али папк
 яті місця
 керницю,
 в Эрусал-
 об відтак
 ародів. Сі
 кристіян
 міліони,
 жите за
 евигоди,
 найкра-
 Рим став

 літичної
 Погоня
 а сама.
 естонос-
 у силу;
 Гим са-
 ва мілі-
 естину
 агоняць
 б обди-
 дувати
 а мілі-
 ст, мс-
 ліярди
 измом.

Святі Тайни.

Католицька церква учить, що є сьвятих тайн, установлених через Ісуса Христа, а протестанські церкви учать, що є лиш дві тайни установлені Ісус-Христом.

Кардинал Гіббонс каже в своїй книжці „Віра наших батьків,“ сторона 304: „Список сьвятих тайн, установлених сїм сьвятих тайн, а саме: Крещене, Миропомазане, Евхаристию, Сповідь, Элеопомазане, Сьвященство і Супружество.“

А в другім місці каже: „Тайна є сьвята і невидимий знак, установлений через І. Христа, котрим сходить благодать на наші душі. Три річи є потрібні до тайни: Видимий знак, невидима благодать і установлене через Ісуса Христа.“

Порівнявши науку кардинала з декретами папи Шь IV. таї зваживши, що всі сьвятих тайн практикують ся щоденно в католицькій церкві, то нема сумніву, що та церква удержує сї тайни як свою непомильну науку і до того проповідує, що сїм тайн є установлені Ісус-Христом і що кожда з них має видимий знак і невидиму благодать.

1. Хрещене — обі церкви, католицька і протестанська удержують як тайну, бо сї

установив Христос — ся тайна вимагає невидимої благодати і видимого знаку — води.

2. Евхаристію — рівнож обі церкви удержують як правдиву тайну, котрої видимим знаком є хліб і вино.

3. Сьвященство, або ординоване (сьвячене) чоловіка на проповідника є справді установлене Ісус-Христом, але Христос не надав сій тайні видимого знаку, значить, она не є повною, правдивою тайною після науки самої католицької церкви бо ся „тайна“ не має видимого знаку.

4. Мирипомазане не установив Ісус Христос, як се безпідставно проповідує римська церква. Одна, чи дві протестанські секти практикують єї як церковний звичай, але не як тайну установлену через Ісуса Христа. Сама католицька церква, каже, що не є певним коли Христос установив сю тайну. В книжці „Збір християнської науки“ сторона 77. (Dublin 1841.) каже ся про миропомазане так: „Час установленя сеї тайни непевний, але тесльоги здс адують ся, що она була установлена або під час Тайної Вечери, або десь в часі між воскресенем, а вознесенем Христа.“ І до чогож така непевність? Таж ті, що писали книги Евангелія — Нового Завіту, списували всі події і всі слова Христа в сих останних часах стараннійше, чим в котрім

небудь иньшим періоді життя Ісуса Христа. Річ ясна, що сама римо-католицька церква сумніваєсь, чи миропомазане є тайною чи ні. А що казали давніші отці церкви? Вони казали, що миропомазане не є тайною, а як таку прийнято її доперва на соборі в Мелда.

Александр Гейм, визначний дослідник церкви писав: „Сю тайну не установив ні Христос, ні його Апостоли.“ Рівночасно святий Августин, і Іван Золотоустий уважали миропомазане за тайну.

Кардинал Гіббонс, а за ним римо-католицька церква пробують усадовити тайну миропомазаня на словах ап. Павла до Римлян (II. Кор. 1-21.) Но там ніяким способом не згадуєсь про миропомазане. Павло вказує на Божі благодати які уділяє Господь, але сих слів ніяк не можна прикладати до миропомазаня, яке практикує католицька церква. А поза се, кардинал не годен подати віщо більше з св. Письма. Ніхто не годен, бо цілий Новий Завіт нігде і ніяк не згадує про щось подібного, як миропомазане і найвисші достойники Риму знають се і они не вірять в миропомазане як тайну, а як звичайну догму самої римської церкви.

5. Супружество установив Бог ще в раю, чотири тисячі літ нім Христос об'явився світові в тілі. Се перше супружество

заклучив самий Бог між Адамом а Евою. Кождий про се чував і Рим се знае. І се супружество заключали люди між собою від початку світа через 4.000 літ, від Адама до Христа, а теперішня католицка церква учить, що супружество установив Христос! Що на се каже тобі твій розум? Тиж знаеш, що супружество практикувалось ще перед Христом — значить, що не Христос установив его. Як, чи повіриш римській, католицкій церкві і єї науці, буцімто Христос установив супружество — ти годен так вірити?

Біблія нігде не говорить, що Христос установив тайну супружества і видимого знака не установляв. А з самих римских достойників і письменників одні кажуть, що справа установленя супружества е неясною, непевною, а иньші таки впрост заперечують. Канус, єпископ, канарийских островів ще 1550 році писав, що: „Теологи говорять про справу і форму супружества так відмінно і неясно, що треба хіба дурака, аби прийняв се як певну і міродайну науку — доктрину.“ (Lous Theologia, 392.)

6. Элеопомазане — вправді має видимий знак, а може і невидиму благодать, але бракує їй тамто третє найважнійше т. є. — сего не установив Христос і тому елеопомазане не є тайною. О, правда, декотрі

апостоли говорять про намащуване хори оливою, або про подібне настановлюють старших церкви (про се буде сказано в дальших уступах) але в Біблії нігде не сказано, що се установив Христос. А найважливіше се, що у первих християн намащувало хори не в тім зміслі, що нинішні католицькі священники намащують хори на смертній постели.

Цілу тайну Елеопомазаня опирає на кат. попи на слова Евангелісти Мат. 6-13: „І бісів багато вигоняли й намащували оливою недужих. і сціляли.“ А також Лука 5—14: „Чи хто нездужає між вами, нехай призове пресвітерів церкви, і вони молять ся над ним, помазавши його оливою в ім'я Господнє; — Верш. 15: І молитва ваша спасе болящого і підійме його Господь, коли гріхи вчинив, відпустять ся йому.“

Прочитавши ці слова треба завважити факт, що у первих християн помащували оливою хори на те, щоб хори в ім'я Бога виздоровіли, а не умираючих, тай не на те, щоб очистити їх від хрихів, як се тепер практикує римська церква. А для кращого зрозуміння зверніть увагу на слова кардинала Каєтана, найбільшого противника реформації Лютра, він каже: „Не можна вносити з сих слів, або з висліду, про який там згадуєсь, що се все сказано для Тайни Елеопомазаня.“

не хорих оздоровлюване
казано в
не ска-
А найго-
н нама-
нині ри-
ують хо-
пирають
Марка
намащу-
А також
ж вами,
, і нехай
оливою
тва віри
сподь; а
йому."
вважити
увано о-
я Воже
не на те,
пер пра-
дого зро-
динала
рефор-
вносити
там зга-
и Елео-

помазаня, але радше для звичаю помазува-
ня хорих оливою для уздоровлюваня, що
вирочім поручив самий І. Христос. Про
відпущене гріхів згадуєсь там під услівем;
а елеопомазане подаєсь лиш смертельно хо-
рим і то директно для відпущеня гріхів.
Апостол Яків поручає іти до хорих молити
ся і намащувати оливою для виздоровленя,
а елеопомазане не має на гадці ні одного ні
другого." А кардинал Белярмін, оден з
найбільших католицьких теологів таки я-
сно каже, що намащуване оливою відно-
сить ся до тіла, а не до душі, як се розумі-
єсь в елеопомазаню і що Апостоли не мо-
гли справляти елеопомазаня, бо они не бу-
ли сьвящениками, тай помазуване роблено
на те, щоб хорий виздоровів, але й не тако-
му, що вже умирав.

Отже сі два найбільші авторітети кат.
церкви твердять, що згадані слова св. Пи-
сьма не стосують ся до Елеопомазаня. А
другі, як Альтізіодор, Ломбард, Гуго, Бо-
навентура, езуїти і цілий ряд католицьких
теологів — всі они годять ся, що елеопо-
мазане не установив Христос.

Рим не шукає більше сьвідоцтва у св.
Письмі, а кардинал Гіббонс навів лиш вис-
ше згадані два реченя. Чому не шукають
більше? Бо більш нічого они знайти не го-
дні. Католик мусить вірити, бо так наказує

церква; але як може свідомий чоловік уважати якусь церковну практику за тайну, яка не має найменшої підстави св. Письма? Римська, католицька церква не сміє творити тайн поза євангельськими тайнами, а коли она се робить і каже, що єї догма варта більше як Біблія (се буде доказано пізнійше) то она не є церквою, ані сектою християнською. Елеопомазане не є тайною — оно противить ся науді Євангелія. Сеї тайни не установив Христос, але римська церква. І тому Рим не годен знайти для сеї тайни доказів в Євангелію.

7. Сповідь, яку римо католицька церква практикує як тайну не установив Христос. Ушна сповідь, або приватне визнаване гріхів перед попом не видержує критики перед св. Письмом; Христос ніколи не установляв такої сповіди; перші християнські церкви ніколи такої сповіди не практикували; она робить попа судією людських гріхів в власттю прощати їх, а такої власти Христос не дав жадному попови.

Католицька церква каже: „Христос мав мати плян установленя урядників, якіби в Эго імени едали людей в Богом“ (Кар. Гіббонс: „Віра наших батьків.“ стор. 389) Коли визнаване гріхів перед попом, або ушна сповідь, була пляном Христа, то чому Христос не представив і не означив сего

ясно, так як се він зробив з другими науками — правдами? Чи не краще булоб для самої кат. церкви сказаги впрост, що така сповідь була певним пляном Христової проповіді і отворивши Віблїю доказати еї словами самого І. Христа? Що означують слова „она мала бути пляном?“ Сї слова означають, що ушна сповідь повинна була бути пляном Христа тому, що ушної сповіди потрібно католицкій церкві, але що нема на се доказів в Евангелїю, то поки що ушна сповідь е видумкою Риму, а ніколи пляном, ані тайною, ані річню, яку проповідував-би Христос.

А знов на сторонї 393. каже той самий кардинал: „Щоби се за ласка була, еслиби люди годні діставати прощєня грїхів сповідаючись в тайні Господеви в своїй кімнатї?“ Чи сей кардинал ніколи не читав про Давида, про Даниїла, котрі отворивши вікно свого мешканя звертались в сторону Эрусалима, молились і сповідались Богу? Нехай би прочитав радше, та довідавсь як Господь посилав свою благодать на сих мужів. Но полишаючи се розважаймо дальше. Чи може чоловік замкнувшись у своїм мешканю і сповідаючись Богу в тайні одержати відпущєне грїхів? Так, може. Ось наводимо слова ап. Павла, до Римлян 10-9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми

Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоєму, що Бог Його підняв з мертвих, ти спасешся." Чи не говорять ясно про сповідь в серці, в тайні, якою християнин найближче до Христа? Тут не сказано йти і сповідайся попови; тут не відсилається чоловіка до церкви, до сповідальниці. Тут виразно сказано „визнавай Господа Ісуса і віруй," а „визнавати і вірувати" мож на кождім місці. Господь дав ключі царства (спасене через віру) в серці кождого віруючого чоловіка, а не лиш певній касті одиниць — попам і пр.

В обороні своєї ушної сповіди наводить Рим з Діяній апостолів гл. 19-18 отсі слова: „І многі з вірних приходили і визнавали і визнавали учинки свої." Так, але сповідь була пралюдна сповідь перед всіми людьми. Сі слова зовсім не натякають ушної сповіди перед попом. Рим знов підбирає слова 1, Івана 1-9: „Коли визнаем гріхи наші, то Він вірний і праведний, щоб простив нам гріхи, і очистив нас від всякої неправди." Але і в сих словах нема сліду ушної сповіди, а радше вказується, що чоловік винен сповідати ся зпрост Христови.

Кардинал Гіббонс в своїй книжочці в сторони 403. каже: „Покута, се наука — доктрина, хоч і прикра тілу і крові, яко жадна сила не годна наложити родови люд

скому хочон і котіла. " Тут кардинал хоче забути цю історію Риму і закриває, що Рим мав силу і волю накидати вірним свої догми, які з християнством не мають нічого спільного і які практикує ще й нині, як сповідь, чистилище, безженність духовенства, трансубстанцію, або Непорочне Зача-те Марії, або непомильність папи, яку про-думав Рим доперва в 1870. років по Хри-сті. Всі ті догми походять з Риму, но не від Христа.

В своїй книжці на стороні 416. каже кардинал Гіббонс: „І найчеснійші з нас не є такі, якими повинні бути зваживши всі ласки, які одержуємо, але колиби хто хотів перелічити всіх гипокритів, чи обманщи-ків, злочинців, переступників і перелюбни-ків, то найменше знайде їх між тими, що часто сповідають ся.“ Сей кардинал ува-жає мабуть всіх людей на світі дурними, або сліпими. Навіть ти, дорогий читачу — католику, чи годиш ся з тим, що сказав кардинал Гіббонс? Хибаж ти не бачиш в своїм сусідстві, що між приклонниками римскої „віри“ знаходять ся крайні зло-чинці о много частійше, чим між так зва-ними „еретиками?“. Возьмім хочби плянь-ство — де і хто гірше запиваєсь як не Ру-сини католики, а тим більш православні? Де на весілях частійше бють ся, ріжуть ся

лк не між Русинами католиками? Сеж „вірні Русини католики!“ А згадай якими людьми послугує ся кат. церква в політиці, згадай самих попів, Мадоха, Шмита, або Гуру, або звісних старокраєвих безжённих попів з їх наймичками. А чиж можна забути історію св. інквізиції, цілі струї пролятої крови, ті кострі, на котрих римокатолицка церква спалила тисячі невинних людей Гуса, Галилея, ті морди еретиків, морд Лінкольна, навіть морди самих папів? Хиба кардинал Гіббонс і ціла католицка церква думають, що всі люди на сьвітї не вміють ні читати ні писати, ніхто не вмє думати? Ні, они знають свою історію і знають, що люди не забули жорстоких і кровавих часів панованя римскої церкви, но они гипокрити проповідують і пишуть впрост проти доказів історії і проти доказів нинішного дня, щоб замилити темним людям очі!

Щоб доказати, що Рим має право відпускати гріхи і назначувати покуту, попи римські наводять два тексти, Мат. 18-18: „Істинно глаголю вам: що звяжете на землі буде звязане на небі; а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі.“

А також Івана 20-21. „Речеж їм Ісус ізнов: Упокій вам. Якож післав мене Отець, і я посилаю вас. І се промовивши, дихнув,

і рече їм: Прийміть Духа сьвятого. Кому відпустите гріхи, відпустять ся їм; кому задержите, задержать ся.

На сих словах хоче Рим будувати сповідь, покуту, сукцесію, або власть апостольства і власть відпускати гріхи. Чи се е значінем Христових слів? Спробуймо перепровадити аналізу.

Припустім, що Христос справді мав на гадці дати апостолам власть відпускати гріхи, то чиж се відносить ся рівночасно і до теперішних католицьких попів? Ні, бо треба сейчас питати, чи теперішні католицькі попи е правими наслідниками апостолів, чи проповідують ту саму науку, яку проповідували апостоли. Христос не основував ніякої римо католицької церкви і Петро не був першим папою, хоч Рим приказує своїм вірним так вірити. Про римо-католицьку церкву ніхто не чув і не знав через довгі столітя по Христі і по смерти Петра. Римська християньска громада-церква була одною з таких самих християньских церковів як церква в Антіохії, Царгороді, Александрії і пр. Грецька церква, а ще більше церква Эрусалимска можуть о много борше доказати свое апостольске походжене, як римська церква. В перших початках християньства они всі були злучені під одним ключем ширити християньство без само-

любної борби „хто в царстві Божім старший.“ Аж в кілька століть по Христі Рим почав ставити претенсії до першества, висшости, а що римська держава мала тоді політичну силу майже не цілий тодішний сьвіт, то й римське християнське єпископство змогло поставити свою фалшиву висшість на таким степені, на яким стоїть хочби щей нині. Она одна відорвалася від всіх прочих всхідних християнських церкв і в підвалинах християнства не лишила ні одного каменя, якогоб она не перебушувала, та не переложила на свій лад і в користь своєї висшости від других. Саме апостольське походжене від Петра доводять католицькі історики сіма дорогами. А се їх власний доказ, що они непевні і як дуже ріжнять ся они самі що до сего походження. І перші римські папи, до котрих Рим ставить свої претенсії, не були папами а єпископами — наглядачами римської християнської громади яка ще тоді мала меньше поваги і значія, чим приміром церква Эрусалимска.

А тепер розважмо значіне Слова Божого, яким римська церква заслонує свою ушну сповідь і право відпусканя гріхів.

Католицька церков сама учить, що неважчим ся і піп гріхи відпустити не може. (Правдиве покаяне е тогді, коли чоловік самохить не вертає ся до своїх гріхів, але у-

сердно Бога о поміч просить і сам усіми силами старає ся жити богобоязнійше, чим перед покаянєм жив.) Не каючим ся розгрішене яке уділяє сьвященик нічого не значить. А до поправи каючим ся, розгрішення попа не потреба, бо таких сам Христос розгрішає. Ніщо не є в Слові Божім яснійше як те, що Господь Бог відпускає гріхи кождому, хто усердно кає ся. Христос не відсудив чужоложницю, яку сьвященики були готові відсудити, але сказав: Я тебе не суджу, йди і більше не гріши. Йоана 8: 11. Христос вимагав від неї лиш поправитя а відпущене було певне. Апостол Петро в своїй проповіді каже: Покайте ся і наверніть ся, щоб очистились від гріхів ваших. Дія. 3: 19. Правдиве покаяне всегда з собою приносить тую благу вість серцю каючого ся, що його гріхи суть обмиті кровію Христа. Чоловік якого сам Христос упевнить, що гріхи його суть відпущені певно не буде питати ся, чи йому піп відпустив. Коли-би спасене людске було зависиме від попів і єпископів, то певна річ що многі зі сьвятих людей мусілиби в пеклі невинно гинути. Многих бо католицке сьвященьство на смерть задля ересі відсудило, котрі сьвяте жите жили та ще і в полую огня за ворогів молили ся. Слава Богу, що Він не полишив наше спасене в ру-

ках безмилосердних попів. Бо хто би тоді спасений міг бути!

Коли сьвященики не можуть відпустити гріхів поповнених проти самого Бога, бо як ми бачили, що навіть многі з вельми поважних єпископів тому не вірили, то як тоді маємо зрозуміти слова, що сам Христос сказав був до Петра: Що звяжеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі. В тих словах Христос ужив алегорії. Образ свого висказу Христос взяв з книг Мойсеевих, де він через повеліне Боже був дав приказ сьвященикам оглядати кожного прокаженого. Коли сьвященик оглянувши такого чоловіка, що був в небезпечности прокази і переконав ся що проказа на нім знаходиться, то сьвященик мав право такого „зачинити“ або образово сказати „звязати“, се є заборонити йому сходити ся з другими людьми, бо ся неміч була дуже заразливою. Сьвященик за сім день мав оглянути такого знова, і коли проказа щезла і сьвященик переконав ся, що той чоловік вже є здоров, він мав право увільнити такого чоловіка від його вигнаньства (бо прокажені мусіли переживати десь за містом де би з другими людьми не сходили ся.) Отже такий чоловік був увільнений або алегорично сказати він був розвязаний з своєї неволі, і міг знова

сходити ся з людьми і мешкати разом зі своєю родиною. Се є образний висказ нашого Спасителя, коли Він дає право ученикам своїм звязувати і розвязувати або відпускати і задержувати гріхи. Се є ясно мовби соняшними лучами було написано, що старо-завітні сьвященники мали лишень право проголошуваня. Они не мали иньшого права, не могли зробити чоловіка ні прокаженим ні здоровим. Они не могли ані насилати проказу ані відбирати, се було діло лишень самого Бога. Право яке сьвященники мали, було у тім, що они мали оповісти про те, що Бог учинив. Тут і дитина порозуміти може, що право яке сьвященники мали, те право полягало лишень в проголошеню. Коли Ісус Христос мавши се право дав його і ученикам своїм так як його мали сьвященники в Старім Завітї.

Ісус Христос промовивши ті слова: що звязете на землі буде звязане на небі, мав на умі те право, яке мали сьвященники, а те саме право Він дав і ученикам своїм взглядом гріха, що кожного можуть оголошити за оправданого, що сердечно з своїх гріхів кає ся. Оправдати чоловіка се було діло Боже, а не діло апостолів. Що і апостоли так то право розуміли яке їм дав Христос як повисше сказано, доказати можна перше тим, що они нігде ані слова не

вгадують про таке право відпускати гріх. Яке присвоюють собі тепер попи. Коли б був апостол Петро розумів, що він має право гріхи відпускати, то з певністю був би розв'язав і Ананію і Сапфиру з гріха, якби вони умерли лиш тому, що не сказали правду. Та тут апостол ніяк не показав свого права відпускати гріхи. Дія. 5. Симеоні який за гроші хотів здобути дар Духа Божого, був-би Петро не приказав шукати відпущення у Бога, коли-би був він сам міг його гріха розв'язати. Дія. 8: 22.

Дальший доказ можна вивести рівнож саме з єврейського оригіналу, де є написано про очищуване прокази і оголошуване такового чистим або нечистим. Есліби дословно перевести ті слова, то виходилоби, що сьвященик не проголошує чоловіка проказеним або чистим, але що сьвященик „очищає.“ або „опоганює“ такого чоловіка. Задля того апостоли легко могли розуміти, що Христос не дає їм права робити людей грішних або не грішних, але радше проголосити їх такими. Се є некаючим сказати, що вони і на дальше суть зв'язані оковами своїх гріхів, а каючим відпускають ся гріхи.

Дальше маємо ще оден стих, що попи дуже радо цитують, коли старають ся доказати що мають право відпускати гріхи.

Йоана 20: 23. Кому відпустите гріхи відпустять ся їм кому задержите, задержать ся. Тут виходить питане, чи Христос сказав ті слова лишень до дванайцять апостолів або також до всіх що були разом зібрані, яко до цілої церкви.

В евангелії Луки 24: 8. можна ясно бачити, що коли Христос воскрес в неділю рано, то були зібрані разом не лишень апостоли а також і другі віруючі. В десятім стиху читаємо, що коли жінки вернули ся від гробу, то сповістила про воскресене Христове апостолів і всіх иньших. З того виходить, що не лиш апостоли були зібрані а також і иньші. В стиху тринадцятім, що з тої громади вийшло два ученики і ішли до Емаус де і Христос на дорозі об'явив ся їм. З тих двох учеників оден називав ся Клеопа (стих 18) та ми знаємо, що Клеопа не був оден з дванайцять апостолів. Зі стиха трицять третього довідуємо ся, що ті два ученики в ту годину вернули ся до Єрусалиму і знайшли зібраних одинайцять апостолів і тих, що були з ними. В стиху 35 і 36 читаємо, що коли апостоли і з другими присутними розмовляли про воскресене Христове, то сам Ісус став посеред них і рече: Упокій вам. Се Христос сказав не лиш до апостолів а також і до всіх прусутних, що вірили в Него. Э певна річ що до

всіх зібраних Христос сказав і ті слова: Кому відпустите гріхи відпустять ся їм, а кому задержите задержать ся. В стиху 22 читаємо, що Христос дихнув і рече їм: Приїміть Духа сьвятого. Що Христос не сказав сі слова лишень до апостолів а також і до всіх иньших, що були присутні, на се маємо доказ в Діяню Апостолів де в гл. 1. сказано, що всіх їх було до сто двайцять. А в гл. другій зі стиха третого довідуємо ся, що коли поділені язики явились, то сів на кождому з них, а в стиху четвертім читаємо: І сповнили ся усі Духом сьвятим. Тут ніхто розумово не може заперечити, що усі віруючі дістали Духа Божого. Колиж одна обітниця Христова була для всіх, то на якій підставі можна заперечити, що і право відпустити гріхи не дав Христос усім? Правда, що тоді ушна сповіть не має найменшого значіння? Як св. апостоли так само і иньші християни мали право відпустити гріхи та лиш ті, що були поповнені проти їх власної особи. А за гріхи поповнені проти самого Бога, могли лиш благати Бога о відпущене як апостоли так і всі вірні християни. Ново на віру навернений Симеон о котрім вже було згадано, не благав, Петра щоб його прийняв до себе на сповідь, але каже: Моліть ся за мене Господу, щоб ніщо не найшло на мене, що ви сказали.

Дія. 8: 24. Чомуж апостол Петро або хто з других апостолів не відпустив йому той гріх? Се було тому, що той гріх який Симеон поповнив, не був зроблений проти жадного з апостолів або християн, але був зроблений проти самого Бога, тому лиш сам Бог міг його відпустити.

Згаданих двох речень св. Письма Рим навіть буквально розуміти не хоче, бо каже, що ему пригіднійше і кориснійше, а відпускає, чи задержує, кому хоче.

В цілім Евангелію нема ні словська, ні сліду, деб згадувалось, що до прощення гріхів потрібно ушної сповіді, або покути. Но Рим підбирає собі обі сі річи до слога у плянованого права.

В цілій Біблії нема згадано, щоб апостоли послуговувались правом відпускати грізи. Не було се у них ні догмою, ані навіть звичаєм, ані обрядом. А прецінь колиб ушна сповідь була метою Христової науки і колиб пошівске розгрішене мало бути для спасеня так важною річию, як се голосять попи, то чи не певна річ, що ціле Евангеліе булоб переповнене вказівками як і передким сповідатись і яку покуту відправляти? Певна річ, що Спаситель не забув нічого, чого треба було для довершеня спасеня людства. А позаяк в св. Письмі не знаходимо, щоби Христос проповідував щось бо-

дай подібне як ушна сповідь, або розгрішене через пона і апостоли такої догми, чи обряду, чи бодай звичаю не проповідували, ані не практикували, проте справа ясна, що такого права Христос не дав ні папі, ні єпископови, ні жадному попови. Сповідь і поцівске розгрішене є видумкою католицької науки, яке щезає перед сьвітлом Євангелія, як сьніг перед лучами сонця.

А в Біблії знаходимо от що: Христос післав своїх апостолів „проповідувати всьому сьвітови.“ Він наділив їх силою св. Духа і сказав, що звяжете, буде звязане на небі, а що розвяжете, буде розвязане. Христос післав апостолів „ісправляти старий закон.“ Сю роботу мали они виповняти „проповідю Євангелія Правди.“ Они розвязали старинний обряд кровавих приносів за гріхи, а перемінили на Крещене і Відроджене в Христі: они змінили церемоніялізм за духовне жите в простоті; они учили людей прощати і любити один одного як самово себе; они приказували здержуватись від споживання ідольских посьвят; они вязали похоти людей до чужолоства, гордості, розкоші і набуваня маєтків. Наукою в Христа, апостоли розвязали людей від путів духової темноти; они переконали сьвіт, що не се опоганює чоловіка що іде до уст, а се, що виходить з уст. Чоловік,

котрому духові кайдани приказували від-
 давати злим за зло, будучи розв'язаним з
 тих кайдан через Христа, прощав ворогові
 своєму і робив ему добре; апостоли розв'яза-
 ли людей від многих пересудів; они розв'я-
 зали многі жидівські і поганьські звичаї, а
 замінили, зв'язали християн службою Богу
 духом і правдою — они розв'язували старе,
 а вязали нове на тій одній підвалині, ко-
 трою є Христос і Эго Слово. Се задача їх
 післанництва — апостольства „Ідіть і про-
 повідуйте і що зв'яжете, буде зв'язане на не-
 бі, а що розв'яжете, буде розв'язане на небі.
 Апостоли мали припоручене відпускати
 гріхи тим, котрих Господь видвигав з грі-
 ховної пропасти, задержати нероскасяним,
 вязати і розв'язувати що потрібне для трі-
 валійшого існованя правди і любови між
 людьми, на місце старої обрядовщини, ли-
 цемірства, та фарисейства, щоб „визнава-
 ли Бога не устами, мертвою формою.
 але добрими ділами.“ Так розуміли апо-
 столи і так они сповняли заповіт Христа.
 Новий Завіт а найпаче Діяння Апостолів
 вказують ідею в практичнім, але і звичай-
 нім простенькім братьськім застосованю. Не
 було у апостолів авторитету, ні гордості,
 ні осібногo уряду сповідати, розгрішати —
 они проповідували Христа і Спасене, тай
 служили людям житєм і смертю.

Покаяне, чи покута.

В сполуді зі сповідію робить Рим ще оден великий блуд, а се. в перекладі св. Письма з грецкої мови на латиньску.

Майже всі письма, а радше цілий Новий Завіт був перший раз через апостолів написаний в грецкій мові. Пізнійше переложено їх на мову латиньску, тому що з упадком грецкої культури, поширилась мова латиньска і стала пануючою мовою на цілий тодішний сьвіт.

І от в грецкій мові написано „метанузін,“ що по нашому означає „покайте ся“ а римські писателі перемінили значіне того слова „мітанузін“ і в своїм латиньскім переводі поставили слово „покутуйте“. Звідси оно взялась у римській церкві покута за гріхи, за які протерпів Христос „се Агнець що бере гріхи цілого сьвіта.“

Всі учені, що толкували св. Письмо з грецкої мови, уживають слова „покайте ся,“ а всі, що толкували вже не з грецких оригіналів, а з переводу на латиньській мові уживають слова „покутуйте.“ І той блуд, зроблений перший раз в толкованю св. Письма, римска церква справити не хоче, бо рівночасно требаби скасувати покуту, а всю вагу класти на покаяне, требаби скасувати відпусти, а за ними пропалаби ціла

торговиця служб, акафістів, парастасів, а вже чистилище не малоб жадного значіння.

Апостоли виразно проповідували: „Покайтесь і нехай охрестить ся кожен з вас в імя Ісуса Христа на оставленне гр'хів і приймете дар сьвятого Духа,“ (Діяння 2, 38) — а Рим накликає людей до „покути“ за гріхи, що перед Богом не має жадної вартости, бо колиб ні, то не треба було крови Христа і колиби люди годні відпокутувати бодай декотрі гріхи, то Христос бувби проляв свою кров хиба лиш за великі смертельні гріхи, а не „за всі гріхи цілого сьвіта.“ Людині потрібно покаятись, а гріхи вже відпокутовані одною жертвою Христа на горі Голгогї. Покутувати за гріхи, є се старозавітний звичай, який апостоли розв'язали, а голосити таку покуту нині, в добі Спасеня через Христа, є противним науці Христа і Эго апостолів,

Сповідь.

В слід за покутою, яку практикує римска церква і щоб було кому давати розгрішене, Рим впровадив також і ушну сповідь, яку управляє нині між широкими, темними масами народів.

Всі релігійні секти признають, що треба сповідатись своїх гріхів. Але сповіда-

тись перед попом на ухо, се зовсім відмінна річ.

Прилюдну сповідь практикували перші християни за часів апостолів: „І многи з вірних приходили і визнавали і виявляли учинки свої.“ (Діян. 19, 18.) Верш 19: „Доволі-ж багато з тих, що робили чари, поспосивши книги свої, попалили перед усіма.“

Також Яков 5, 16: „Визнавайте один одному гріхи“ — значить спільно, а не попови, Сі слова вказують радше, що люди винні визнавати свої гріхи одні перед другими, а між ними не повинно бракувати і попа.

Нігде в св. Письмі нема згадки, щоб люди мали сповідатись перед попом. Такої ідеї не проповідував ні Христос, ні апостоли. Сповідь, яку розуміє Евангеліє, є се сповідь перед Богом впрост без адвоката — попа. Ось докази зі св. Письма:

Псалом 51, 4: „Перед тобою одним я согрішив і вчинив те, що є зло перед очима твоїми; признаюсь в гріхах, щоб ти був оправданий в словах твоїх і справедливий в суді твоїм.“

Данііл 9, 4: „І молив ся я Господеві Богові мойому, й сповідав ся, й говорив: Благаю тебе, Господи, Боже великий і дивний, додержуючий завіт і ласку до тих, що

тебе люблять і певнять прикази твої.“ Верш 9: „А в Господа, Бога нашого, милосерде і прощене“.

Мат. 10, 32: „Отже всякий, хто, мене визнавати ме (не гріхи) перед людьми, того й я визнавати му перед Отцем моїм, що на небі.“

До Римлян 10, 9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Ёго підняв з мертвих, ти спас ся.“

Перше Івана 4, 15: „Коли хто визнає, що Ісус Син Божий, то в ньому пробує Бог, а він у Бозі.“

Всі повизні реченя св. Письма унеможливають ідею ушної сповіди перед попом, а ясно вказують, що чоловік християнин винен сповідатись директно Богу і се є одинока правдива дорога.

Тому всі ми християни повинні іти з нашими гріхами до Христа, бо Він є „непереходяче сьвященство“ — „котрим і спасти може до кінця приходящих через Него до Бога, будучи вічно жив, щоб посередникувати за них.“ (Жид. 7, 25.)

А що прийде ся сказати, коли возьмемо під розвагу наслідки, які впливають з ушної сповіди? Римська церква учить, що сьвященик хочби він самий був в гріхах, перелюбник, чи навіть в кримінальнім зло-

чиньстві в яких би він гріхах не був в очах Бога, то може кількома словами розгрішити сповідаючого ся грішника, котрий не може сто раз праведнійший, безгрішний, як самий сьвященик. Може се трафляєсь лиш в деяких случаях, але так учить Рим. Щоби проповідувати таку річ, треба хіба такої упертої відваги, на яку здобувають ся лиш католицькі попи, проповідуючи, що они справді можуть відпустити гріхи без згляду на грішний стан попа і не питаючи на волю Божу і Эго рішене. В такім разі можна сьміло сказати, що в деяких случаях, не піп, а чорт в виді попа сидить в конфесіоналі і заступаючи попа відпускає людям гріхи.

Що? Може се вас блязнить? Хтож в сповідальниці працює найбільше? — чорт! Піп, котрий каже, що він є заступником Бога стає в очах своїх парохіян чимсь дуже великим, сотворінем, що вже на землі належить до Божої фамілії. Люди дивлять ся на него, як на якого могутого пана, який кількома словами може посадини чоловіка в раю, або одним захмуренем свого лица може післати того самого чоловіка на дно пекла. Таким авторитетом опановує піп всі серця своїх парохіян. Він значить навіть щось більше, як муж для жінки, або родичі для сина, чи доньки, брат до сестри, чи сестра

до брата. Він при помочи сповіди знає їх найбільші тайни. Жінка клячучи перед попом шепче йому до уха річи, які за жадну шпну не скаже чоловікови — мужеві. Подібно і донька ділить ся з попом всіми жіночими секретами, про які радше умерлаб, чим малаб сказати родичам. Чи се е християньство? Ні. Се е повне невіжество св. Письма. се карикатура християньства, в якому людина віддає свою любов і довіре попови замість віддати їх рідні і Христові.

Скажете може, що піп не повинен і не заходить аж так далеко, щоб вивідував навіть про такі справи. Але-ж не треба забувати, що се е его обовязок, він спеціально студіює і приготовляєсь, щоб ачав як ввійти в саму глибіню людського серця. Коли він не ставить тобі таких питань, то знай, що він не виповняє свого обовязку, бо римські теологи, як Денс, Лігурі, св. Тома кажуть, що: „е се річню апсолотно потрібною, щоб сьвященники ставили такі питання, передовсім женщинам, які з природи е більше встидливими і несьміливими, хоч они частійше провиняють ся проти чистоти, чим мущини, тому треба їм помочи поступенними питаннями.“

Які наслідки такої науки? Піп не сьміє оженити ся, але рівночасно мусить майже що днина говорити з женщинами. з котрих

богато є уродливі, молоді і гарні. Він сить говорити з ними в річах зміслових кі ніколи не можуть перейти через у людського розуму не догоркнувшись вів змісловости. Тут гніздить ся поча упадку тисячів попів, які живуть по зр ячому; тут починаєсь нещасний ро многих женщин, які падають жертвою па бату. Коли хечете провірити справу док днійше, то читайте історію страшної тра дії „ Чудо в Ченстохові,“ в якій головн актором був католицькій піп Мацох, мо з Ченстохови. Читайте розвідку „ Чому пи не женять ся,“ або таку книжку „Марія Монк,“ в якій сама монахиня к монастира розказує як найдокладнійше п обставини, серед яких живуть сі бідні ж тви.

Богато попів католицької церкви по нули католицизм і описуючи недобрі і слідки такої релігійної системи, звертаю головну увагу на ушну сповідь, як голов причину і средство до морального упад духовенства. Богато з морально упавш попів булиб нині поважаними людьми в спільности і добрими батьками своїх ді чок, колиб не попались були в стан безже ного католицького попа. А богато в них стальних коли не явно, то в серцю повт ряють слова католицького професора філь

зофії Франца Десалніера, котрий сказав:
 „Чи не булиб ми тисячу разів чеснїйшими
 жиючи з слюбними жінками, як переслуху-
 ючи женщин при сповїди майже щоденно
 жити в вічній борбі і остаточно накрити
 своє імя на віки найбільш шкандальним у-
 падком? Що станесь з моїми обітами (при-
 сяга) вічної і цїлковитої чистоти, коли при-
 сутність жінки мого сусїда, або щебетливі
 слова його доньки при сповїди вічно напад-
 ають на мене? Люди можуть вірити, що я
 сильний і невинний, а я можу бути мораль-
 ною калїкою. Люди будуть уважати мене
 за святця, а перед Богом я буду перелю-
 бликом в повнім значїню того слова. І буду
 так тулатись на свїті і дурити людей так
 довго, доки зло дійде до остаточної і то-
 ді стану загально зненавидженим. Але чи
 не буде мені самий Бог свідком, що пере-
 слухуючи при сповїди гріхів многих прина-
 дних женщин я упав жертвою непобїдимої
 покуси, яка загарбала мені корону чистоти
 за котру я заплатив так дорого? Люди бу-
 дуть думати, що я ангел; а моя совість бу-
 де шептати мені, що я нічо більш як огид-
 ний гіпокрит. Бо всі теологи згідно при-
 знають, що сповїдь є гробом для чистоти
 попа. Слухаючи сповїди женщин, я буду та-
 ким самим, як і всі попи, буду гробом звер-
 ху прикрашеним, а внутрі повним гідоти“.

Непомилність папи.

Коли може бути на світі щонебудь безпідставною ідеєю, твердженням, то певно отся папська непомилність. Кождий чоловік, котрого душа обложена сим смертельним тілом, тим кілька сот фунтовим порохом, кождий син Адама є помилним: „Праведний сім разів на день упадає.“

Но Римови не ходить о правду. Система римської церкви вимагає способів, якими піддержалаби в народі довіре. Там-же такі кардинальні блуди — догми як чистилище, ряд заступників перед Богом, святі адвокати і адвокатки, відпусти, святя, жертви, приноси — се все треба чимсь піддержати в народі. А до того час від часу відривають ся від Риму совісніші одиниці і кричать перед народом, що Рим, се оден великий обман. Іх виклинаєсь і нап'ятовуєсь як „еретиків,“ так щож, коли в народі все таки остаєть ся якась частина недовіря.

Римські кардинали не дармують. Они обдумують всякі слабші сторони своєї системи і час від часу кують відповідні нові догми. Щоби отже загородити народови дорогу до сумніву, щоб зробити кінець кри-

тиці, Рим оголосив, що папи є непомильні в проголошуваню правд віри.

Сю непомильність розуміють темні люди в той спосіб, що десь там аж в Римі, недалеко царства небесного, сидить самий папа, великий сьвятець, щось так як Божий близький дорадник, товариш, заступник Божий, сама жива сьвятість, навіть офіційально кажесть ся: „Бого сьвятість папа.“ І от до того папи що днини приходить Господь Бог і оба они розмовляють, радять ся над всякими справами, як провадити справи сьвіта, як має виглядати „мати-церква,“ які нові сьвята треба установити, ко-го між сьвятих прийняти і т. д. Інші знова вірять, що до папи ідуть листи з неба. А ще інші зовсім нічого не думають. Мовляв на се є піп, та най він собі над тим голову сушить, бо він на то вчений.

Та нехай; лишім такі переконання. Ми будемо дивитись на сю папску непомильність так як єї розуміють вірні католики, попи, біскупи і самий папа, значить, що папа є непомильний в проголошуваню правд віри і моралі яко „Заступник Христа.“ В таким разі робимо папу відвічальним за всі нехристиянські догми в католицькій церві, хоч можливо не він установляв їх, а собори, синоди. Бо коли папа є непомильний і коли єго слово є законом, то він

повинен повикидати все те, що нехристиянське в католицькій церкві. А позаяк він сего не робить, то він відвічає за всі ті блуди.

Понизше подаємо двадцять і п'ять доказів, які наглядно і ясно свідчать, що і церква і папа є помилними.

ДОКАЗ 1.

В правдивім католицьким катехизмі, який написав Кінкід: „Катехизм Християнської Науки No 8“ на сторони 117 говориться про непомилність папи ось як:

Питане 547: „У кого знаходить ся та гідність вповні?“

Відповідь: „Сю гідність вповні посідає папа, видимий Голова Церкви, котрого непомилна власть учити єпископів, попів і людей в річах віри і моралі буде тревати до кінця світа.“

Сю непомилність папи як голови Христової церкви проголошено на Ватиканьскім Соборі (в Римі) 30-го липня 1870 року. Перед тим вели ся в Римі довгі суперечки над тим, чи є яка непомилна власть в церкві, чи ні. Одні теологи відкидали сей артикул віри зовсім; другі казали, що сама церква, приміром підчас соборів є непомилною; а иньші казали, що церква і папа обое разом є непомилні. Але до 1870-го ро-

ку ще нема жадного сліду про віру в папску непомильність. Перед тим роком католики щей обурювались, як їм хто казав, що їх папа є непомильний. Се знаходимо в старім катехизмі Кінана, який був потверджений печаткою Ньюйорського архієпископа Гюса:

Питане: „Чи повинні католики вірити, що самий папа є непомильний?“

Відповідь: „Се винахід протестантів; нема такого артикулу в католицькій вірі. Тут не можна обминути ереси, хіба що оголосить ся рішене цілої церкви... се є, єпископів цілої церкви.“

Папа Пій IX. скликав Ватиканській Собор. Члени Собору мовчали, бо довільна дискусія над непомильністю папи була заборонена. Декотрі делегати вийшли з собору зараз на початку нарад. Папські адвокати взяли верх і довели до того, що проголошено папу непомильним головою церкви.

Се був папа Пій IX що бажав такого титулу і сили. Таким способом скликав він собор і перевів его на свою користь. Проголошуючи непомильність, папа заперечив всі попередні переконання, ба навіть змінив науку самої церкви, котра є списана в старих катехизмах. Перед тим римська церква казала, що наука про непомильність, се ви-

думка протестантів, а в році 1870 она зміняє своє лице і під проводом папи Пія ІХ. приймає непомильність як правду віри, в котру католик мусить вірити під утратою вічного спасеня.

Приняте еретичної видумки за правду доктрину католицької церкви є ясним доказом, що папа є помільним.

ДОКАЗ 2.

Від 1870. року учить римська церква, що: „Церква подає непомильну науку, коли Папа і єпископи злучені в один генеральний собор проголошують якусь правду віри, або коли папа самий подає всім вірним до віруваня якусь правду віри, чи моралі”.

Перед 1870-тим роком казали, що непомильними є лиш собори з папою на чолі, а по 1870 році вже зміняють свою гадку і кажуть, що і папа самий є непомильним. Досить блудили перед тим, а тепер зійшли ще на гірше, бо тепер мають дві непомильні голови, то є: собори і папу.

Чи сподівавби ся хто, до чого така комедия доходить? Ся плутанина доводила римську церкву до такого, що собори ухвальновали догми (котрим папа часто був зо всім противний) і оголосили, що ся наука є непомильною, а по соборі паня проголошував свій противний погляд і знова твер-

дав, що єго наука є непомильною, Оден папа голосив, що так треба вірити, а другий назав противно. А оба они ставили рівно претенсії до непомильності. В такій спосіб показалось, що в римській церкві непомильними є собори — се одна голова Христової церкви і папа — се знов друга непомильність. Иньша непомильність між двома соборами, а иньша наслідників папи. Гадки одних і других є звичайно зовсім противні, проте котрась з них мусить бути мильною. Понизше буде поданий факт в римської історії, де буде доказано, що собори ухвалювали інакше, а папа проголошував зовсім противно. Се доказ, що Рим в проголошуваню правд віри є помільним.

ДОКАЗ 3.

Римска церква мала одного разу трех непомильних папів нараз, які називали себе взаїмно еретиками і пр. але і кожний з них уважав себе правдивим головою церкви. Таке сталось було в 1378. року коли то для приподобаня французскому королеви перенесено „Петрову столицю” в Риму до Авіньону у Франції. Того року вибрано двох папів: папу Бенедикта XIII і Григорія XII. Оден з них засів в Римі, а другий у Франції, але оба они завзято голосили свою правдивість і непомильність. Тоді.

розгорів ся такий роздор в римській церкві, така ворожнеча, що треба було кликати особний собор, щоби поладнати справу двох непомильних папів. Той собор відбув ся в Піза 1409 року і скинув обох папів, а на їх місце вибрав третого папу Александра V. як найвисшу голову церкви. Але сей вибір третого папи не полагодив справи, але ще гірше розтроїв обох перших папів. Они всі три почали проти себе взаїмно ворогувати, називати себе еретиками.

А кожний кричав, що він є правдивим, легальним і непомильним папою, Хиба-ж не три правдиві і непомильні голови мала тоді римська церква, після еї власної науки? А що ще сталось дальше. Папські едикти, буллі бігали з одного кутка до другого, наче гончі листи описували злочини противника — папи, демаскували оден другого, чернили перед народом — що-денно сипались ворожнечі кулі з трех папских фортив, а кожний в імени Христа і сьвятої непомильності. Дійшло до сего, що треба було скликати другий собор вже в справі трох непомильних папів. Той собор відбув ся в Констанці 1414 року. Славний се був собор. На сім соборі знов скидали двох перших папів Вендикта і Григорія, третий Александер зрезигнував самий, а на місце ділого сего безголова вибрано четвертого

папу Мартина V. і его також проголошено правдивим і непомильним головою церкви. Борба притихла, попи справу затушили, але факт лишив ся історичним фактом, що римська церква мала в однім і тим самим часі трьох непомильних папів. Они справді були непомильними, коли зарівно називали один другого еретиками. Чи треба яснійших доказів, що папи є помильні? Чи треба більше доказів, що „непомильність“ се папські дурощі?

ДОКАЗ 4.

Грегорій Великий, або як пізнійше звани его Григорієм I. був єпископом Риму від 590. року до 604. До того часу ще жаден з римських єпископів не присвоював собі, ані не носив імени „вселеньского (католицького) єпископа“ — папи.

Сей єпископ римський Григорій, пишучи до єпископа Александрії, що мав такуж саму єпископську власть, кавав: „Але я сомісно кажу, що хтонебудь жадавби бути вселеньским єпископом (католицьким), або хто називавби себе таким, той є предтечею антихриста, бо він в своїй гордості вивисшає себе понад других решту єпископів.“

А теперешні папи називають ся і вірні вважають їх як вселеньских єпископів — папів. Папа Григорій I. (так іменує его

нині церква) казав, що котрий з єпископів буде називати себе універсальним-вселенським-католицьким єпископом, або одним словом — папою, той буде предтечею антихриста; а нинішні папи прийняли сей титул вивисшаючись понад других єпископів. Тут маємо науку двох непомильних пап яких переконання є зовсім собі противними. Неможливо, щоб они оба були непомильними. Котрийсь з них помиляв ся, або радше є се доказом, що папська непомильність се дурощі теперішних гордых римських єпископів — папів.

ДОКАЗ 5.

В році 451. по Христі відбув ся собор в Халкедоні. Тоді ще первісна церква не була розділена. Сей собор ухвалив, що патріяршество в Константинополі має стати „Новим Римом.“ Тамтейші патріярхи мали право настановляти і ординувати своїх єпископів в повною юрисдикцією в області їх діланя. Патріярхи царгородські були від того часу і нині є головою всхідної, або грецької церкви. Їх церква числить нині по верх сто мільонів вірних, більшу половину з того, що числить собі римська церква.

Але грецька церква подає людям причастіє під обома видами, хліба і вина; она відкидає науку про чистилище; у неї духо-

венство живе в законнім супружестві і мимо всяких різниць, якими різнить ся, всхідна церква не ставить претенсій до непомильності, але і не вірить в непомильність папів і римско-католицької церкви.

А що бачимо нині? Нині оден Ватиканський собор виклинає кожного, хто не вірить в непомильність папи, а за пару років другий виклинає всіх, що не вірять в чистилище і т. д. і т. д. — а сего прецінь всхідна церква не робить! Рим не лиш виклинає сто мільонів вірних всхідної церкви, яку первісна христ. церква узнала прецінь як рівноправну у всіх справах з прочими церквами і виклинає їх за те, що они не хочуть признати нових догмів, які час від часу оголошує Рим, але в додатку папи заперечують всхідній церкві навіть власть апостольства, юрисдикцію, апостольске походжене, називаючи всхідну церкву — схізмою. Що може краще посвідчити, що Рим і папи є помильні і горді, як не їх власне обходжене ся з їх сестрою всхідною церквою?

ДОКАЗ 6.

Декотрі папи дали особисті докази своєї помильности. Одні з них відпадали від християнської віри і ставали еретиками, а другі знова проголошували за правлу те,

що перед тим виклинали. Приміром, папа Віргілій помилив ся, бо перше вкляв рішення П'ятого Генерального Собору, що відбув ся 533. року, а відтак згодом „надумав ся“ і потвердив рішення того Собору. Папа Ліберій помиляв ся, бо вкляв Анатазія і збратав ся з еретиками Арія. Папу Івана ХХІІІ скинули з папського трону за те, що він уперто голосив, що нема воскресеня і що душа чоловіка гине разом з тілом так як у худобини.

ДОКАЗ 7.

Папи показались помильними тоді, коли оден другого виклинали і називались взаімно помильними.

Папа Венедикт ХІІІ і Григорій ХІІ. виклинали оден другого і називали оден другого еретиком, схизматиком. Папа Боніфатій VІІІ уневажнив всі акти папи Келестина, а его самого засудив на вигнане в скалісті гори Фоморн, де той в десять місяців помер.

Папа Стефан VІ. уневажнив всі акти папи Формози, а наслідник Стефана на соборі в Равена, уневажнив всі ухвали свого попередника папи Стефана в користь папи Формози.

ДОКАЗ 8.

Папи показались помильними скидаю-

чи оден другого з трону римського папи.

Папа Лев V. здетронізував і увязнив Христофора в 903 році.

Папа Іван XIII здетронізував в 964. році папу Льва VIII і уневажнив всі его розпорядження

ДОКАЗ 9.

Слідуючих папів оголосили собори еретиками і відобрали їм папський престіл, значить ті папи певно були помильними.

Пізанський собор 1409. року zdeградуював з папского достоїнства папу Венедикта XIII. і папу Григорія XII. і оголосив їх як „великих і непоправних еретиків відступаючих від віри; замотаних у злочинні і нечесні злочини перекупства і недодержування обітниць; що отверто наносили нечесть і неславу Сьвятій Католицькій Церкві.“ (Sess. XV. сторона 402, Mansé's Con. Venice, 1754.)

Констанський Собор відобрав папске достоїнство від папи Івана XXIII. бо після сьвідоства трийцять сїмох сьвідків самих католиків, з котрих десятиох сьвідків були католицькими єпископами доказано папі що він був „непоправним еретиком, не вірить в поза-гробове жите, винний морду і що нічим не є ліпший від самого черта.“ (Істория Констанского собору, Lenfant vol. I. стор. 201, 292.)

ДОКАЗ 10.

Римо-кат. церква є рівнож помилна в своїх соборах, які одного разу ухвалювали те, що перше потупляли. За доказ служать слідуєчі факта:

Констанський собор заявив, що „собор має власть впрост від самого Ісуса Христа і всякий достойник, нехай се буде і сама достойність папи, має бути їм послушним в тих річах, які тичать ся віри, і пр.“ (Labbe's Con. vol. XII. стор. 22.) Так саме оголосив і собор Пізанський і Базилійський. Але собор Фльорентийський, Пятый собор Лятеранський, а передовсім Ватиканський собор в 1870. року ухвалили і оголосили, що папа стоїть више від соборів. Значить, що папа має право розказувати а не собори бо не собори, але папа дістав право впрост від Ісуса Христа.

Леодиканський собор 360 року не признав апокрафів. А вже собор Трентийський 1545. року приняв їх між канонічні книги.

Царгородський собор в 754. році ухвалив, аби нищити образи і викорінювати се ідолопоклонське почитане. А другий Никейський собор постановив заводити почитане образів.

Констанський собор з 1415. року постановив, щоби вірним не давати при причас-

тію вина. Але певна річ, що сей собор чей-же не забув, що щойно 1095 року собор в Клермонт, на яким самий папа Урбан II. особисто був предсідателем, постановив в 28 каноні, що: „Ніхто не сьміє приступати до причастія, доки не згодить ся прийняти причастіє тіла і крови під обома видами, приймаючи їх чи то поодинокю, чи разом“.

Є ще й другі докази, та чи сих ще не вистарчає, щоб доказати, що і собори є помилні?

ДОКАЗ 11.

Факт доказаний, що папи ухвалювали противні собі річи, тай доказано, що собори ухвалювали і постановляли догми во-всім противні одна другій, а понизші факта докажуть, що папи в соборами рівнож не йшли у парі і постановляли нанерекір одні другим.

В 1118 році папа Паскаль постановив, що: „Ми знаємо, що Спаситель роздавав ученикам осібно хліб, а осібно вино; тому сей звичай ми постановляємо і приказуємо щоби Сьвята Церква придержувалась его на завжди“. Але Констанський собор постановив, щоби вірним не подавати вина при причастію і сего звичаю придержуєсь римска церква до цині.

В 492 році папа Гелазій постановив: „Що хліб і вино в Евхаристії не змінюють ся, а святнуєсь подобія і образ тіла і крові Христа.“ А Трентийський собор знова ухвалив річ зовсім противну, що: „ціла субстанція хліба переміняє ся в тіло Христа, а ціла субстанція вина переміняєсь в єго кров.“

Папа Клементій в своїй славній буллі „Unigenitus“ сказав що: „Читати св. Письмо належить ся всім людям, а заказувати читати, значить заслонювати світло перед синами світла.“ Але Трентийський собор каже що: „Не потрібно переводити св. Письмо на звичайну мову, як рівнож не вільно читати, або мати єго без писемного поволєня інквізитора, або єпископа диецєзні.“

ДОКАЗ 12.

Галілей довазував, що центром світла не є земля, а сонце; що земля кружляє навколо сонця так як і другі планети. Сю науку прийав цілий світ. Але папа Урбан XIII торжественно оголосив, що: „Іменем і власттю Ісуса Христа, що дав повновласть своєму заступникови (Віварому) Папі, ми заявляємо, що наука, будьтоби земля не була центром світла та що она кружляє навколо сонця нарівні з другими планета-

ми — що ся наука є безпідставною — абсурдом, філософічно-фалшивою і противною вірі.“ Сей декрет підписали слідуєчі кардинали: Феля, Гвіно, Десідеріо, Антоніо, Белігеро і Фабрук. Сей декрет аж надто доказує, що папа грубо помилив ся.

Дорогий Читачу, чи жадаєш ще більше доказів? Мабуть сих вистарчить. Попередні докази виказали фактами, що, 1-ше: Папа помиляєсь, 2-ге: Собори помиляють ся, і 3: Собори з папою на чолі рівнож є помильними. Або иньшими словами, що ані папа, ані римска католицка церква не є непомильними. Сих дванайцять доказів, які подані повнше, може кождий читач легко провірити, коли потрудить ся, та пошукає про сі факта в енцикльопедії. Там можна знайти історичні докази про жите папів, про їх рішеня, ухвали і догми, з котрих лиш малесеньку частину наведено в уступах сеї книжки. В енцикльопедії можна найти як папи відступали від віри, як одні других чернили, поборювали, нищили рішеня своїх попередників, ироголошували одні других помильними, вязнили і карали своїх суперників-папів.

Попередні дванайцять доказів, се події історичні, жите самих папів. А понизші докази сильнійші від попередних, бо они доказують на підставі св. Письма, що апо-

стол Петро, котрого католики роблять першим непомильним папою, був тоже помильним: що папа не є его наслідником і що навіть наука паців не є християнською наукою в многих точках і противною науці Христа і Ап. Петра і взагалі противною і відмінною від науки Христового Євангелія.

Біблія заперечує непомильність.

ДОКАЗ 13.

Католицька церква учить що Христос заложив одну церкву яку оснував Він на апостолі Петрі. Сю науку католицької церкви читаємо в катехизмі Гіббонса на стор. 123 і 124: „Спаситель наш, Ісус, оснував лиш одну церкву і ту церкву подобало єму оснувати на Петрі. Тому всяка церква, що не визнає ап. Петра як основний камінь церкви, не є церквою Христовою і не може устояти, бо она не є ділом Бога.“ Кардинал говорить тут про римо-католицьку церкву і так як учить церква католицька, так і він уважає єї за одиноку Христову церкву і хоче викликати у всіх вірних католиків понятє, що нігде в жадній иньшій церкві нема спасеня, лиш в католицькій церкві.

Щоб виказати безпідставність такої науки треба звернутись до біблії. Кардинал докликаєсь на 16-ту главу Єванг. Матія,

верш 18-тий. Щоби зрозуміти гадку тих євангельських слів, то треба конечно перечитати кілька попередних вершиків, а тоді зрозуміть ся ідею, обставини і ціль наведених слів Христа і як Христос оснував церкву на Петрі.

В першій часті тої глави довідуємо ся, що Фарисеї Садукеї спокушували Христа та жадали від Него ознаки з неба. Однак Христос добачував гіпокризію і лицемірство Фарисеїв і Садукеїв, тому полишив їх, а звернув ся до своїх учеників кажучи: „Стережіть ся квасу Фарисейского і Садукейського.“ Ученики Христові не порозуміли слів Христових і думали, що Христос казує їм їсти хліб у Фарисеїв та Садукеїв, або взагалі страви, які прилагоджуєть на квасі-кислоті. Христос знова добачив се непорозуміне апостолів і тому звернув ся до них словами, які записані в 11-ім вершику тої самої 16-тої глави від Матія: „Як се не розумієте що не про хліб я казав вам, остерігатись квасу Фарисейского та Садукейского?“ Верш 12: „Тоді зрозуміли, що не казав остерігатись квасу хлібного, а науки Фарисейської та Садукейської.“

Фарисеї та Садукеї не вірили, що Христос є Спасителем — Месією, Сином живого Бога але уважали єго за ошуста. Тому річ була зовсім природна і на місці, коли

Христос спитав своїх учеників за кого они его мають, — верш 13: „Питав учеників своїх, глаголючи: „Хто я, кажуть люди, Сын чоловічий?“ — верш 14; „Вониж сказали: Одні: Йоан Хреститель; другі: Ілля; иньші-ж: Єремія, або один з пророків.“ — верш 15: Рече до них: Ви ж як кажете? Хто я?“ — верш 16: „Озавшись Симон Петр каже: Ти еси Христос, Сын Бога живого,“ — верш 17: „І озавшись Ісус рече до него: Блажен еси, Симоне сину Йонин; бо тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі,“ — верш 18: „Окажуж і я тобі: що ти еси Петр, і на сему камені збудую церкву мою і ворота пекольні не подужають сі.“

Щож тут доказує, що Христос оснував свою церкву на Петрі? Тут наводить ся дискусія — розмова Христа з учениками про науку Фарисеїв і Садукееїв, котру Христос в порівнюючий спосіб назвав kwasом, а відтак слідував запит, що думають люди про Христа; а потім, щоб ученики заявили своє переконане зглядом особи Спасителя, то Христос звертаєсь до апостолів особним питанням: „Ви ж як кажете, хто я?“ А Петро похопний до відповіді і найстарший літам, відповів: „Ти еси Христос, Сын Бога живого.“

Що зробив Петро? Він прилюдно ви-

знав, що вірить в Христа як Сина Божого. Однак Христос сейчас звернув увагу Петра, що „тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі“. Коли би Петро був задивляв я на Христа як сына тіла і крові, так як фарисеї і садукееві думали, тоді Петро був би відповів, що Христос є лиш звичайним чоловіком. Але Петро добачував в Христі щось більше. Він добачував в Христі Бога, котрий в особі Христа діяв такі чудні надприродні діла (чуда), котрий діяв річи, яких жаден чоловік — син тіла і крові — ніколи зробити не годен. Отець, що на небі відкрив перед апостолами силу св. Духа, який об'являв ся в ділах Христа. Скоро Петро визнав свою віру і коли Христос нагадав, що ся віра походить від Отця, тоді й додав: „Ти еси Петр і на сім камені збудую церков мою і ворота пекольні не поконають єї“. Тут треба завважати що Христос не сказав: Ти еси Петро і на тобі я збудую церков мою — ні; Христос сказав „на сім камені“, а сім каменем, на котрім стоїть церков Христа є віра, то визнання Петра, що Христос є „Син Бога живо-го“. Христос умер, щоб „кожен хто повірить в Него, не погіб, а спас ся“. Петро щойно визнав ту віру в Христа як Сина Божого, тому Христос й додає, що „на сім камені збудую церков мою і ворота пеколь-

ні не подоліють еї". Та сама гадка видніє в цілім Євангелію, скрізь проповідь Христа кладе як найбільшу вагу на віру, яка є підставою християньського життя; Петро як одиниця не уходив за нічо більше від прочих апостолів. Петро як чоловік ніяк не міг і не може бути підставою—підвалиною духового життя. В Євангелію багато є доказів, що не Петро — чоловік є підставою християньства, а віра є тою скалою, на якій збудована церков Христа „Щоб коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся". (Римлян гл. 10. вер. 9.) Так, Христова церков збудована на вірі і то на такій самій вірі, яку визнавав Петро, яка є тою скалою на котрій будуєсь церков Христа. Без тої віри християньства не булоб, бо она є підставою на яким опираєсь ціле обявлене волі Божої між людьми.

Коли порівнаємо ще слова Марка 8-29, Луки 9-20, і Івана 6-69. то знайдемо, що нема найменшого сумніву, щоб Христос мав замір робити Петра висшим від других апостолів, або щоби давав ему більшу силу, привелей, або ласку Божу більшу, чим другим апостолам.

Коли Христос ужив слова „скала" на означене твердої віри, то говорив се тим са-

ним фігуративним способом (притчною) як говорив тоді, коли місто сказати слово „наука фарисеїв“ Він назвав її квасом фарисейським та Садукейським.

І знова, щоби ще яснійше довести, що Петро не є підвалиною християнства, але самий Христос, свідчать понизші євангельські слова;

Еф. 2—20: „Збудовані на підваліні апостолів і пророків (на вірі в Христа), а уґрунтий (камінь) сам Ісус Христос“.

1. Кор. 3—11: „Іншої бо підваліні нікто не може положити окрім тієї, що положена, котра єсть Ісус Христос“.

1. Кор. 10—4: „І всі той самий духовний напиток пили; бо пили в духовної скелі, що йшла за ними, скеля-ж була Христос“.

Що за страшний кінець Христової праці у нас бувби тоді, колиби ми прийняли за правду науку Риму, що ніби скалою є Петро, а не віра в Христа, коли сейчас лиш кілька вершів дальше в тій самій главі Мат. 16—23, коли то Петро спокушував Христа, щоб не сталось, що мало статись, Ісус відповів: „Він-же обернувшись і рече до Петра: Геть від мене сатано! ти блазниш мене, бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче“. Відденьною, тай дуже слабонькою підвалиною ставби той Петро і ворота пе-

кольні подолимо його дуже скоро.

Сказав Христос (Мат. 16—19). „І дам я тобі ключі царства небесного; і що зв'яжеш на землі, буде зв'язане на небі; а що розв'яжеш на землі, буде розв'язане на небі“. Що є ключем царства небесного? Чи небо є таким місцем, яке треба отворити залізним ключем? Певно, що ні; ключем до небесного царства, про який говорить Христос є закон Божий і наука, яку проповідував Христос апостолам і всім що підуть їх слідами, як різном і припоручене справляти старі жидівські закони, розв'язувати що старе невідповідне добі благодати і в'язати те, чого вимагає дух часу, торуючи тим дорогу до неба для цілого людства, яке входить туди через віру в Христа.

Се припоручене дав Христос всім апостолам як се ясно потверджує євангеліст Матей в гл. 18—18, і Іван в гл. 20—18. З сего ясно видно, що Христос ніяк не передавав Петрови якоїсь особної привелегії, коли в сих других двох свідощів видно, що те саме припоручене дістали всі апостоли в одній і тій самій мірі.

Отже Христос не оснував своєї церкви на Петрі, а на вірі, що Він є Спасителем світа, Сином Божим і Він самий є угольним каменем, на котрім покладена підвалина (віра.) Тому Рим поміняєсь кілько ра-

зів голосить, що церква Христова основана на Петрі.

ДОКАЗ 14.

Римська церква рівнож проповідує, що Христос настановив Петра провідником апостолів і головою єго церкви. Оя наука римської церкви записана в катехизмі Кінкида. На сторони 105 і 106 того катехизма читаємо таке: „Папа є видимою головою Церкви, бо він є наслідником св. Петра, котрого Христос зробив провідирем апостолів і видимою головою Церкви“. Оя наука так поширена між католиками, що звичайно проповідуєсь єї без жадних доказів зі св. Письма, начеб оно так таки мусіло бути як голосить Рим.

Однак свідомий християнин такою проповідію задоволитись не годен. Він завжди звертаєсь до Євангелія і там шукає доказів. А прочитавши Євангеліє приходи-мо знов до переконаня, що Рим знов помиляєсь коли учить, що Петро мав якебудь старшование над прочими апостолами.

Ісус Христос наказував апостолів, щоб жаден в них не виносив ся понад другого, щоб нікто в них не стремів до старшования, ані щоб не жадав почестий і пр. Ось як говорить 23 глава Матей:

Верш 8: „Ви-ж не зовіть ся учителями,

одні бо ваш учитель — Христос; усі ж ви брати.

В. 9: „І отця не звіть собі на землі, один бо Отець у вас, що на небі.

В. 10: „І не зовіть ся наставниками, один бо в вас наставник — Христос.

В. 11: „Вільший-же між вами, нехай буде вам слугою.

В. 12: „Хто-ж нести меть ся в гору, принизить ся, а хто принизить ся, пійде в гору.“

Що може бути на сьвітї більш яонїйше докладїйше? Христос каже: (говорючи до своїх учеників), що ви не маєте кликати отцем жадного чоловіка на землі; анї не називайте ся наставниками — головами; ви є всі брати, а хто виносить ся понад другого, той принизить ся. А в римській церкві кожний піп, чоловік землі, зовесь отцем, кожний єпископ пастирем — князем церови, а папа став заступником Христа, видимим головою, перед котрим як перед півбожком бють поклони найблизші его тозариші.

Петро апостол не припасує собі в своїх листах жадної висшости понад других. Пишучи до молодих церковних організацій каже Петро: 1. Петро 5-1: „Старших між вами молю, яко товариш — старший і сьвідок страдання Христового і спільник сла-

ви, що має відкритись."

Верш 3: „Ані пануйте над народом, і взором будьте стада.“

II. Петра 3-2: „Щоб угадали слова проречені від святих пророків і заповідь від нас, яко апостолів Господа і Спаса.“

Петро був апостолом призначеним для місні між обрізаними (між жидами, бо они після законів практикували обрізане) а Павло був призначений для місні між поганями (для народів поза жидівською нацією.) Так зарядив самий Христос і прочі апостоли уважали Петра апостолом жидів, а Павла апостолом поган. Значить ся, що если хто, то скорше Павло повинен би бути головою римської церкви — папою (бо Римляни були поганським народом) і Діяння апостолів говорять як найдокладнійше про подорожі Павла до Риму, підчас коли зовсім нема жадних доказів, чи Петро був коли в Римі, чи ні.

Христос при наверненю Павла Діяня гл. 26-15, скавав: „Та встань і стань на ноги твої; на се бо явивсь я тобі, щоб зробити тебе слугою і свідком того, що бачив еси і що обявлю тобі.“

Верш 17: „Вириваючи тебе від людей і від поган, до котрих тепер тебе посилаю.“

Самий Павло писав до Гатат гл. 2-7;

так каже: „Ні, противно, зрозумівши, що звірено мені (Павлови) благовісте необривання, яко-ж Петрови обривання.“

Верш 8: „Хто бо допоміг Петрови до апостольства обривання, той (Христос) допоміг і мені між поганями.“

Верш 9: „І пізнавши благодать, дану мені, Яков та Кифа, та Йоан, що здавали ся стовпами, дали правиці (подали руку) мені та Варнаві на товаришування, щоб ми були для поган, а вони (Петро і др.) для обривання, (для жидів.“)

Ще оден важний доказ, що Петро не був наставником апостолів, себто головою, подали самі апостоли, що замість слухати розказів Петра, они давали ему певні припорученя. Сегож они були-б не робили ко-либ у Петра був якийсь виший уряд — старшоване, чи сила — власть.

Дян. 8-14: „Почувши-ж апостоли в Эрусалимі, що прийняла Самарія слово Боже, післали до них Петра та Йоана.“

Колиб Петро був головою Христової церкви, то він подібно як нині папи повинен був бути головою, председателем Апостольського Собору. А тим часом председателем того собору не був Петро, а Яків. Се доказує факт, що апостоли не уважали Петра нічим більшим від Якова. І Яків давав рішеня, а не Петро. Дян. 15-6: „І зібрались

апостоли та старші вглянути в сю річ.“

В. 18: „Як-же вмовкли вони, озвав ся Яків, говорячи: Мужі брати, вислухайте мене.

В. 19: „То суджу, що не треба тих турбувати, котрі від поган навернулись до Бога.“

Всеіда вела ся про те, чи погани, котрі навертають ся на Христову віру, мають обрізуватись, чи ні. Павло і Варнава давали справоздане з роботи між поганами і Петро був тої гадки, щоби поганам не накладати ярма, котрого „ні батьки наші, ні ми не здоліли носити.“ Тоді встав Яків і порішив справу, що справді поганам не треба обрізуватись.

Э ще много других евангельских доказів, що Петро не був головою — настоятелем, папою апостолів, але обем сеї книжочки не годен змістити всіх тих доказів, а впрочім, яка більша з сего буде користь? Всі они доказують нарівно ясно і докладно що Рим помилясь, коли уить, що будім-то Петро був першим папою з таким авторитетом над апостолами, як-би нинішній папа над решту своїми єпископами. Ні, з евангелія довідуємо ся що:

1. Христос сказав, що хто з апостолів відоскв ся понад других, буде пригнобний.

В сей спосіб хоче кардинал поправити самого Христа, ніби навчити Його як Він повинен був сказати до Петра. Однак в попередних уступах було вже доказано, що Христос не оснував своєї церкви на Петрі. Значить ся, наука Риму є фалшивою, нехристіанською наукою. А повніші уступи доказують, що слова кардинала є безпідставні, бо Петро помиляв ся, Петро поступив навіть так далеко, що публично і під присягою відрік ся Христа.

Мат. 14-28: „Петр же озвавшись каже до него: Господи, коли се ти, зведи мене йти до тебе по воді.

В. 29: „Христос сказав ему: Іди.

В. 30: „Та бачивши сильний вітер (Петро) злякав ся, і почавши тонути кричав, говорячи: Господи, спаси мене.

В. 31: „Ісус же простяг зараз руку, захопив його і рече до него: Маловіре, чого в сумнів ся еси?

Тут Петро сумнівав ся, чи Христос має справді силу провадити его по воді, т ще підчас сильного вітру — тут показав Петро брак віри в Христа.

Мат. 16-22: „І взявши його Петр, почав докоряти йому (Христови) кажучи: Пожаль себе, Господи; нехай се не станеть ся тобі.

В. 23: „Він же обернувшись і рече до

Петра: Геть від мене, Сатано! ти бляднич мене; бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче.“

Щож, чи оказав се тут Петро як непомильний папа, коли опонушував Христа, та намовляв, щоби не сталося, що мало статись? Значить, що Петро не желав світових спасеня, або що найменше в своїй „непомильності“ не думав, що говорить! Христос назвав еге Сатаною, а таку бесіду образую вглядом Спасителя.

Лука 9-33: „І сталося, як ровлучились від него, каже Петр. до Іоуа: Наставниче, добре нам тут бути і зробимо три намети, один тобі, і Мойсею один, і один Ілії, не знаючи, що каже.“

Петро не знав, що говорить; не звернув уваги, що такою бесідою він зрадив своє самолюбство, мовляв коби нам добре, І от коли нам добре, то побудуймо три намети собі, а більш нікому — цілий світ най дальше пропадає. Петро сильно помилив ся, бо задачию Христа було спасти світ. Не знав Петро, що говорить, тому й не можна робити еге непомильним.

Галат. 2-11: „Як же прийшов Петр в Антиохію, устав я проти нього в вічі: бо заслужив докору.“

В. 12: „Перше бо нім прийшли деякі від Якова, він ів з поганями: як же прийшли,

тавсь і відлучавсь, боячись тих, що були в обриванні."

В. 18: „Лицемірили з ним також і пильші Жиди, так що й Варнава зведений був лицемірством їх.

В. 14: „Та як побачив я, що вони неправо ходять по євангельській істині (правді,) то я сказав Петрови перед усіма: коли ти, будши Жидовином, живеш по поганськи, а не по жидівськи, то на що примушувати поган жити по жидівськи?"

Тут вже справа з Петром серйозніша. Петро провинивсь тут проти моралі християнського життя. Він дозволяв собі жити по поганськи, підчас коли жадав щоб погани жили по жидівськи. Оя провинна була так важною, що Павло уважав потрібним виступити проти поступованя Петра і публично, перед всіми зганити і напімнути его.

Марк. 14:38: „І бере (Ісус) Петра, Якова, та Йоана."

В. 34: „І рече їм: Тяжко сумна душа моя аж до смерти. Подождіть тут і пильуйте.

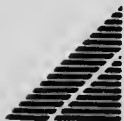
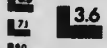
В. 37: „І приходять і знаходять їх сплячих і рече до Петра: Симоне, ти спиш? не міг ти однієї години попильувати?"

Тут знов Петро унав. Христос поставив его і других двох апостолів, щоб пиль-

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482-0300 - Phone
(716) 288-5989 - Fax

ували, а самий відійшов трохи дальше, щоб молитись. Він відійшов, а Петро місто прегильнувати поклав ся спати. Верш 41: „Сніть вже і спочивайте. Годі, пристигла година; ось виданий буде Син чоловічий у руки грішникам.“ Петро мав гильнувати, але заснав і Син чоловічий був переданий в руки грішників. Сталось, що мало статись, але Петро не сповнив припорученя, хоч і не трудне оно було, не видержав навіть проби — він слабосильний упав.

Мат. 26 31: „Тоді рече до них Ісус: Всі ви поблазнитесь мною сієї ночі. Писано-бо: Поражу пастиря і россиплють ся вівці стала.

В. 33: „Озвав ся-ж Петр і каже до него: Хоч усі поблазнять ся тобою, я ніколи не зблзнюсь.

В. 34: „Рече до него Ісус: Істинно глаголю тобі: Що сієї ночі, перше ніж півень запіє, тричі відречеш ся мене.

В. 35: „Каже Йому Петр: Хочби мені з тобою і вмерти, не відречусь тебе.“

Але... верш 70: Петро відрік ся перший раз.

В. 72: Петро відрік ся Христа другий раз і забожив ся.

В. 74: Петро відрік ся третій раз. „Тоді почав він проклинатись і клястись: що не знаю чоловіка. І зараз півень запівав.“

Чи назвемо Петра непомильним, коли прочитуємо сі евангельські події? Чи годнісьмо згодити ся з кардиналом Гіббонсом, що Петро не сьміє упасти? Де Петрова віра і витревалість? Він казав що не відречесь Христа, а три рази відрік ся. Він обіцяв ся умерти з Христом, а відтак присягав ся, що не знає Эго.

Э другі докази попри сі, що доказують факт аж надто.

Римська церква каже що одідичила непомильність Петра, хоч і то, їх докази сягають лиш до сьвятих отців церкви і опирають ся на традиціях, та поки що доказано, що: Христос не будував церкви на Петрі; Петро не дістав і не мав жадної власти старшованя над другими апостолами; що Петро був помильним і відважив ся навіть явно відречись Христа. Коли римська церква ставить претенсії до старшованя, то радше нехай признасть собі, що она наслідує характер слабосильного, помильного Петра і так само ся римська церква е змінчивою, помильною і відступницею від віри в Христа.

ДОКАЗ 16.

Христос проповідуючи до людей, сказав, Йоан 5, 39: „Прослідіть писання; бо ви думаете в них жите вічне мати; й ті сьвідкують про мене.“

Павло каже, II. Кор. 13, 5: „Самих себе розбирайте, чи в вірі; самих себе вивідайте.“

А католицька церква каже, що люди не сміють читати св. Письма, бо людям вистарчить те, що учить піп.

Трентийський Собор постановив, що: „Ніхто не сміє читати, або посідати св. Письмо без писемного позволення інквізитора, або єпископа дієцезії.“

Папа Інокентій III. заборонив читати або посідати біблію. Другі папи робили так само. >

Тарагонський Собор в 1234. році проголосив еретиком кожного, хто мав у себе біблію переведену на рідну мову, а не хотів віддати, щоб спалити її.

Христос і Біблія кличуть до людей: „Читайте св. Письмо“ — а Рим і папи заказують. Позаяк Христос є правим, тому й Это поклик є для кожного християнина сьвятим, а голос Риму і папів є голосом ложним, що руйнує християнство.

ДОКАЗ 17.

Христос сказав, Іван. 6, 53: „Рече-ж їм Ісус: Істинно, Істинно глаголю вам; як не їсьте тіла Сина чоловічого й не пете Його крови, не маєте життя в собі.“

А папа Пій IV. проголосив, що: „Я рі-

внож проголошую, що так під одним видом, як і другим (в самім хлібі, чи в самім вині) знаходить ся Христос цілий, правдивий і в повній Тайні." (Ordo administrandi Sacramenti, p. 67.)

А в 1215. році Констанський Собор постановив подавати сьвідським людям причастіє лиш під видом хліба.

Христос каже: „Як не пете Його крові, жита не маєте в собі“ (значить не маєте, духовного жита.) — Рим і папи заперечили людям причаститись „Його крові“ — значить Рим не хоче дати річи, котра до спасеня потрібна. Що може бути кращим доказом, що Рим милить ся?

ДОКАЗ 18.

Христос приказуючи їсти Свое тіло і пити Свою кров мав на гадці тіло духовне і кров духовну, Ів. 6-63: „Се дух, що оживлює, тіло не годить ся ні на що. Слова, що я глаголю вам, се дух і жите.“

Павло каже, Кор. 10-16: „Чаша благословенна, котру благословляємо, хиба не есть общенне крови Христової? хліб, що переломлюємо, хиба не есть общенне тіла Христового?“

Але папа Пій IV. каже: „В Евхаристії знаходить ся правдиве, дійсне і субстанціяльне тіло і кров, вкупі в душею і боже-

ством Господа нашого Ісуса Христа“ (Ordo administrandi Sacramenti р. 97.)

Трентинський Собор в каноні 1. каже: „Колиб хто говорив що в найсвятійшій тайні Евхаристії нема правдивого, дійсного і субстанціального тіла і крові Христа, нехай буде проклятий.“

Христос і Біблія кажуть, що хліб і вино є лиш общенням (принятєм) тіла і крові Христа і се тіло і кров приказують нам розуміти духово, бож сказано, що, тіло (фізичне) тут не годить ся ні на що.“

Рим і папи навчають противно, що в Евхаристії треба розуміти правдиве, дійсне і субстанціальне (фізичне) тіло і кров Христа.

ДОКАЗ 19.

А ось тут і фактів не треба, бож всякий прецінь знає, що папа завазує своїм попам і сестрицям женитись,

Але Петро, котрого Рим хоче робити першим папою, був жонатим, Мат. 8-14.

„Дух же явно глаголе“ — 1. Тим 4-1: „що в останні часи відступлять декотрі від віри, слухаючи духів лестивих і наук бісових.“ верш 3: „що боронять женитись і велять вдержуватись від їди“ (постити.).

Павло до Жид. 13-4, каже: „чесна женитьба у всіх.“

Павло I. Тим. 3-2 каже: „Треба-ж епископу бути непорочним, однієї жінки чоловіком.“ Те саме каже Павло і про дияконів I. Тим. 3-12.

Біблія учить і поручає („треба“) епископам і дияконам женитись. А Рим заперечує женитись попам, епископам, дияконам і др. впрост наперекір науці Христа і Біблії. А се знов доказ, що Рим помилясь.

ДОКАЗ 20.

Христос каже, Марк. 7-18: „І рече до них: Так і ви нерозумливі? Не зрозуміли, що все, що осторонь і входить у чоловіка, не може його опоганити.

Верш 19: „Бо не входить йому в серце, а в живіт, і відходить в одхідник, очищаючи всяку їжу?“

Павло каже, 1. Кор. 8-8: „Іжа-ж нас не поставляє перед Богом, бо анї лучші, коли їмо, анї гірші, коли не їмо.

А до Колос. 2-16: „Нехай же оце ніхто не судить вас за їду.“

Дух сьвятий говорить, 1. Тим. 4, 1-3: „Декотрі слухаючі духів лестивих і наук бісових, в лицемірстві брехливих велять вдержуватись від їжи.“

А римські декрета завели між людьми всякого рода пости і „велять вдержуватись від їжи.“ І лиш она одна, римска церква

силує своїх вірних постити. І она лиш одна приписує собі право наказувати постити. І она лиш одна приписує собі право наказувати постити впрот противно від науки Євангелія. Тому она є лицемірною, неправдивою Христовою церквою, помильною і невірною.

ДОКАЗ 21.

Рим учить, що є посередне місце між небом, а пеклом, так зване чистилище. І що нїм люди ідуть до неба, то ідуть перше до чистилища покутувати одні за повсякденні гріхи, а иньші за неспокутовані ще дочасні кари, які наложать ся їм за тяжкі гріхи.

А Біблія говорить 1. Йоана Богослова 1-7: „І кров Ісуса Христа, Сина його очищає нас від всякого гріха.“

Йоан 6-24: „Істинно, Істинно глаголю вам: Що, хто слухає слово мое і вірує поспавшому мене, має жите вічне, і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“

Рим учить, що всякий гріх, хоч-би найменший, коли він не спокутований, тручає християнина до чистилища. А се зовсім відмінна наука від науки Євангелія, яке каже, що кров Христова очистила нас від всіх гріхів і відмінна від слів Христа, що виразно приобіцяв: хто слухає слово

мое і вірує пославшому мене має жите вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“

ДОКАЗ 22.

Христос каже, Мат. 5-44: „Яж вам глаголю: Любіть ворогів ваших, благословляйте, хто клене вас, робіть добро, хто ненавидить вас і моліть ся за тих, що обиджають вас і гонять вас.“

Друга найбільша заповідь Христа є, Мат. 22-39: „Друга-ж подібна їй: Люби ближнього твого, як себе самого.“

Рим називає протестантів еретиками і ворогами церкви. Але протестанти є сусідами — ближніми і тому римська церква повинна любити їх як саму себе, благословити і молити ся за них, так як се Христос приказав. Але Рим поступає завсїгда противно. Кілько разів проголошував новий декрет, тільки разів проклинав всіх тих, які не схочуть повинуватись, чи вірити новим „правдам.“ Що більше, римська церква не вдоволялась самими проклинами. Тоді, коли она мала силу, она понастановляла святи трибунали, так звану св. Інквізицію де тортуровано еретиків, мучено, палено на стосах дров. Сю інквізицію практикували і благословили папи Урбан IV, Александр IV, Клемент IV, Никола III, і-

ван ХХІІ, і прочі їх наслідники так довго, доки сьвіт оружіем присилював римську церкву заперестати братоубійче кровопролите.

ДОКАЗ 23.

В книжочці „Слава Марії“ яку Рим апробував як доктринальну книжку в славу Марії на стороні 172. надруковано ось як: „Бог ніколи не спасе нас без посередництва Марії.“

Стор. 29: „Она вибрана не карати грішників, а прощати.“

Стор, 171: „Спасене всіх людей зависить від ласки Марії.“

А що каже біблія?

Жид. 7-25: „Тимже і спасти може (Христос) до кінця приходящих через нього до Бога, будучи всегда жив, щоб посередникувати за них.“

Кол. 1-19: „Бо зволив Отець, щоб у ньому вселилась уся повня.“

Діяння 4-12: „Бо нема ні в кому другому спасеня: бо і нема иньшого імени під небом, даного людям, щоб ним спастись нам.“

Рим каже, що ми не можемо спастись без посередництва Марії і що она простить наші гріхи так само як самий Христос. А Біблія каже, що Христос, у котрому всели-

лась уся повня" є нашим посередником і нема другого імени (нема імени Марії) даного людям, котримби спастись нам. Тому Римська наука про спасене є блудною.

ДОКАЗ 24.

Друга заповідь Божа, дана людям в Старім Завіті, яку відтак потвердив і освятив Христос в Новім Завіті звучить ось як, II. Мойсея 20-4: „Не робити меп собі ваяного кумера, чи подобини того, що на небесах у горі, і того, що на землі в низу, і того що в водах і під землею.

Верш 5: „Щоб не припадав ниць перед ними і не служив їм; бо я Господь, Бог твій ревнивий Бог, що караю беззаконне отечке на дітях у третьому і четвертому рідних, що невидять мене.“

Римська церква нівечить сю заповідь Божу і робить собі всякого рода подобини того, що на небі, як образи Христа, Петра, Бога Отця, Марії і пр. і поклоняеть ся їм як дійсним богам. Рим учить, що таким подобинам треба поклонятись, як учить Тома Аквінатский найбільший римский теолог: „Тому треба почитати (адорувати) образ Христа з рівною пошаною, яку віддаєсь самому Богу. (Sum. Theol.)

Никийский Собор зазначив ся рівнож сим відступством від заповіди Божої. Сей

собор відновив і впровадив в римську церкву старинний звичай почитання рукотворних подобин — образів. Се почитане практикує нині римська церква в повнім зміслі і переслідує вірних за непочитане образів нарівні як недовірство. Така наука і поступоване противні св. Письму і тому власне Рим помиляєсь і проповідує ложну науку.

ДОКАЗ 25.

Попередні 24. докази вказали ясно і докладно, що римська церква відступила, від св. Письма і проповідує свої догми противні науці Христа, науці апостолів, практиці першої християнської церкви за перших 300 років. А всю свою ложну науку будує на придуманій непомильності заступника Христового на землі, римского папи. Непомильність папи, се наче панцир для жовніра — без сего римська церква не встоялаб.

Чи ж нема радиї дивуватись?

Чому жаден з чотирох Евангелистів нігде і ані разу не спімнув і не написав, що Петро, чи его наслідники — папи є заступниками Христа на землі „види лою головою церкви?“ Се ж найважнійша догма в римській церкві. А апостоли описували много річей меньше важних; чому ж нічого не написали про непомильність, коли се така

важна річ, і колиб она справді була в християнській церкві? Нехай собі хто вірить як хоче, але свідомий християнин на сліпо вірити в безпідставні річи не буде.

Чому Павло пишучи до Римлян не брав на увагу, що римска церква е непомильною, але пише в одинадцятій главі, що они, римські християни, е нарівні в небезпеченьстві відступства як і жидаи?

Чому Петро, той перший римский папа пишучи свої послання не сказав і не подав жадної директиви як церкви мають поступати і кого слухати по его смерти?

Чому цілий Новий Завіт так часто пише і остерігає перед ложними пророками, перед Анти-христами, а ані разу і нігде не каже де е непомильність і кого слухати, щоб уникнути ереси?

Коли Петро був першим папою, то яке право мали прочі апостоли розказувати своему наставникови, заступникови Христа, видимій голові церкви?

Чому Петро ніколи і нігде не виконував свого уряду і власти?

Чому Петро писав, що він не е нічо більше, як оден зі старших (оден з апостолів?)

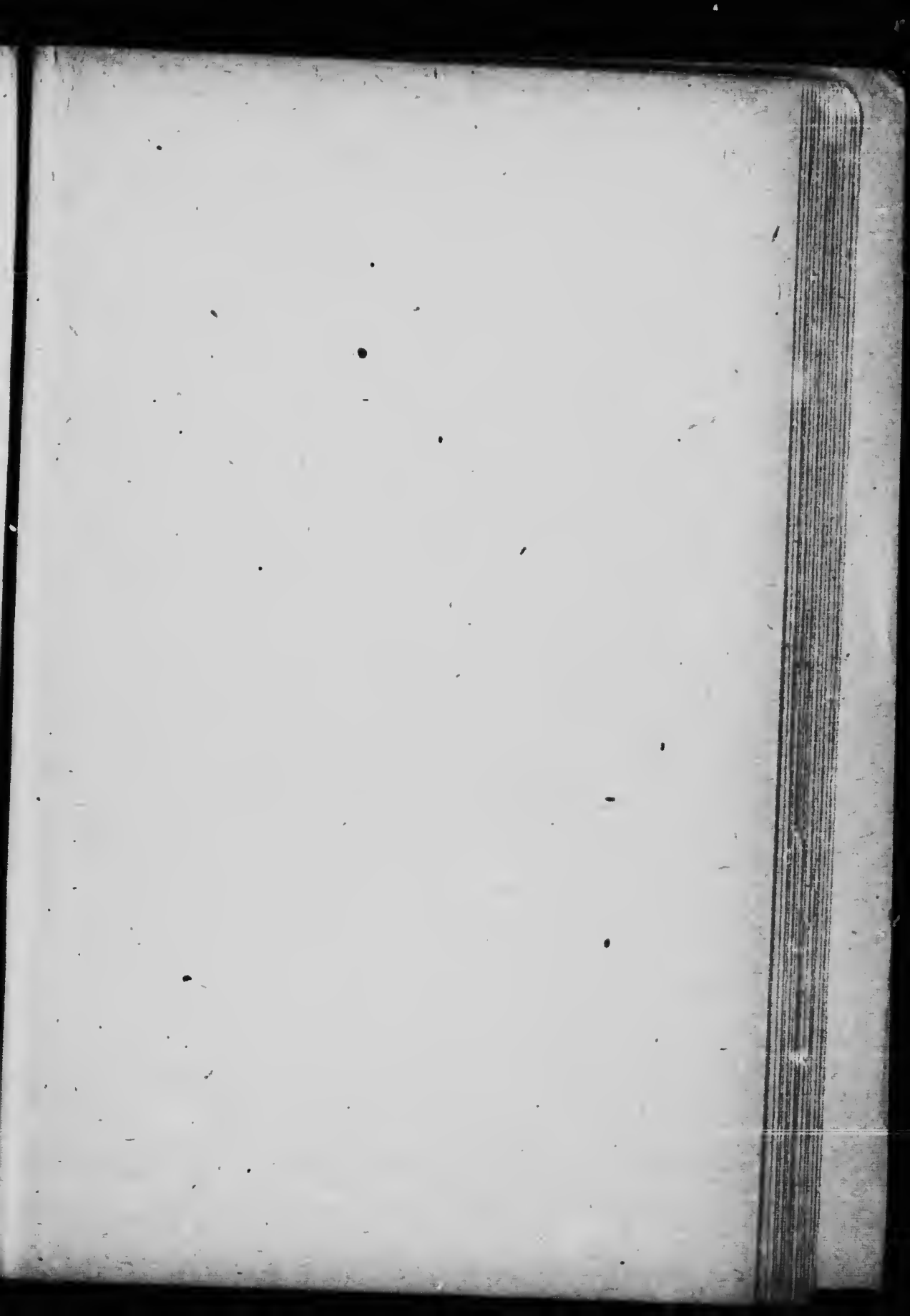
Чому перші церкви ніколи не відносились з церковними справами до Риму?

Чому св. Отці Тертуліян, Єронім і О-

пат не приписували римській церкві більшої чести, влади, чим всім прочим церквам? Чому они не узнали і навіть не згадали про папську непомильність?

Через цілих три столітя по Христі жадна християнська церква не переслідувала так званих еретиків і не ставила претенсій до їх життя і смерті, жадна з первісних християнських церков не уважалась непомильною. Аж в тисячу літ римська церква винайшла таку догму противну науці Христа і звичайному розумованю чоловіка — тим то она, римська церква є відступницею від правди і віри в Христа.

Шкаплір.

Се що пишеть ся в сім уступі про шкаплір, его історія, чудні ділання на тих, що убирають на себе сі сьвятоці католицької церкви — все те перебрано з „Книжки шкаплірної“, яку кожний цікавий читач годен купити за 10. центів у P. J. Kennedy, Catholic Publishing Co. — New York.

Шкаплір — як сказано в „Книжці шкаплірній“ на стороні 116 — повинен бути зроблений з двох платочків вовняного сукна три квадратних цалів, краска — кольор сукна така, яку вибирають собі всякі шкаплірні ордени (сьвяті фірми!) як приміром шкаплір гори Кармель має мати темно бронзову, або краску кави. Оба платочки треба зчепити на подвійний шнурочок так щоб шкаплір мож вигідно перекинути через рамена, щоб оден шкаплір звисав з переду, а другий з'заду. Се однак не є незмінним правилом. Бо декотрі ьшивають оба платочки разом і носять їх на шиї з переду, а иньші пришивають прямо до спідного шматя і т. д.

Рівнож причіпляєсь звичайно до шкапліра образець приміром Діви Марії, або вишиваєсь на них початкові великі букви „I. H. S.“ або „I. M. I.“ — однак ані образець

ані букви не є конечною річю; звичайний платок сукна вистарчає.

Шкаплірі є всякі, всяких орденів, як приміром шкаплір благословенної Діви Сімох Болів; шкаплір Непорочного Зачатя; сьвятої Тройці; червоний шкаплір Страстий; шкаплір Найсолодшого Серця Ісуса і Марії і т. д.

Не треба описувати кожного з тих шкаплірів осібно, бо они всі майже однаково роблені і наука про всіх одна.

За примір беремо лиш шкаплір Діви «Кармель, бо сей шкаплір найславнійший, найбільш почитаний між католиками і найобширнійше говорить про него „Шкаплірова книжка.“ На стороні 92-93-94 тої, сьвятої“ шкаплірної книжки надрукована історія шкапліра Діви з гори Кармель. Ось кажесть ся там, що в Кент, Англія, жив якийсь Семен Смок. В дванадцятім році свого життя він пішов на пустивню, де жив виключно ягодами і корінцями. Эго напосм була вода, а місцем відпочинку тінь дерева. Молитва була его одиноким занятєм, а Марія, до котрої він мав спеціально набоженьство, нагороджувала его осібними ласками. По трийцять років пустинного життя, він вступив до монастира на горі Кармель і ревно служив монастиреви і набоженьству до Діви Марії. Він все палав особлившою любовою

до Діви Марії і через кілька років сьпівав в єї честь суплікації, щоб Она нагородила его якимсь особливим значком на знак обопільної любови. Істория описує дальше як діва Марія вислухала его просьбу, як прийшла до него, дала ему такий оден шкаплір і сказала: „Прийми сей шкаплір, мій дорогий сину, як доказ, що я збратаюсь з тобою. Се осібний привилей даний тобі і всім Кармелітам; се знак особливого висшени і певна, безпечна охоропа в небезпеченьстві; се доказ нашого мира і вічної злуки. Хто буде мав щасте носити такий шкаплір, той не буде терпіти вічного огню в пеклі,“

На 96 сторони тої самої книжки оповідаєсь ще чуднійша річ. В тім самім часі, коли Семен Смок дістав в Англії від Марії шкаплір, тої самої хвилі явилась Марія римському папі Іванови ХХІІ і сказала: „Іване, Вікарію мого Сина, мені мусиш завдячити, що ти удостоїв ся сего великого достоїнства, яким тішиш ся, бо я вставлялась за тебе до мого Сина і тепер, так як я виратувала тебе з рук твоїх ворогів, так ти будеш ласкав потвердити сьвятий чин Кармелітів, першу інституцію на горі Кармель. І колиб хто з тих побратимів умер в грісі і дістав ся до чистилища, то я, їх Мати, першої суботи по їх смерти зійду до чи-

стилища і кого лиш з них знайду там, заберу на гору, до вічного життя.“

Сі слова знаходять ся також слово в слово в папській буллі папи Івана XXII з дня 3-го марта 1323. року. Сею буллею папа признав всі привілеї чина Кармелітів, оголосив відпуст за ношене їхнього шкапліра як правдиву, непомильну догму католицької церкви, кажучи: „Я годжусь на сі сьвяті відпусти, потверджую і устанавляю їх на земли. Сю буллю ввуть „Суботнішна Булля,“ яку потверджували відтак як непомильну науку порядочно папи Александер V., Клемент VII., Пій V., і Григорій XIII.

На сторони 98. зазначено, що „отці“ мають право проповідувати науку про шкаплірі вірним і побожним людям.

На сторони 119 сказано, що „Набоженство шкапліра“ є одною з найліпших побожних церковних практик, які церква колинебудь установила.“

Книжка говорить дальше про чуда, які діялись при помочи шкапліра. На сторони 120. описано, що на одного чоловіка летіла куля мушкети, а шкаплір задержав у воздусі кулю і так чоловік спас ся від каліцтва. Та можна стрінутись з вислуженим вояком хочби де, що в війні ударила его мушкетова куля, тай не скалічила—тай що

з сего? Богато є мушк. куль якї переховувані через довший час тратять свою силу і хоч ударить чоловіка, то однак не скалічить.

На стороні 124, розказує книжка про дівчину, яка була смертельно хора і доктор сказав, що єї нема виходу, а она убравши на себе шкаплір, поздоровіла. Кількож є таких примірів, що доктор каже, що нема надії, а чоловік виздоровіє і жие, хоч і шкапліра не вбирає. Таких примірів є много поза шкаплірами.

Ні, всі теперішні чуда мають одну ціль і оден чудний спосіб, яким діють ся. А у Вселенній все дієсь після Богом установлених прав. Хто не зважає на чудні діла Божі в природі, той може вірити в надзвичайну силу чоловіка, чи небесну силу кусника сукна; хто однак в кожній події природного світа добачує предвічний Божий закон, той знає, що для кожного висліду мусять скластись з передвіку все ті самі причини — так як дитина що покладе пальчик на горячу кухню, попечесь.

Але що зробиш католицькій церкві? Їй хочеть ся учити темняків „непомильної правди,“ що чоловік, котрий за життя носить шкаплір Діви з гори Кармель першої суботи піде просто до неба, і до пекла певно не дістанесь.

1. Сказано в II. книзі Мойсея гл. 23-13: „А в усьому, що я глаголав вам, будьте обачні; ба й імям богів чужих не згадайте, нехай не чути муть його з ваших уст.“

2. А у V. книзі Мойсея гл. 11-16: „Остерігайтесь, щоб не звело вас серце ваше, і щоб ви, звернувши з дороги, не служили иньшим богам і не поклонялись перед ними.“

3. V. книга Мойсея гл. 27-15: „Проклять чоловік такий, що робить обтісувані чи литі постаті, гідоту перед Господом, твориво майстерської руки і ставляє потай! І весь народ нехай скаже: Амінь!“

Прочитайте добре першу точку і порівняйте; як католик, почитаєте Марію як бога, що може спасти; молитесь до неї і ставите її нарівні з Христом. Що до другої точки: ви не були обережні і серце ваше звело вас з дороги і ви почитане більше богів, чим наказує Біблія. Що до третьої точки: ви дістали шкаплір і носите его на шиї думаючи, що шкаплір — божок спасе вас від чистилища, ви сховали его собі потай під убрание і кажете: „Амінь, я вірю в силу шкапліра, він спасе мене від мук в чистилищі.“

Чи се ще не є чисте ідолопоклонство? Кажіть ви, що вбираєте шкаплір лиш як звичай, в честь Діви Марії — то й се не о-

правдує вас. Бо римська церква учить як непомильну науку, що „ношеним шкапліра, спасаєтесь від мук в чистилищі.“ Яка-ж різниця в почитаню божка — ідола і в почитаню божка — шкапліра. Вони оба однакі, різняться лиш у формі. А чи божок з дерева чи з каменя, чи з вовняного сукна — він все божок — ідол. А як довго той божок приносить вам спасене, так довго ви уповаючи на таке спасене єсте ідолопоклонником.

Багато людей не знають, що св. Письмо противить ся почитаню таких річий, як шкаплір — та се лиш доказ, що найвищий час для них взятись до читаня і переконатись, яка є Христова наука.

Бо самий кардинал Гіббонс говорить в своїй книжочці на стороні 29. що: „Не можна приймати жадної нової догми, яку-б не проповідували апостоли, або яку не практикували перші християнські церкви. Бо апостоли одержали цілу науку потрібну до спасеня.“

А на стороні 60 знов каже: „Правдива Христова церква (котрою, як хотів він, доказати, є кат. церква) мусить учити тих семих наук, які проповідували апостоли і жадна церква не може уважатись за правдиву церкву если єї наука різнить ся від науки апостолів.“

В католицкій церкві більша частина є таких наук — догмів, які проголошено в тисячу триста літ по Христі, як от почита- не образів, відпусти, сьвячене дзвонів, і пр. а за послідні кілька столітя знов нові догми: Непомильність папи, безженність, Непорочне Зачате Марії, Спасене через Марію і пр. і пр.

Сі всі нові догми є мечем — доказом оберненим вістрем до самих католиків, що наглядно вказує їм, що римска церква є відступницею від Христового Евангелія і науки апостолів, бо учить річий — наук, яких нема в Евангелію, яких не установ- ляв Христос, не знали, не практикували і не вчили Христові апостоли.

Наука апостолів справді обнимає всю науку Христа. Але апостоли не знали і не проповідували жадних, шкаплірів! Се до- даток римскої церкви!

Апостол Павло, до Галатів 1-8. вираз- но каже: „Та, колиб і ми, або ангел з неба проповідувам вам більш того, що ми про- повідували вам, нехай буде анатема (про- клятий).“

Римска церква впровадила в свою цер- кву друге величезне евангеліє, значить — догми і учить, що спастись можна лиш че- рез Рим, папу, попів; дає вірним шкаплір на шию і учить їх, що той вовняний пла-

ток спасе їх від чистилища; каже молитись до Марії борше, чим до самого Христа. Сі всі науки — догми є нові, відмінні, або й просто противні науці апостолів і самого Христа. Тому римську церкву прокляв вже самий апостол Павло як церкву, що учить „більш того, що проповідували апостоли.“

Що ж сказав самий Христос про таких людей? Мат. 15-9. сказано: „Та мар'ю вони поклоняють ся мені, навчаючи наук заповідей чоловічих.“

Шкаплір „опатентовано“ і почато его ширити в тринадцятому століттю по Христі. Позаяк такий „винахід“ — спасене через шкаплір є незвісний апостолам, тому шкаплір не може причислятись до християнської науки, а є наукою заповідий чоловічих, наукою римської церкви — є се отже марне поклонене людей.

Йоан 5-24, сказано: „Істинно, істинно глаголю вам: Що хто слухає слово мое і вірує пославшому мене, має житте вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.“ Кудиж тут причепити науку про чистилище? Як можна додавати нову науку, що хто носить шкаплір, той спасеть ся від чистилища і аж тоді перейде в житте? І много, много других доріг до спасеня в римській церкві [розумієсь без гроший не-

ма жадно! — як їх мож притулити до слів Христа, котрий виразно сказав, що хто слухає Эго слів і вірить Пославшому Эго на суд не піде, а перейде від смерти просто до життя вічного?!

Хтож говорить правду римска догма, чи Біблія — Слова Христа? Хтож правий Рим, чи Христос?

Чоловіче добрий, кому ти вірний папі, чи Христови? Ти не можеш двом панам служити — або папі, або Христови!

Чи ти годен сказати совістно, що ти є християнином, коли носиш шкарпі і намагаєш ся вірити, що за то ти дістаєш відпущене гріхів? Чи ти віриш совістно, що триста днів мук в чистилищи, чи менше, чи більше, тобі зменьшилось і ти вже от-от щасливий, сьвятий? Чи ти ніколи не читав і не чув, що спасатись треба вірою в Христа, котрий спас тебе своєю смертию на хресті, а ти слухай Эго Слова і віруй в Эго спасене, той спасеш ся? Спасене вже окуплене дорогою кровію на хресті, а твої шкарпі, се великий обман духовних торговщиків, се тана риба на твої тяжко зпрацьовані гроші; сей клаптик вовняного сукна і той шчурочок, се стричок, яким ти привязаний до попівського черева — він, твій піп є циганом, що держить тебе на шнурочку, а ти є тим медведем, що гуляєш, якої тобі піп розкаже.

Нема прощени гріхів, чи кари при по-
мочи шкаплів, такої науки нема в св. Пи-
сьмі — нема, нема і ще раз кажу, нема
ніякої дороги до спасеня, бо одинокою до-
рогою до спасеня є самий оден божествен-
ний наш Спаситель Ісус Христос! Самий
Він, Христос проголосив голосні на цілий
світ слова: „Я дорога і правда і житте; ні-
хто не приходить до Отця як тільки мною”
(Йоан IV — 6.) Нема жадної дорог . через
Рим до неба, нема шкаплів! Христос, Это
Слово, Это спасене, се одинока дорога до
Отця. І як можна йти до Отця за помочню
шкаплів, чи за бставленем ся Марії, ко-
ли Христос виразно сказав, що ніхто не
приходить до Отця, як тільки мною? Проч
шкаплі в шні, не безчестіть тіло, яке хр-
щено в імя Ісуса, не ображайте Христа, бо
лиш Він оден є дорогою, правдою і життем
ніхто не приходить до Отця як лиш
Христом!

ПОЧИТАННЯ ОБРАЗІВ.

Католицька церква не признає ся до ідолопоклонства. Але докази і факта з щоденного життя католика є найкращим свідомством. Коли католик паде ниць перед образом, або гіпсовою фігурою св. Петра, Йосифа, чи Марії, се ідолопоклонство. Коли священник на „Чесного Хреста“ виносить на церкву хрест убраний чибриком і васильком і коли він і цілий наряд кланяють ся хрестови співуючи: „Господи помилуй“ і „Хрестови Твому поклоняємо ся, Владико“ — се ідолопоклонство. Саміж католики і ділом і співом признають, що „не Тобі, Владико, але хрестови-дереву поклоняємо ся“. Коли в Велику Пятницю люди на колінях присувають ся, та бють поклони і цілюють хрест і плащеницю, се ідолопоклонство. Коли люди колінкують перед гіпсовою фігурою в „гробі“, та для більшої пошани ставлять при „помершій Ісусі“ війскову варту, се ідолопоклонство. Коли наряд в попами на переді, кланяють ся, стогнуть, плачуть перед образами на відпустах — люди добрі, се нічо більше, ані менше, лиш ідолопоклонство. А вже нігде так ясно не проявляєсь ідолопоклонство, як в почитанню св. Евхаристії. Дока-

зано в уступі про Евхаристию, що слова „їдьте моє тіло й пийте мою кров“ треба розуміти духовно, а не буквально, бо слова „що я глаголав вам се дух й життя; тіло не годить ся нінащо“ (Йоан 6). Однак католики роблять з кусочка хліба осібною бога. І ще не отворились дверцята від кивота, а вже цілий нарід паде на коліна — перед хлібом! Або їде сьвященник з „Божим даром“, або як дехто виразнійше зраджуєсь: з „Паном Богом“, то вклякай серед найгіршого болота — се ідолопоклонство.

Се все практикуєсь в католицькій церкві-хоч перед сьвітом покриваєсь ніби формою, ніби церемонією. А в сути річи се е ідолопоклонство. І люди, що се все роблять, думають, що они сим е добрим християнами. Але они ними не е. Они роблять річи, які належать до ідолопоклонства, які е заказані і потуплені наукою Біблії.

Рим каже, що Бог приказав Мойсейови побудувати „кивот завіта“, зробити двох херувимів і поставити їх по обох боках скрині (II. Мойсея). Після науки римської церкви сей факт мав би бути доказом, що Господь хоче почитаня образів, чи радше ідолопоклонства. Чи ж се можливо? Ні, бо читаем дальше, а там сказано, що кивот завіта мав Мойсей уставити в „Сьвятая Сьвятих“ і ніхто не смів туди входити,

лиш архиерей і то лиш раз на рік. Як же той нарід міг попасти в ідолопоклонство? Господь являв ся Аронови і другим, в спосіб, який єму уподобилось, але не за посередництвом образу, чи фігурки.

Деж є які небудь докази, що Господь жадає, або бодай терпить почитанє річи рукотворноє. Нема жадних і нігде. Противно, так Старий, як і Новий Завіт ясно і докладно і виразно потупляють і наказують всякий прояв ідолопоклонства.

А прецінь кождий, хто був в католицькій церкві бачив там повно всяких образів, фігурок, перед котрими, як от перед образом Марії, або Йосифа, горить осібна лямпочка так звана „адораційне сьвітло“. Бачимо також, що ті образи прибрані цьвітаними, окрашені шовками, коралями, золотими сукенками, тай коронують їх з великою церемонією при здвизі множества народа, почім всі разом падають перед пишним божком на коліна і молять ся, сьпівають акафісти, величають его. Католики знають всі ті звичаї і обряди.

Другий Нікійський Собор каже: „Віддайте їм (образам) пошану і достойний поклін, але не поклоняйтесь їм поклоном, який належить ся Богу одному“. (Labbes Councils, Paris 1672).

Апостольська столиця в Римі жадає,

щоби „хрест легата ставлено по правій стороні, бо ему (тому хрестови) належить ся поклон“.

Св. Тома Аквінатський учить, що образам треба поклонятись. Він не ставить різниці між поклоном самому Хрестови, а поклоном образови але учить ідолопоклонства.

Почитане, яке віддаєсь „гостії“, або евхаристийному оплаткови походить також з наказу і науки католицької церкви. Оплаток, се мука і вода, спечені у формі двох кавалків горячого желіза. Се може зробити хто небудь. Коли сьвященник вимовить певні слова, сей оплаток мавби перемінитись в правдиве тіло і кров Христа. Оплаток, чи проскурка зроблені з річій земських, які підлягають зіпсуттю і хоч сьвященник „перемінить“ їх в тіло і кров Христа, то все той хліб і вино з часом псують ся, а навіть затроюють ся. Католик має вірити, що се правдиве тіло і кров Христа. Чи ж небесні річи підлягають зіпсуттю? В попереднім уступі про Евхаристію доказано на підставі св. Письма, що хліб і вино не переміняють ся в субстанціальне тіло і кров Христа.

Католик може говорити, що він не почитає проскур-гостії так, як Христа але що почитанем хліба і вина почитає самого

Христа. Так само поклоняють ся погани своїм богам через поклін образам, чи божидам. В той самий спосіб Єгиптяни поклонялись крокодилям, або бикови, думаючи, що сим они поклоняють ся самому Богу. Так само почитали люди давнійше сонце, думаючи, що сей поклін дійде до Бога. Греки ставили перед собою золотих богів, хоч вірили, що богом не є золото, але що почитанем подобини они почитають духового бога, що живе десь там в глухій нірвані. Так Ізраїльтяни поставили перед собою під Синайскою горою золотого телця, щоб через него почитати живого Бога, приспівуючи „завтра сьвято Єгови“ — за що Господь покарав їх строго. Єробоам зробив тоже подібно — то Господь знищив за те десять поколінь Ізраїля. Всі ті річи мають оден і той самий характер, значить — люди пробували почитати Бога почитанем рукотворних річий.

Характеристичним є молитва для посьвячення образів в требнику латиньского обряду, де сказано: „Дай, о Господи, щоб хтонебудь буде гідно почитати сей образ, щоб одержав через него ласку в сім і будучім житю“. Сю книжку потвердив папа Урбан VIII. і она уживаєсь до нині.

Замітними тоже є молитви требника грецкого обряду, в яких при посьвячуваню

образів просить ся Бога, щоб наприклад хрест, був для вірних „покровом“, „оружієм проти диявола“, „ісціленієм недуг“, „услуханієм всіх молеб“. Відтак сказано, щоб всі вірні приступали, щоб поклонялись і цілували „чесний хрест“, співачи при тім: „Прийдіть вірні, поклонім ся силі хреста!“ Ся книжка друкується ся кожного разу під надзором „Львовського митрополітарного собора“. При кождім посьвячуваню образа, просить ся Господа о чудотворну силу для образа „ізгоняти біси“, „ісціляти недуги“ та щоб всі „молящі ся до него і поклоняющі ся“, діставали через него всі ласкі, о які просити будуть. А се ідолопоклонство!

Такому почитаню образів противить ся так Старий, як і Новий Завіт.

Друга заповідь Божа каже: „Не роби ти меш собі ваяного кумира, чи подобни того, що на небесах у горі, і того, що на землі в низу, і того, що в водах і під землею“. (II. Мойсея 20-4).

Верш 5-ий; „Щоб не припадав ниць перед ними і не служив їм; бо я Господь, Бог твій, ревнивий Бог, що караю беззаконне отецьке на дітях у третьому, і четвертому роді тих що ненавидять мене“.

Яких треба ще доказів, що Господь забороняє поклонятись кумерам-образам?

Тя католик і в твоїй церкві повно всякого рода кумерів і в твоїй хаті стіни обложені образами і ти молиш ся до них — якої відповіді ждеш від Господа Бога, коли станеш в воротах до небесного раю? Ти лотиш Божу заповідь-закон, ти покланяєш ся образам, ти ідолопоклонник. Чи думаєш дальше жити в блуді і належати до католицької церкви і разом з попами поповняти той самий злочин, ломити одну з найбільших заповідей Божих? Чи радше покинеш антихриста і поклониш ся Богу так, як учить Віблїя? Шукай правди, а правда освободить тебе.

На закінчене сего уступа нехай остануть ся в памяти щирих християн отсі евангельські точки:

III. Книга Мойсея 26-1: „Не будете робити собі балванів, ні вирізувати образів, ні ставити стовпів і каменів з образами не ставляти мете в землі вашій, щоб перед нами бити поклони, Я Господь, Бог ваш”.

V. Книга Мойсея 4-15: „Пильнуйте-ж добре душ ваших”.

Верш 16: „Щоб ви не зледащїли та не почали робити собі тесані постатї, подобу якої постатї, постать жіночу, або чоловічу ”

Римл. 1:22, 23: „Славлячи себе мудрим, потуманїли,

„і обернули славу нетлінного Бога на подобину образу тлінного чоловіка, і птиць і четвероногих і гаду.”

Йоан 4-24: „Дух—Бог, і хто покланяється йому, духом і правдою мусить поклонятись.”

Сі євангельські точки вказують, що не можна почитати нетлінного Бога, річами тлінними. Правдивою дорогою є поклонятись Богу духом і правдою. Відложивши всяке божище, ми винні вірити, любити і поклонятись Богу директно, так як до батька; вірити, що Він pomoже; вірити, що Христос задосить учинив за наш гріх; жий в вірі, надії і любови, а здобудеш небо!

Спасення, яке проповідував Христос.

Кол. 2-8: „Дивіть ся, щоб хто не пожакував (звів) вас философією і марним підступом, по переказу людському, по первотинам сьвіта, а не по Христу.”

Рим учить, що:

1. Нема спасення поза Римом.

2. Марія спасає і може спасти так само як Христос.

3. Ношенем шкапліра спасаєсь чоловік від чистилища і першої суботи по смерті іде до неба.

4. Папські відпусти увільняють від провини за повсякденні гріхи.

5. Наушна сповідь перед попом відпускає гріхи.

6. Щоби спастись, або другого спасти, щоб хрест був важний, щоб доступити відпущення гріхів, або розгрішити — треба мати добре намірене, або так звану інтенцію.

З сього всего видно, що цілий католицизм є одною замотаною, невиразною, чорною тьмою, в якій живеш в вічній боязні. Все перед тобою укрите тайною. Тобі сказано, що ти не доріє розуміти теології. Ти робиш все, що тобі приказують, а на останку тобі підсувають чорну таблицю і кажуть тобі нагадувати, чи ти мав добре на-

мірене, чи ні, бо від сего залежить чи ти спасений, чи ні — ти живеш в вічній боязні, ти вічно окуповлюєш собі спасене, ти вічно журиш ся, мучиш ся і на останку таки не сьмієш мати віри, що ти спасений, бо знов тобі приходить ся сумніватись, чи ти спасаючись хотів спастись.

На що придаєть ся тобі та борба з самим собою, нащо жити в вічній непевності? Чомуб тобі не полюбити правої дороги до Христа — через Євангеліє?

Бож ти прецінь годен порозуміти, що если християнство е правдивою дорогою до спасеня, то Біблія е одинокою книжкою, що містять в собі правдиву науку християнства. А будь певний, що дорога до спасеня, котру проповідував Христос е отворена для тебе. Христос проповідував до бідних, простих людей і будь певний, що проповідує так, що кождий може розуміти і наслідувати науку в практиці — житю, Рим каже тобі, „ні, права церкви е для тебе дорого казом, а біблію лиш, бо простий чоловік не годен єї розуміти.“ Прощу тебе, приятелю, порівнай ті шість точок римської науки з наукою Христа.

Кол. 1 15: „(Ісус Христос) котрий єсь образ невидимого Бога, перворідень усякого творива“.

Верш 16: „Бо ним сотворене все, що

на небесах і що на землі, видиме й невидиме, чи престоли, чи панства, чи князівства, чи власті, — все Ним і для Него сотворене.”

Верш 17: „Він єсть перш усього, і все в Ньому стоїть.

Верш 18: „І Він голова тілу і церкві, Він початок, перворідень з мертвих, щоб у всьому Йому передувати.

19: „Бо зволив (Отець), щоб у Ньому вселилась уся повня.

20: „і щоб через Него поєднати все з собою, примиривши кровю хреста Його, через Него, чи то земне, чи то небесне“:

З сих точок довідуємось, що Христос є перворіднем всякого творива. Сьвіт сотворений для Него і Він знов відкупив сьвіт від гріха смертю на хресті ставши чоловіком, щоб нас примирити з Богом.

Йоан 14-6: „Речеш йому Ісус: Я дорога я правда й жите: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною.“

Йоан 3-35: „Отець любить Сина і все дав у руки Йому“:

Дян. 4 12: „І нема ні в кому другому спасеня, бо й нема иньшого імя під небом, даного людям, щоб ним спасатись нам“.

Се вказує, що Христос є одинокою додорогою до спасеня, та що неможливо заступити Христа шкаплірем, або Марією.

Римл. 5-6: „Ще бо Христос, як були ми недужими, в свою пору за нечистивих умер“.

7: „Ледви бо за праведника хто вмер; хиба за благого може ще хто й одважитись умерти“.

8: „Являє-ж свою любов до нас Бог (у тому), що як ще були ми грішниками, Христос за нас умер.

9: „Много-ж більше тепер, будши оправдані кровю Його, спасемось Ним від гніва.

10: „Коли бо ворогами будши, примирились ми з Богом смертю Сина Його, то много більше, примиривши ся, спасемось у житті Його.

11: „Не тільки ж се, а й хвалимось у Божі Господем нашим Ісусом Христом,

12: „Тим же то, як через одного чоловіка гріх у світ увійшов, а через гріх смерть, так і смерть у всіх людей увійшла (через того) в кому всі з грішили.

15: „Та не так і дар, як прогрішене. Коли бо через прогрішене одного многі померли, то много більше благодать Божа і дар благодаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих наддсстаткувала.”

16: „Дар же на оправдане з многих провин.

18: „Так через праведність одного

(Христа) на всіх людей прийшло оправданне життя.

Жид. 9-28: „Так Христос, один раз принесений, щоб понести гріхи многих, удруге без гріха явить ся ждучим Його на спасене.“

Ефес. 2-28: „Благодаттю бо ви спасені через віру; і се не від вас; се Божий дар,

9: „не від діл, щоб ніхто не хвалив ся“.

Тут сказано, що Христос умер за грішних, а смертю Він заплатив всі гріхи цілого сьвітя. Ми маємо нагоду дістати спасенне, та не за гроші, або молитву, покуту, відпуст, заслуги, а вірою.

І. Йоана 4-10: „У сьому любов, не що ми любили Бога, а що Він любив нас і післав Сина свого на блганне за гріхи наші. В. 11: „Любі, колиж так Бог полубив нас, то й ми повинні один одного любити. В. 12: „Бога ніхто ніколи не бачив; колиж любимо один одного. то Бог у нас пробуває, і любов Його звершена у нас. В. 16: „Бог е любов і хто пробуває в любові, в Бозі пробуває, а Бог в ньому. В. 19: „Ми любимо Його, бо Він перший любив нас.

В Евангелію від Йоана гл. 14. Христос розказує про царство і обіцяє жите вічне. В. 1: „Нехай не трівожить ся серце

ваше. Віруйте в Бога і в мене віруйте. В. 2,3: „Ілу наготовлю місце, прийду й прийму вас до себе.

Христос був перед початком світа, Він став чоловіком, щоб спасти всіх; був розпятий, заплатив за всі гріхи цілого світа. Він полюбив світ і нас любить і ласку Спасення дає даром всім. Щоб дістати Христове відкуплене треба „нетривожитись, а вірити — се одинока дорога. Вірити, що Ісус Христос, Син Бога живого є нашим спасителем; по вірі будуть добрі діла; по вірі нашій буде нам.“

Про сю віру пише ап. Павло до Жидів гл. 11-1: „Віра єсть підстава того, на що вповаємо. В. 3: „Вірою розуміємо, що віки стали ся словом Божим.“ В. 4: „Вірою Авель приніс лучшу жертву.

В. 6: „Без віри не можна угодити,“

Про те, як спасатись вірою говорить Мат. 10-32: „Всякий, хто мене визнавати ме перед людьми, того й я визнавати му перед Отцем моїм. Марко 16-16: „Хто вірувати ме, та охрестить ся, спасеть ся; а хто не вірувати ме, осудить ся. Лука 7-50: „Речеш до жінки: Віра твоя спасла тебе: йди в супокоем. Йоан 3-16: „Так бо полюбив Бог світ, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожен, віруючий в Него не погиб, а мав жите вічне. В. 18: „Хто вірує

в Него, не осудить ся, хто ж не вірує, уже осуджений; В. 35: „Отець любить Сина, і все дав у руки Йому. В. 33: „Хто вірує в Сина, той має вічне жите; а хто не вірує Слові, не бачити ме житя, а гнів Божий пробуває на ньому.

Йоан 5-2в: „Істино істино глаголю вам; що хто слухає слово мое і вірує Пославшому мене, має Житє вічне і на суд не прийде, а перейде від смерти в жите.

Йоан 6-37: „а хто приходить до мене, неவிжену геть.“

Дуже красний примір спасеня вірою бачимо в історії апостолів Діяня: гл. 16. коли то землетрус отворив двері криміналу, де замкнено Павла і Силу. Сторож хотів зробити собі смерть, бо думав що всі повтікали з арешту, та Павло здержав його і промовив „ми всі тут“. Він питав Павла „що мені робити, щоб спастись?“ Верш 31: „Віруй в Господа Ісуса Христа, то спасеш ся ти і дім твій.

Римл. 1-17; „Праведний вірою жив буде“.

Римл. 10-9: „Щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоім, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся“.

Чи повесні слова є незрозумілі для чоловіка? Рим каже, що Біблію лиш папа

гден добре розуміти, чи ж він не помиливсь? Коли Христос каже: вір мені, що я є Сином Бога живого і ти спасешся, то чого ще більш жадавбись від Христа? Чоловік спасаєсь вірою, а віра родить добрі діла — добрі діла є вагою нашої віри.

Мат. 16-27: „Й тоді віддасть кожному по ділам їх.

1. Кор. 3-13: „яка в кожного работа, огонь випробує.

Яков 2-14: „Яка користь, коли хто каже, що віру має, та діл немає? Чи може віра спасти його?“ Верш 21: „Авраам, отець наш, хіба не з діл оправдився, піднявши Ісаака, сина свого на жертівник? Верш 22: „Чи бачили, що віра допомагала ділам його, а ділами звершилась віра? В. 26: „Яко бо тіло без духа мертво, так і віра без діл мертва“.

Небо, здобути вірою без діл, булоб таке саме, як, колиб ти був запрошений на бенкет, а не сьмів там нічого доторкнутись, нічого покушати.

Добрі діла впливаючі з віри є ті самі, про котрі говорять Блаженства Мат. 5-3. Они містять ся тоже в великій заповіди „люби ближнього як себе самого“. Золотим дороговказом для віруючого є слова: „не чини другому, що тобі немило“.

Марк. 9-41: Хто подасть вам чашу во-

ди в імя мое, не втеряє нагороди своєї.

Лук. 6-38; „Давайте, то й вам буде дано“.

Ще більше і докладніше поясняє послане до Солунян 5: 12-27; 1. Тим. 1-5; а всі ті євангельські слова вказують одну дорогу християнської чистоти, котрим небо буде вічною радістю. Се лиш частина того, що містить ся в євангелію. Радше треба сказати, що: цілий Новий Завіт є тою сьвятою книгою, що учить чоловіка вірити, що Христос є Сином Бога живого і що тою вірою одержує вічне жите.

Рим впровадив в християнство багато нових догмів. Єго дорога витичена до того, щоб ти став вірним підданим, щоб був послухним і не прикладав свого розуму, щоб віддав свою шю під керм ошів — щоб ти був невільником. Ти вихований в тім. І ти думаєш, що ти правий коли в неділю підеш до церкви, заплатиш що кажуть і робиш, що тобі розкажуть — ти думаєш, ще ти спасений. Послухай, що написано: „Всього дослідуйте; доброго держітесь“! — Сол. 5-21.

Дорогий Читачу, дослідуй ти, бо від сего зависить твое спасене! Дослідуй, а переконаєш ся, що дорога спасеня через Рим не є дорогою спасеня через Христа, що після Біблії Марія не годна тебе спас-

ти, ані шкаплір, ані образ, ані відпустами,
ані, грішми, ані попівським розгрішенем —
одинокa дорога спасеня е через віру в
Христа Сина Божого, одинокого Спасите-
ля цілого сьвіта — Він мав право обіцяти
і Він лиш може дати вічне жите!

ми,
и —
у в
те-
яти

3 3286 03354817 9

Читайте!**Читайте!****ВЕЛИКА ВІВЛІЯ.**

1073 сторін друку, мовою Українською: містить: св. Письмо Старого і Нового Завіта, всі книги Мойсея, всіх Пророків, Євангелія і всі послання Апостолів, дальше, родинну літопись. В гарній скірній оправі _____ \$3.00

Оправлена в полотно _____ \$1.50

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВІТУ.

Всі Євангелія і всі Послання Апостолів, 500 сторін 35 центів

Путь Паломника (Вогомольця)**ІЗ СЕГО СВІТА В ВУДУЧИЙ СВІТ.**

Вона обнімає 248 сторін має 37 дуже цікавих образків і надрукована на міцнім і гладкім папері, оправлена в дуже гарні полотняні краскові окладинки, на котрих золотими буквами витиснена назва книжки і образок. Сеє дуже цікаве і духовно користне читане 104 народи її мають, тепер має її український народ. Вона написана в англ., мові вже 300 літ тому назад і доси свіжа вона і користна для кожного, хто лише її читає. Ціна сеї книжки є _____ 75 ц.

Житє Ісуса Христа.

Старайте ся сю книжку купити поки є на продаж. Такої книжки не дістанете навіть в старім краю. Має воє 300 сторін друку і 73 образків. Ціна _____ \$1.50

ІВАН ГУС.**ЧЕСЬКИЙ МУЧЕНИК ЙОГО ЖИТЄ,
І МУЧЕНИЧА СМЕРТЬ**

Наколи хочете знати хто був Іван Гус, що він учив і за що його спалили на стосі набудьте сю дорожню книжку з якої довідаєте ся про його благородну душу і силу волі, якої не змогли кати аж до послідної хвилини його життя. Книжка має 10 розділів, 254 сторін 17 образків. В гарній твердій оправі. _____ \$1.50

Пишіть по наш величезний катальог 160 сторін.

RUSKA KNYHARNIA**850 Main St.****Winnipeg, Man.**

